

SZÁMÍTÁS TECHNIKA

Nemzetközi informatikai és üzleti hetilap • Alapítva 1969 • www.computerworld.hu

2005. március 29. • XX. évfolyam 13. szám

Új Xerox termékek

Bojan Poljicak személyében új ügyvezető igazgató irányítja a Xerox Magyarországi Kft.-t. A horvát üzletembert a Xerox magyarországi pozíciójáról kérdeztük.

- A Xerox piaci helyzete Magyarországon más-más, attól függően, hogy milyen piaci szegmest nézünk. Erős a pozíciónk a képfeldolgozás, az outsourcing, a papír és kellék területen, és jó növekedési lehetőségeket látunk az irodai berendezések szegmensben.

- A tervek szerint hogyan szeretnék elérni a 10 százalékos növekedést?

- Ez év kezdetétől újrászerveztük a belső struktúránkat a négy fő üzletágunk mentén; ezek az irodai, a nyomdaipari, a szolgáltatás, illetve papír és egyéb médiák forgalmazása. A fő cél az, hogy vállalatunk - és ezen belül a kereskedelmi csoportunk - nagyobb hangsúlyt fektessen erre a négy piaci szegmensre. Ezek egymással kapcsolatban vannak, mégis különbözőek.

Az iroda területén folytatni fogjuk eddigi munkánkat az alacsonyabb kategóriákban, valamint a magasabb kategóriás nyomtatók és a multifunkciós készülékek terén, különös tekintettel a színes lézernyomtatókra. Ez utóbbiak esetében fontos szerepet szánunk partnereinknek: a disztribútoroknak, koncessziós partnereknek és viszonteladóknak. Eltökélt szándékunk, hogy támogassuk őket és fejlesszük velük kapcsolatainkat.

A nyomdaiparban vezető helyet foglal el a Xerox a magyar piacon. A DocuColor 8000 bevezetésével, valamint az első iGen3 (a legújabb technológiát magában foglaló digitális nyomtató) eladásával ezt a pozíciókat akarjuk támogatni. Ugyanakkor intenzívebb tevékenységet folytatunk a számlanyomtató és a monokróm nyomtatók piacán is.

A szolgáltatási üzletágunk gyakorlatilag minden, dokumentumokkal kapcsolatos tevékenységhez ajánl outsourcing-

megoldásokat. Magyarországon az elmúlt években nagyon sikeresek voltunk ezen a téren és nagyon sok cég vált ügyfelünké. Meggyőződésem, hogy ez a piac továbbra is növekedni fog, és eltökélt szándékunk, hogy jelentős szereplők maradjunk. Ugyanakkor további szolgáltatásokat tervezünk a dokumentumkezelés, a képfeldolgozás és az archiválás területén.

- Ami a papír és egyéb médiák forgalmazását illeti, új termékeket vezettünk be, olyanokat, amelyek hagyományosan nem szerepeltek a Xerox profiljában, mint például LCD monitorok és szkennerek.

- Mi a véleménye dokumentumkezelési szolgáltatásaik bővülési lehetőségéről?

- Két okból is látok növekedési lehetőséget a Xerox Global Services számára: egyrészt egyértelmű, hogy van piaci igény erre a szolgáltatásra, tekintettel arra, hogy nagyon sok közepes és nagyvállalat a fő tevékenységeire koncentrálna, azokat pedig kihelyezi, amelyek nem tartoznak közéjük.

Másrészt a Xerox igen nagy tapasztalattal rendelkezik a világon és Magyarországon is, ahol az első ilyen outsourcing-szolgáltatási szerződésünket 1996-ban írtuk alá. Olyan szolgáltatásokat nyújtunk, mint például az irodai gépek menedzmentje, számlanyomtatók, valamint dokumentum-képfeldolgozás és archiválás.

- Ön szerint mely irodatechnikai eszközökben vannak előzetési lehetőségek a Xerox Magyarország Kft.-nek?

- A Xerox nagymértékben bővítette választékát az irodai gépek területén az elmúlt két évben - kezdve az otthoni és kisvállalatok piacával, egészen a vállalati monokróm és színes multifunkciós termékekig, és ez év végéig további termékeket jelentetünk meg. Stratégiánk az, hogy folyamatosan bővítsük tevékenységünket és piaci részesedésünket. Célunk, hogy viszonteladói hálózatunk főként az alacsonyabb kategóriájú termékeinket forgalmazza, a koncessziós partnerek pedig a multifunkciós termékekre koncentrálnak.

Bojan Poljicak

Napról napra újabb fejlesztések látnak napvilágot, amelyeknek egyetlen célja egészségünk megóvása, illetve javítása (Cikk a 24. oldalon)

Digitális nővér és virtualizáció

Regionális tudáscentrum

Nem nehéz megjósolni, hogy a környezetipari fellendülés előtt áll Közép-Európában. Csak Magyarországon 2015-ig mintegy 2000 milliárd forint fordítanak környezeti fejlesztésekre.

A nagyszabású program előkészítésének fontos állomása az a napokban bejelentett megállapodás, amelyet a Hewlett-Packard Magyarország és a Miskolci Egyetem kötött.

A Miskolci Digitális Közösségi Központ ma már mintegy 40 millió forint értékű eszközparkkal rendelkezik. Erre az alapra épül az egyetemnek az a környezetnevelési képzési programja, amelynek keretében elsősorban a középiskolások tanulókat készítik fel a környezeti szakemberek képzésére. 2005 februárjában megkezdődött az első három hónapos kurzus négy vidéki középiskolában.

ÁRA: 351 FT

A 7. CIO Fórum programjának fókuszában az EU csatlakozás első éves tapasztalatai, és a CIO-k számára lényeges technológiai, szabályozási és vezetési stratégiai kérdések szerepelnek. Az első napot záró CIO Gála előtt egy izgalmasnak ígérkező kerekasztal beszélgetés üllet egy asztalhoz az informatikai piac vevői, szállítói és kormányzati oldalának legmagasabb szintű vezetőit, hogy kötetlen módon cserélhessenek eszmét az informatikai piac globális kérdéseiről.

A konferencia részvételi díja:

2005. március 10-ig: **76.000 Ft** + 25% áfa

2005. március 24-ig: **85.000 Ft** + 25% áfa

2005. március 24-től: **94.000 Ft** + 25% áfa

Kedvezmények:

Tavalyi résztvevőink számára a teljes részvételi díj 20%-a (75.200 Ft + 25% áfa)

CIO-k, és közvetlen beosztottak, valamint az államigazgatásban dolgozók számára a teljes részvételi díj 40%-a (56.400 Ft + 25% áfa)

- A kedvezmények nem vonhatóak össze!
- **Jelentkezési határidő:** 2005. április 6. 12 óra

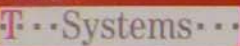
Bővebb információ, jelentkezés és további részletek:

Internet: www.cioforum.hu; www.fn.hu/konferenciak

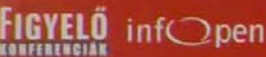
Tel.: (06-1) 437-1414, **Fax:** (06-1) 437-1470

E-mail: konferencia@sanomabp.hu

Fő támogató:

Szervezők:

Fővédnök:

Védnökök:

Támogató partnerek:

Médiatámogatók:

Kutató partner:

7. CIO Fórum

Konferencia a hazai és regionális IT menedzsmentről

2005. április 7-8. Danubius Spa & Conference Hotel Visegrád

Klikkeljen ránk!

- › Az információtechnológiai piac legfrissebb hírei
- › ICT cégadatbázis
- › Lapszemle
- › Újságarchívum
- › IT Lexikon
- › Valutaváltó
- › Karrier

www.computerworld.hu

AKTUÁLIS

- 4 **Mi történik a héten?**
- 4 **Tözsdehírek**
- 4 **Cisco-díj a legjobbaknak**
Munkatársunktól
- 4 **DVD a zsebben**
Egyed Zsóka

- 5 **Tartalmak utánvétellel**
Árokszállási Gábor
- 5 **IVSZ-sarok**
- 6 **Elektronikus dokumentumnyomtatás**
Árokszállási Gábor

- 7 **Rend a lapok között**
Trautmann Balázs

- 8 **Minden idők legtöbbet tudó**
NetWare szervere

ÜZLET

- 9 **Corel az igazságügyben**
- 9 **Még több adatbázis**
- 9 **Lottó SMS-ben**
- 9 **Helycsere a tárolópiacon**
- 10 **Megváltozik az informatika szerepe**
Munkatársunktól
- 11 **Tartalomzűrés tartalmasan**
Vass Enikő
- 11 **Az iPrism-megoldások**
- 12 **Szoftverszabadalom: itt most a lét a tét**
Mozsik Tibor–Trautmann Balázs

- 12 **Ahogy a Microsoft látja**
- 13 **A Linux álláspontja**
- 13 **IBM: szabadalmi felajánlás**
- 14 **Digitális kultúra a köz szolgáltatásban**
Vass Enikő

TECHNOLÓGIA INFORMÁCIÓ

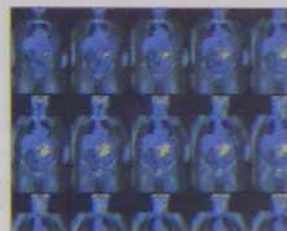
- 15 **Börtön egy e-mail betyárnak**
- 15 **2 gigabájtos flash-meghajtó**
- 15 **Gyorsabb írható DVD-k**
- 15 **Felszállási engedélyre várva**
- 15 **A shellem fenomenológiája III.**
Vánca István
- 18 **Elveszett állományok**
Horváth Ádám

- 20 **Fókuszban**
Új trendek a mobilpiacon
Összeállította: Bán Zsuzsa, Vass Enikő, Árokszállási Gábor

- 23 **A pénz boldogít**
- 23 **Modern kalózkod**
- 23 **Pocsék oktatás**
- 23 **Közvélemény-kutatók alkonya**

24 **Digitális nővér és virtualizáció**
A „digitális nővért” – rövidebb nevén *digi.dou* – eredetileg az elhízott gyerekeknek és felnőtteknek fejlesztették ki, hogy a mindennapi életben segítsék alkalmazni a kórházban kidolgozott módszereket...
Barabás Balázs

- 26 **Vendégvélemény**
Az IVSZ jövőjéről
Kovács Zoltán
- 26 **Olvasói levelek**
- 26 **Előzetes**

ONLINE

WWW.SZT.HU

Másolásvédelem nélkül

Jogi esetek

A PyMusique lehetővé teszi, hogy a felhasználók az Apple iTunes Music Store boltjából másolásvédelem nélküli dalokat vásároljanak. A programot a DVD-ken alkalmazott védelem feltöréséért beperelt norvég fiatalember, Jon Lech Johansen fejlesztette ki.
szt.hu/cikkek/pymusique

FOTÓS YAHOO

Cégesemények

A Yahoo Corp. megvásárolta a Flickr fotók megosztására specializált weboldalt – derül ki a Flickr alkalmazotti blogjának egyik bejegyzéséből. Egyik érintett cég sem adott ki hivatalos közleményt a megállapodást illetően.
szt.hu/cikkek/flickr

SZÍNES CANON NYOMTATÓ

Hardver

A CLC2620 elsősorban a vállalatok háziyomdái és a bérnyomtatást végző ügyfelek (például a másolószalonok és franchise-partnerek) igényeit elégíti ki, akiknek professzionális színes dokumentum előállítására alkalmas berendezésre van szükségük. A gépet a londoni Canon Concerto látogatói is megtekintették.
szt.hu/cikkek/clc2620

SKYPE – ÚJABB BÉTA

Szoftver

Az egyelőre béta-változatban elérhető Skypeln segítségével a szoftvert futtató felhasználók egy saját telefonszámot vásárolhatnak, amelyet bármilyen hagyományos telefonról fel lehet hívni. A számítógép azonban ritkán van állandóan bekapcsolva, ilyenkor segíthet a Skype Voicemail. Amikor nem vagyunk elérhető, hangos üzenetet hagyhatnak számunkra a Skype rendszerében.
szt.hu/cikkek/skype1

NEM BIZTONSÁGOS A WIFI

Biztonság

A WIFI hálózatok többségét még mindig WEP-kulcsot alkalmazó titkosítással védik. A széles körben elterjedt, sokak által használt Wired Equivalent Privacy (WEP) használata már jó ideje nem nyújt kellő védelmet, számos helyen mégis csupán ilyen kulcsokkal védik a hálózatokat még akkor is, ha azokon üzleti titkok, érzékeny vállalati adatok utaznak.
szt.hu/cikkek/wep

TÚL BONYOLULTAK A MOBILOK

Mobil

Ed Zander, a Motorola elnöke szerint ma már nincsenek is mobiltelefonok, csak készülékek, amelyeket egykor mobiltelefonnak neveztek. Az új telefonok és szolgáltatások piaci sikerének követelménye az egyszerűség.
szt.hu/cikkek/zander

Iratkozzon fel tematikus hírleveleinkre!

www.szt.hu/hirlevel.php

MI TÖRTÉNIK A HÉTEN?

Március 30.
Microsoft fejlesztői előadásorozat Győrben
Információ: www.microsoft.com

Március 30. – április 1.
Webszolgáltatások fejlesztése címmel rendezvény Budapest
Információ: www.netacademia.net

Március 31.
IDC-roadshow Moszkvában
Információ: www.idc-cema.com

Április 4-6.
Szakmai rendezvény a programozásról Budapest
Információ: www.netacademia.net

Április 5.
IDC-roadshow Bukarestben
Információ: www.idc-cema.com

Április 5.
Web Services and EAI Conference címmel szakmai rendezvény Milánóban
Információ: www.idc.com

Április 6.
IBM on demand megoldások és eServer akadémiája: IBM innovációs centrum az ügyfelek szolgálatában címmel szakmai rendezvény Budapest
Információ: www.ibm.com

Április 6.
Atálítás a legfrissebb technológiákra címmel szakmai rendezvény Budapest
Információ: www.microsoft.com

Április 7.
A csoportmunka szervezése és üzleti folyamatkezelés Microsoft alapokon SharePoint és BizTalk alapú megoldások tervezése címmel konferencia Budapest
Információ: www.microsoft.com

Bővebb információ: www.szt.hu/esemenyek

HARDVER
DVD a zsebben

A Formax Kft., a Nextbase termékek magyarországi forgalmazója bejelentette, hogy Magyarországon is árusítja az új hordozható Nextbase DVD-lejátszókat.

A három új típus közül két modell, az SDV37 és SDV77 hétévűvelkes kijelzővel kerül forgalomba, az SDV185-ös típus pedig 8,5 hüvelykessel. Az SDV77 modell az eddigiektől eltérően felültöltős, míg az SDV185-ös modell slott in kivitelű készülék. A Formax az igényeknek megfelelően piacra dobja a Nextbase TV GAME-max játékkonzolját is, amely 30 játékot és az IR fejhallgatókészletet is tartalmazza. A forgalmazó ígérete szerint nyárra a készülékekhez funkcionálisan illeszkedő analóg TV-tuner is megjelenik; ezzel a készülék TV-adások vételére is alkalmassá válik. A digitális tuner megjelenése pedig öszre várható.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Küldjön egy SMS-t!

Velünk mindössze egy SMS-sel eljuttathatja rövid bemutatkozását az informatikai cégek vezetőinek asztalára!

SMS-szám: (06-90) 635-311

A szöveg maximum 160 karakter lehet. Tüntesse fel nevét és főbb adatait (név, a betöltött munkakör, e-mail cím, telefonszám). A beérkezett SMS-eket a szerkesztőség az érkezés sorrendjében gondozza, de csak az álláskeresésre vonatkozó hirdetéseket jelentetjük meg.

Egy SMS ára: 400 forint+áfa
Küldés módja: SZT szóköz és a szöveg

SZÁMITÁSTECHNIKA

Tapasztalt korrektorkönyvek és egyéb kiadványok korrektúráját vállalja. Webet is e-mail: graphdesign@mail.datanet.hu
Telefon: 06-30/856-1581

Többéves kiadványtervezéssel, grafikai tervezéssel, nyomdai előkészítéssel tapasztalattal állás keresek PC-s környezetben Photoshop, Quark, Corel-területen.
e-mail: tpborakosi@freemail.hu
Telefon: 06-30/964-2260

Hagyó IT-outsourcing cég volt szakmai vezetője tanácsadói vállalat üzleteltetés és outsourcing területen.
Telefon: 06-20/933-1890

Bármilyen otthonról végzhető adminisztrációs munka érdekel, és nem feltétlenül a számlaképesítés, internet-hozzáférést megköveteli.
e-mail: kk27@freemail.hu telefon: 06/30/337-4780

Informatikus széles körű informatikai tapasztalattal és gyakorlati (adatbázis-kezelés, rendszeradminisztráció) tudással keres.
e-mail: kenyacs@mad.hu telefon: 06-70/550-9825

OKU- és ECDL-vizsgákkal keresek olyan munkalehetőséget társaságban, amely szívesen a végzettséggel betölthető. Adatrögzítés, adatfelvitel, adatbázis-kezelés, szövegszerkesztés, gépeltés, prezentációkészítés vagy ehhez hasonló adminisztratív munkák.
e-mail: imbaf@axelero.hu

Rész munkaidős állást keres jó megjelenéssel, megbízható egyetemista fiatalember. Heti max. 2-3 teljes napot tudok vállalni, vagy 4 órában heti 5 napot. Alapsz. megbízható számítógép-ismeret, B kat. jogosítvány, angol alapfokú nyelvtudás. Ugyonkor munka nem érdekel.
e-mail: aviketon@yahoo.com

47 éves férfi középiskolai végzettséggel, 7 éves vendéglátás tapasztalattal sürgősen munkát keres. Otthoni számítógéppel és internetkapcsolattal, vezetékes és mobiltelefonnal, autóval rendelkezik. Juttatásos munka és MLM nem érdekel. Az ajánlatokat a következő e-mail címen várja: bakonyik1@axelero.hu

Pályázó informatikus állást keres Veszprém, illetve Fejér megyében. Ismeretek: Windows és Linux szerver, programozás (Delphi, C++). Jogosítványtulajdonos (B), valamint rugalmas munkaadó. e-mail: neo@estmail.hu

PARTNERKAPCSOLATOK

Cisco-díj a legjobbaknak

A Cisco Systems Magyarország hatodik alkalommal osztotta ki az „Év Magyarországi Cisco Partnere” díjat, amelyet 13 különböző kategóriában ítél oda azoknak a hazai partnereinek, amelyek ismereteikkel, tapasztalataikkal és munkájukkal leginkább hozzájárultak a közös sikerekhez.

A Cisco növekedése és sikere nagymértékben köszönhető a partnerekre épülő üzleti modellnek, az értékesítési partnerek megfelelő kiválasztásának és felkészítésének. A Cisco Partner Prog-

ramok célja, hogy a viszonteladókat és minősített Cisco Partnereket ellássa a szükséges információkkal és mindazon támogatással, amely a hálózati piacon való sikeres működéshez szükséges.

Az idei díjátadó újdonsága, hogy a Cisco négy új területen is győztest hirdetett: „Az Év Szolgáltató Partnere”, „Az Év Kis- és Középvállalati Partnere”, „Az Év Menedzselte Szolgáltatók Partnere” és „Az Év Otthoni Hálózati Partnere” kategóriákban.

EYED ZSÓKA

A díjazottak

Az Év Szolgáltató Partnere és az Év IP Kommunikációs Partnere a **Matáv**
Az Év Gold Partnere a **Matáv Üzleti Szolgáltatások Üzletága**
Az Év Kis- és Középvállalati Partnere az **LNx Hálózati Integrációs Rt.**
Az Év Menedzselte Szolgáltatások Partnere a **UPC Magyarország Kft.**
Az Év Hálózatbiztonsági Partnere a **Synergon Informatika Rt.**

Az Év Mobil Partnere a **Wiera Kft.**
Az Év Silver Partnere a **NETvisor Kft.**
Az Év Premier Partnere a **NextiraOne Kft.**
Az Év Megoldás Partnere a **TC&C Kft.**
A Kiemelkedő Ügyfél Elégedettség kategória nyertese a **Conet Kft.**
Az Év Szolgáltatók Partnere az **S&T Magyarország Kft.**
Az Év Otthoni Hálózati Partnere az **AlphaSonic Kft.**

TŐZSDEHÍREK
március 18-24.

Folytatódott a gyengülés az elmúlt hét folyamán a Budapesti Értéktőzsdén, igaz a korábbi, meredek esésnél ezúttal enyhébb ereszkedés következett. A piac barométere egyre távolabb kerül a 17000 pontos határtól.

A közepes méretű vállalatokat tömörítő BUMIX 1,1 százalékos csökkenéssel tudhatja maga mögött a hetet.

Nemzetközi viszonylatban telemás teljesítményt nyújtott a technológiai és távközlési szegmens, a tengerentúlon mindkét szektorban gyengülést mutatnak az indexek, míg Európában a távközlés valamelyest erősödni tudott. A Matáv anyavállalata, a Deutsche Telekom gyakorlatilag a szektorindexnek megfelelően teljesített, 0,5 százalékkal értékelődött fel az elmúlt héten.

A hazai parketten a Deutsche Telekomtól 28 milliárd forintos hitelt felvevő Matáv a negatív tartományban tudhatja maga mögött a hetet.

A távközlési és IT-cégek
árfolyamváltozása a BET-en

2004. 03. 24.	Vált.	Vált.	Érték
	3 hó	1 hét	pont/Ft
BUX	17,6%	-0,8%	16 778
BUMIX	16,9%	-1,1%	1 483
Antenna Hungária	21,2%	1,8%	4 580
conet	-8,2%	0,0%	89
Freesoft	-3,0%	3,8%	2 075
Graphisoft	10,0%	2,0%	1 480
Matáv	7,5%	-1,1%	890
Synergon	53,3%	-2,8%	515

(Forrás: portfolio.hu)

Portfolio.hu
ONLINE GAZDASÁGI ÚJSÁG

A Deutsche Telekom a 28 milliárd forint nagyságú hitelt 2005. március 22-től bocsátja a Matáv rendelkezésére. A Matáv e hitelből finanszírozza a Telekom Montenegro (Telekom Crne Gore AD) 51,12 százalékos részesedésének megvásárlását a montenegrói kormánytól. A további kisebbségi részesedések megszerzését várhatóan a Matávnek saját bevételeiből kell majd finanszíroznia. A hír nem meglepő, a Matáv legfontosabb finanszírozási forrása a Deutsche Telekom. A magyar telekomvállalat egyébként még azt is bejelentette, hogy 70 forintos osztalékot fizet részvényeseinek. (Az elemzők jelentős része korábban 80 forintos részvényenkénti osztalékot várt.) Az Antenna Hungária 1,8 százalékos erősödéssel tudhatja maga mögött a hetet, a műsor-szóró privatizációjának kiírása várhatóan április közepére készül el. Az április közepi tenderkiírás pozitív hír. Korábban az ÁPV az első félreígerte a tranzakció lezárását, de a GVH-vizsgálat fényében a piac enyhe csúszásra számított. A kisebb papírok mezonyében az Axis Kft.-t felvásárló Freesoft erősödött a legnagyobb mértékben, míg a saját részvény-vásárlást követő folytató Graphisoft 2 százalékos pluszban zárta a hetet. A legnagyobb vesztes a jelentősebb ártérfolyásoló hír nélkül forgó Synergon lett, míg az econet.hu kurzusa gyakorlatilag stabil. Befektetési tipp: továbbra is ideges a piac. Ha főfele mozdulnak az árfolyamok, akkor a Mol és az OTP lehetnek érdekes befektetések.

SZOLGÁLTATÁS

Tartalmak utánvétellel

A Pannon GSM kifejlesztette a személyes igényekhez alkalmazkodó, emelt díjas fogadott SMS nevű tartalomszolgáltatási háttérkonstrukcióját.

Az egyre népszerűbb tartalomszolgáltatások révén a mobiltelefon új lehetőségeket kínál. A fontos, aktuális információk - ha előfizettünk - eddig is mindenhol elértek bennünket, de ezeknek a kéréseknek nagy része előre meghatározott időre (vagy konkrét számú üzenetre) szült. A szolgáltatást a cég előfizetési pillanatában - emelt díjas SMS-ben - előre, egy összegben fizettük ki. Ha ezt a keretet felhasználtuk, újra kellett igényelni a szolgáltatást.

A Pannon GSM új megoldása révén a kézbesített tartalomért a felhasználó a kézhezvétel pillanatában, utólag, egyesével fizet. A szolgáltatást a cég előfizetési és feltöltött kártyás ügyfelei egyaránt igénybe vehetik. Az előfizető - alapdíjas SMS-ben - iratkozhat fel az általa kiválasztott független tartalomszolgáltató kiválasztott „levelezési listájára”, és attól kezdve a lemondás pillanatáig előre meg-

határozott gyakorisággal, folyamatosan megkapja az őt érdeklő információkat. Ha a felhasználó - például külföldi útján - kikapcsolja telefonját, akkor az információkat nem kapja meg, így fizetnie sem kell érte.

A tartalomszolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy ügyfeleik telefonon, SMS-ben vagy akár e-mailben is bármikor, azonnali hatállyal lemondhassák a szolgáltatást. A felhasználók biztonságát szolgálja még az is, hogy az ügyvezetett mobilvégződtetési számlázású szolgáltatás kizárólag saját számra rendelhető meg, vagyis mások sem szándékosan, sem akaratukon kívül nem okozhatnak anyagi kárt a szolgáltatást igénybe vevő előfizetőknek.

Áts Zsolt, a Pannon GSM tartalomszolgáltatói osztályának vezetője kérdésünkre elmondta, hogy március 19-e óta adotak a szolgáltatás technikai feltételei, de a tartalomszolgáltatókkal (IKO New Média, Digitánia) még csak most folynak a tárgyalások.

ÁROKSZALLÁSI GÁBOR

IVSZ-SAROK

Nemzetközi díjeső a CeBIT-en

Három IVSZ-tagvállalat az Európai Kiválóság a Multimédiában Díj nyertesek között

A hannoveri CeBIT kiállításon március 16-án immár harmadik alkalommal osztották ki az Európai Kiválóság a Multimédiában Díjat (European Seal of Excellence in Multimedia), melynek 41 díjazottja között 3 IVSZ-tagvállalat - Carnation Internet Consulting, Kopint-Datorg Rt., SaveAs Kft. - is e rangos kiállításban részesült. Az Európai Kiválóság a Multimédiában Díjat 2003-ban alapította az Európai Multimédia Fórum (EMF) és az Európai Multimédia Szövetségek Egyesülete (EMMAC - www.emmac.org). A kitüntetést három kategóriában (platiná, arany és ezüst) évente ítéli oda a szövetségek tagjaiból álló zsűri az ICT és digitális média-szektorban tevékenykedő vállalatoknak.

Az idei megmérettetésre tartalomekiallító, szoftvergyártó, digitális eszköz-gyártó, digitális hírcsatorna-fejlesztő, beszállító és szolgáltatók neveztek. Az elbírálás szempontjai hasonlóak voltak a korábbi évekéhez: a zsűri az innovációt, a teljesítményt, a használhatóságot, az előállított termék társadalmi hasznát, a piacvezetést jutalmazta. A díj történetében először ebben az évben a 13 országból származó 41 díjazott között magyar cégek is a nyertesek közé kerültek! A jutalmazottak valamennyien olyan sikeres cégek, amelyek képesek az adott piac igényeinek megfelelő terméket vagy szolgáltatást előállítani, a Seal of Excellence ezt a hozzáállást díjazza. Philippe Wacker, az EMMAC elnöke kiemelte: az európai multimédia szövetségek közös feladata, hogy támogassák tagjaikat a nemzetközi terjeszkedés elősegítésében. Ennek egyik fontos megnyilvánulása a European Multimedia Accelerator (www.multimedia-accelerator.com) és a hozzá kapcsolódó Európai Kiválóság a Multimédiában Díj. Az EMMAC magyar tagjaként az Informaticai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) www.ivalsz.hu és a Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ) www.matisz.hu közösen beszélték a magyar résztvevőket, hogy pályázzanak. A díjátadást követően itthon az IHM-ben tartott sajtótájékoztatón Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter személyesen gratulált a díjat nyert magyar vállalatok vezetőinek. Az ünnepségen a miniszter - Kovács Zoltán, az IVSZ-t ismen megválasztott elnöke, valamint Szentkői János, a MATISZ elnökeinek társaságában - elmondta: „Rendkívül öröm azt látni, amikor magyar cégek nemzetközi vetélkedésben is megállják a helyüket. Külön öröm ez akkor, ha mindez a magyar tehetség és kreatívitás igazolásaként olyan ágazatokban történik, mint a tartalomipar vagy a szoftveripar.”

Platiná Díj

a Carnation Internet Consultingnak (www.carnationconsulting.com). Egyetlen magyar vállalkozásnak a Carnation nyerte el a díj legmagasabb, platiná fokozatát, amelyet saját weboldalak fejlesztési munkáért adományozott nekik a szakértők által álló zsűri.

Ezüst Díj

a Kopint-Datorg Rt.-nek (<http://www.kopint-datorg.hu/>). A vállalatot a www.magyarorszag.hu kormányzati portál fejlesztéséért díjazták. Ugyancsak Ezüst Díjban részesült a SaveAs Kft. (<http://www.saveas.hu/>), az EagleEye-megoldás kidolgozásáért. A megoldás technológiája a legkorábban elemeket tartalmazza a legnagyobb informatikai biztonsági problémákra.

Villámgyorsan színesben - verhetetlen áron

Fekete-fehér: 2,80 Ft*
Színes: 17 Ft*

Ricoh Aficio
CL4000DN

színes A4 duplex hálózati
lézernyomtató

A lehetőségek tárháza

- Aficio CL4000DN/CL4000HDN

A csúcsmínőségű színes nyomtatás ma már alapkövetelmény az irodában. A Ricoh eszközei segítenek optimalizálni a nyomtatási munkafolyamatot. A versenyképes árfekvésű** Ricoh Aficio™ CL4000DN/CL4000HDN színes lézernyomtatók példátlanul alacsony oldalköltséggel, teljes körű költségfigyelés mellett dolgoznak, és karbantartási igényük is minimális.

Az Aficio™ CL4000DN/CL4000HDN gépekben a Ricoh alkalmazta mindazt a technológiát, amit a csúcskategóriájú berendezéseken megszokhattunk a Ricoh termékektől: kiváló teljesítményt - fekete-fehérben és színesben is 25 oldal/perc sebesség egyoldalas és kétoldalas üzemmódban -, kifogástalan nyomtatminőséget

- 1200 dpi felbontás -, egyszerű használatot. A piacon körülnézve Ön is meggyőződhet róla, hogy a Ricoh gazdaságos nyomtatói valóban kategóriájuk legjobb eszközei!

A csomagban szállított SmartDevice Monitor™ for Admin alkalmazással a hálózati rendszergazdák felhasználói priviligiumokat állíthatnak be és statisztikák készíthetnek a nyomtatási feladatokról. Az Aficio™ CL4000DN/CL4000HDN sorozat innovatív, Java-kompatibilis (J2ME) szoftverfejlesztési platformja támogatja a testre szabott alkalmazások készítését.

* Oldalankénti nyomatékonyság, színenként 5% fedettség mellett, A4 méretű újságnál.
** Ajánlott végfelhasználói ár: 359.000 Ft - A4 (CL4000DN)

RICOH

ÜZLETI MEGOLDÁSOK

Elektronikus dokumentummenedzsment

Az elektronikus dokumentummenedzsment maradandó célkitűzésnek bizonyult. A papírmentes iroda ígérete tartós ösztönzőként hat a cégekre és az elektronikus dokumentummenedzsment rendszerek bevezetésére

Elektronikus dokumentumkezelő rendszerek. Bevezetésük célja, hogy a papír alapú dokumentumok digitalizálásával, az eleve elektronikus dokumentumok létrehozásával, valamint ezeknek elektronikus úton való – a szervezetben belüli – továbbításával felszámolják az irodákra jellemző papírhalmozatot – nyilatkozta lapunknak *Hernyes Tibor*, a HUMANsoft alkalmazásfejlesztési üzletágának igazgatója. A rendszerek bevezetését követően azonban kiderült, hogy teljesen elektronikus iroda nem

működtethető, és ennek több oka van. Az első az emberi tényező volt. A felhasználók többsége nem szeret hosszú dokumentumokat olvasni képernyőn, ezért ki-nyomtatják azokat. A másik ok pedig a törvényi szabályozás, amely csak késve követte a technológiai fejlődést, így a dokumentumok hitelesítéséhez az eredeti példányt ki kellett nyomtatni, és alá kellett írni a megfelelő személynek. A korlátok ellenére komoly eredménye lett a rendszerek megjelenésének: meg lehetett szüntetni a dokumentumok tömeges fénymásolását, hiszen azok digitalizált képéhez egyidejűleg több felhasználónak lehetett hozzáférést adni, és ezáltal a közöttük való keresés is leegyszerűsödött.

DOKUMENTUMTÁRTÓL A TUDÁSBÁZISIG

Elektronikus dokumentummenedzsment tekintetében első körben az üzleti működés szempontjából kritikus dokumentumok és levelezés kerültek fókuszba. Jellegetesen a beszerzési oldal dokumentumai, vagyis a szerződések, megrendelések, igénylések és persze a számlák – mondta *Hernyes Tibor*. – A dokumentumok adatainak és képének rögzítésével azok több szempont szerint is könnyedén kereshe-

tővé, rendszerezhetővé váltak. Az érintett személyeknek hozzáférést lehetett adni, hogy a megtekintés és véleményezés után meghozhassák az üzleti döntéseket (például teljesítés igazolása). A dokumentumkezelő rendszerekben feldolgozott anyagok köre rohamosan bővült, többek között a cégek működéséhez, alapfolyamataikhoz kapcsolódó szakmai dokumentumokkal, illetve az e-mailekkel. Mára a dokumentumkezelő rendszerekben lényegében valamennyi formátumú és célú irat kezelhető.

HOZZÁADOTT ÉRTEK

Az elektronikus dokumentumkezelő rendszerek valódi hozzáadott értéke a workflow-management, vagyis az ügyvitel elektronikus támogatása. Az ügyvitel-támogatás keretében a projektdokumentumok jóváhagyása is hatékonyan megvalósítható, így a projektmenedzsment adminisztrációs része is leegyszerűsödhet egy ilyen rendszer használatával.

EGYEDI FEJLESZTÉST VAGY DOBOZOS TERMÉKET?

A feltett kérdésre nincs jó válasz – vélte kérdésünkre *Hernyes Tibor*. – Minden esetben a cégek egyedi igényeit kell megvizsgálni. Ha egy cég működése, dokumentumkezelési, jóváhagyási folyamatai nem tartalmaznak sok egyedi megoldást, akkor egy dobozos termék lehet a megfelelő választás. Itt érdemes azonban kiemelni, hogy dobozos termék választása esetén is számítani kell arra, hogy kisebb nagyobb fejlesztésekkel azt illeszteni kell majd a cég működéséhez, meglévő rendszereihez. Ha azonban a cégre a sokszereplős, komplex, esetleg értékhatártól függő folyamatok jellemzők, akkor érdemes elgondolkozni egyedi rendszer fejlesztésén. Mindkét választás esetében nagyon fontos azonban, hogy lehetőleg rugalmas, parameterezhető megoldás szülessen, mert az aktuális gyakorlat, szigorú szabályrendszer beégetése a rend-

szembe oda vezethet, hogy utóbbi használata nehezkesse váljon.

ÖNÁLLÓ VAGY INTEGRÁLT RENDSZER?

Az elszigetelt rendszerek kora végleg lejárt – hangsúlyozta *Hernyes Tibor*. – Az elektronikus dokumentumkezelő rendszereket bele kell ágyazni a meglévő számítástechnikai infrastruktúrába ahhoz, hogy hatékonyan működjenek, s a felhasználók ne érezzék kényszernek annak használatát. A beágyazásnak az iparági standardokat is teljeskörűen támogatnia kell: az MS Office-alkalmazásokkal való együttműködés mára alapvető elvárás lett. Mivel a cégen belüli és cégek közötti kommunikációban kiemelt helyet foglal el az e-mail, ezért a rendszereknek lehetővé kell tenniük a hivatalos bejövő és kimenő e-mailek iktatását is.

Ha a cégnél működő ERP-rendszernek nincs valamilyen dokumentumkezelő funkcionálitása, akkor jogos elvárás egy újonnan bevezetendő dokumentumkezelő rendszerrel szemben, hogy illeszkedjen a már meglévő ERP-rendszerhez.

ÁROKSZÁLLÁSI GÁBOR

KLICK Ha többet akar tudni
www.humansoft.hu
www.agni.hu

iPRISM
A PRODUCT OF ST. BERNARD SOFTWARE, INC.

Tartalomszűrés és menedzsment felsőfokon

- Csökkenő hálózatbiztonsági kockázat
- Drasztikusan növekvő munkateljesítmény
- Hálózati sávszélesség optimalizáció
- Robusztus, folyamatosan frissülő URL adatbázis
- Széles körű konfigurációs lehetőségek, testreszabhatóság

www.i-software.hu
www.integrity.hu

13004

10 éve működő, dinamikusan fejlődő, budapesti székhelyű, multinacionális cégek számára szoftvereket fejlesztő vállalkozás nagy tapasztalattal rendelkező munkatársakat keres az alábbi pozíciókra:

- vezető programozó, programozó, adatbázis-gazda (C++ Builder programozói gyakorlat alapfeltétel)
- kiemelt ügyfélmenedzser (pénzügyi szektorban szerzett tapasztalat előnyt jelent)

Elvárásaink: hasonló területen szerzett minimum 3 év gyakorlat, kiváló szakmai felkészültség, angolnyelv-ismeret, kreativitás, megbízhatóság, terhelhetőség.

Fizetési igény megjelölése nélküli fényképes önéletrajzokat a gajdos@enternet.hu e-mail címre várjuk.

12024

www.szil.hu

Hirdetésfelvétel: Kereskedelmi Iroda
Telefon: 577-4316 • Telefax: 266-4274
E-mail: keriroda@idg.hu

Testreszabott megoldás

– Az elektronikus munkafolyamat- és ügykezelő rendszerek hazánkban leginkább a versenyszférában terjedtek el. A közigazgatási szerveknek elég ritkán találkoznunk ilyen megoldásokkal – nyilatkozta lapunknak *Kovács István*, az Agni-Tech Kft. ügyvezető igazgatója. – A cégek nagy része az egyedi, testre szabható rendszerek mellett dönt a dobozos megoldásokkal (például Oracle) szemben, amely az ő üzletmenetéhez igazodik, így nem kell azon belül nagyobb változtatást végrehajtani. Az egyedi megoldásoknak azért is nagyobb a piaca, mivel a multik (például IBM, Oracle) is mögöttük állnak. Mellettük szól továbbá, hogy – bár drágábbak –, rendelkeznek a manapság szinte elengedhetetlen szoftver-

követéssel, így a cég, illetve a jogszabályok változásaihoz igazíthatók. Az Agni-Tech megoldásai IBM Lotus/WebSphere szoftverkörnyezetben készülnek, s a vállalatok üzleti folyamatainak elektronikus támogatását végzik. Az Agni-Tech ügyfeleinek hozzávetőleg 80 százaléka az ipari/szolgáltató szegmensből kerül ki. A cég 2004-ben IBM üzleti partnerdíjat kapott egy nagy, mintegy ezer felhasználót számláló gyógyszeripari beszerzési folyamatait lefedő rendszer létrehozásáért. Az Agni-Tech rendszerre az SAP vállalatirányítási rendszert (ERP) egészítette ki – minden olyan modulal integrálták, amely a szervezet beszerzési folyamatában érintett.

ÜZLETI MEGOLDÁSOK

Rend a lapok között

Egyre több papír, dokumentum, levél és számla: minden növekvő vállalkozásnak, intézménynek ismerős állapot. Kezelésük, készítésük munkaidőben és költségekben is egyre nagyobb gondot okoz

Nem szabad elfeledkezni a hagyományos, papír alapú adatok, iratok kezeléséről sem az elektronikus dokumentumok térnyerése mellett az üzleti folyamatok megfelelő támogatása nem képzelhető el dokumentumkezelés nélkül, illetve az archivált információk megfelelő kereshetősége, felhasználása nélkül.

Nincs ez másképp a magyar piacon sem, így a dokumentumarchiváló, és iktatórendszerek telepítése, fejlesztése folyamatos.

A dokumentumkezelés egyre több adathoz, információhoz kötődik: egy jól bevezetett dokumentumarchiváló rendszernek „adatot kell értenie” a CRM-rendszerekkel és az ügyfélközpontokkal is. Szathmáry Gyula, az ADM Kft. kereskedelmi igazgatója szerint főleg a nagy ügyfélszámmal dolgozó, elsősorban szolgáltatócégek azok, amelyek nagy hangsúlyt fektetnek a kapcsolódó dokumentumok megfelelő kezelésére, aktualizálhatóságára. A projektek során azonban egyre nagyobb szerepet kap a befektetés gyors megtérülése, a „hol és mikor éri meg nekünk?”- nézőpont elterjedése.

A PSZÁF is kiírt egy pályázatot elektronikus iktatórendszer fejlesztésére, de a HUMANSOFT által megvalósított rendszer túlmutat egy iktatórendszer funkcionálisán. A már működő dokumentumtárhoz teljeskörűen integrálták a rendszert,

számos klasszikus dokumentumkezelési funkciót megvalósítva. A rendszer komplex ügyvitel-támogatást nyújt a beérkező küldemények részét adó dokumentumok iktatásával, szignálásával, illetve ügyintézésre átadásával, valamint a kimenő hivatalos levelek kiadmányozási folyamatának rendszeren belüli kialakításával. Ma még az eredeti, papír alapú dokumentumok is használatban vannak, de a rendszerből automatizáltan lehet átadólístát nyomtatni, és a dokumentumok aktuális státusa, helye és előlete is folyamatosan nyomon követhető.

Az egyik legnagyobb, étkezési utalványok forgalmazásával foglalkozó cég azt tűzte ki célul, hogy a beszerzéshez kapcsolódó dokumentumait (megrendelések, számlák), azok elektronikus beszerzését, jóváhagyását a Scala rendszerrel integráltan működő dokumentumkezelő rendszerben akarja megvalósítani. A dokumentum- és folyamatmenedzsment rendszer bevezetése után a kötelezettségvállalások a cég szabályzatainak megfelelően, csak előzetes jóváhagyást követően készülhetnek el. Az érintettek számára bármikor lekérhető a teljesült (számlázott) – és még nyitott kötelezettségvállalásokat is tartalmazó – terv-tény kimutatás, amelynek értékeihez kapcsolódó bizonylatok a jelentésből kiindulva is megjeleníthetők a rendszerben.

A bevezetéseknel azonban számos buktatót kell leküzdeniük a szakembereknek: az egyértelmű célkitűzés megfogalmazása, a vezetés intenzív támogatása és az ezt megtestesítő, megfelelő belső kommunikáció, a hatékony projektmenedzsment kötelező elemei egy-egy sikeres bevezetésnek.

A dokumentumkezelő rendszer bevezetéséhez a megbízó cégnek megfelelő informatikai háttérrel és támogatással kell rendelkeznie. Alapvető elvárások a rendszer indítása idejére: egységes, megfelelő sebességű hálózat, szerver, illetve a szkennerek rendelkezésre állása. A modern, ügyvitel-támogató funkcionálisással is bíró dokumentumkezelő rendszerek bevezetése előtt mindenképpen folyamatfelmérést kell végezni, és annak eredményét a megbízóval el kell fogadtatni, hogy a rendszer megfelelőhessen a valós, aktuális ügyviteli folyamatoknak. Sok esetben ebben a szakaszban derül ki, hogy az elektronikus dokumentumkezelés hatékonysága érdekében bizonyos folyamatokat át kell szervezni.

A dobozos megoldást kereső cégeknek jó hír, hogy az ABBYY Software House bejelentette FormReader alkalmazáscsomagjának 6.5-ös változatát. Az új program új beviteli és kiviteli formátumokat támogat, és a FlexiCapture technológia segítségével előzetes szétválogatás nélkül is kezelni tudja a fix és a változó formátumú űrlapokat.

TRAUTMANN BALÁZS

▪ toll
Írunk vele,

▪ olló
ezzel vágunk,

▪ harapófogó
amivel szöveget
húzzunk,

▪ ORCHI
mellyel
a cég iratait kezeljük.

1126 Budapest Királyhógyász tér 8-9.
Telefon: (36)-1-212-1570
Web: www.adm.hu

Szeretné beszerzési feladatait gyorsabbá, átláthatóbbá tenni? Javítaná az igénylés-, megrendelés-, teljesítésigazolás, számlaproblémák kezelését? SAP integrált vállalatirányítási rendszert használ?

SAP integrált beszerzési workflow*

Megoldásunk már 1000 felhasználós vállalatnál is sikeresen bizonyított.

- tökéletes igazolás a szervezeti folyamathoz
- rövid bevezetési idő (3 hónapon belül)
- alacsony szoftverlicenc-költség
- ergonomikus, korszerű kezelőfelület
- IBM technológián alapuló rugalmas workflow keretrendszer

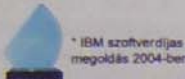
Kérje ingyenes konzultációnkat, helyszíni bemutatónkat!

Bővebb információért látogasson el honlapunkra, ahol részletes ismertetőt és beruházási tervet talál.

AGNI-TECH Kft., 1134 Budapest, Kassák L. u. 69-71.

Telex: (1) 450-0260 Fax: (1) 450-0259

info: sales@agni.hu http://www.agni.hu

* IBM szoftverdíjas megoldás 2004-ben

Minden idők legtöbbet tudó NetWare szervere

Az OES szolgáltatásai elérhetők a megbízható Novell NetWare® platformon, vagy az üzleti szintű alkalmazások vezető nyílt platformján, a SUSE® LINUX Enterprise Server 9 rendszeren, de akár e platformok kombinációján is bevezethetők – a vállalat igényeinek megfelelően.

E csomag a NetWare® és a SUSE® LINUX Enterprise Server rendszereket egyesítve piacvezető hálózati szolgáltatásokat, a jelenlegi alkalmazásplatformok kiváltását, integrált felügyeleti eszközöket és – a biztonság maximalizálása érdekében – személyazonosság alapú azonosítási szolgáltatásokat kínál. Mindezt ki egészíti a Novell által biztosított teljes körű támogatási rendszer.

ÉRTÉKNÖVELT SZOLGÁLTATÁSOK A NETWARE-FELHASZNÁLÓKNAK

Az Open Enterprise Server a NetWare legújabb verziója. Továbbfejlesztett támogatást nyújt az eddigi NetWare-felhasználóknak (egészen az 1993-ban megjelent NetWare 4-es változattól), ugyanakkor lehetővé teszi számukra a linuxos technológiák bevezetését.

Az Open Enterprise Server szolgáltatásaival PC-s környezetben minden vállalati igény lefedhető

- Alkalmazáserver
- Fájlt, nyomtatás és tárolórendszer
- Hálózati szolgáltatások
- Személyazonosság-kezelés és felügyelet
- Rendszerfelügyelet
- Cluster szolgáltatások

Értéknövelt szolgáltatásai közül a legfontosabbakat emeljük ki, amelyek hozzáadott értékeket és egyedi versenyelőnyöket kínálnak. A versenyképesség megőrzése így hatalmas beruházások nélkül megvalósítható, a múltbeli fejlesztések megtartásával és a hardvereszközök élettartamának teljes kihasználásával.

A NOVELL HÁLÓZATI SZOLGÁLTATÁSAINAK KITERJESZTÉSE

A NetWare-beruházások kevesebb külső tanácsadás igénybevétele mellett is igen megbízhatóak voltak, és emellett, hogy kevesebb hardvereszközre támaszkodni kellett, nagyobb teljesítményt adtak, a nyílt szabványokat is támogatták. A NetWare-felhasználók mentesültek a vírusokkal és férgelkekkel való küzdelem alól, hiszen a továbbfejlesztett biztonság és a hozzáférések megfelelő szintű és mértékű korlátozása távol tartotta a crackereket. Az innovatív fejlesztések, mint például a Novell iFolder és iPrint, a fejlett tárolószolgáltatások és a clustering csak néhány olyan szolgáltatás, amely eddig is vonzó

A világ első vegyes forráskódú vállalati megoldása, a Novell Open Enterprise Server minden idők legtöbbet tudó NetWare és egyben Linux szervere is. Ötvözi a vezető nyílt forráskódú és kereskedelmi hálózati szoftverek legjobb jellemzőit, emellett egyedülállóan megbízható, széles körben hasznosítható továbbfejlesztett szolgáltatáscsomagot nyújt felhasználóinak

volt a NetWare-t választó felhasználók számára. Az Open Enterprise Server most lehetővé teszi, hogy a lehető legtöbbet hozzuk ki eddigi NetWare installációinkból.

Az Open Enterprise Server segítségével a NetWare-felhasználók számos újdonsággal egészíthetik ki NetWare rendszereik eddigi szolgáltatásait, illetve könnyedén bevezethetik a Linuxot és egyéb új szolgáltatásokat meglévő informatikai környezetükbe.

A felhasználóknak hozzáférésük van minden általuk eddig használt megbízható szolgáltatáshoz, és az IT-munkatársaknak is rendelkezésére áll a NetWare-től már megszokott biztonság, méretezhetőség és felügyelhetőség.

LINUX OPERÁCIÓS RENDSZER A LEGMEGBÍZHATÓBB SZÁLLÍTÓTÓL

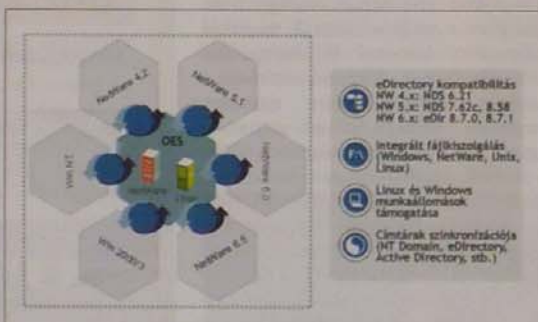
A Novell ügyfeleit leginkább az foglalkoztatja, vajon a Novell Open Enterprise Server ugyanolyan minőségben biztosítja-e számukra ezentúl Linux-platformon is a megszokott hálózati szolgáltatásokat. Igen, sőt a NetWare-felhasználóknak eddig csak Linuxon elérhető alkalmazáserver-szolgáltatásokat is kínál.

Erre garancia a 12 éves múltra visszatekintő SUSE LINUX legújabb verziója – a SUSE LINUX Enterprise Server 9 –, amely nyílt, rugalmas platformot ad a legnépszerűbb kereskedelmi alkalmazásokhoz. Ez az első Linux-disztribúció, amely a legújabb kormányzati biztonsági előírásoknak – többek között a Common Criteria (közös követelményrendszer) és a Common Access Protection Profile (közös hozzáférés-védelmi profil) szabványoknak – megfelelően EAL4 minősítést szerzett. A SUSE LINUX Enterprise Server 9 programcsomagot minden fontosabb hardverszállító és több mint 300 szoftvergyártó 1000-nél is több alkalmazása támogatja. A vezető szoftver- és hardverszállítóknak köszönhetően a plat-

form támogatottsága széles körű: a támogatók közé tartozik a BEA, a Computer Associates, a Dell, az EMC, a HP, az IBM, a McAfee, az Oracle, az SAP, a Veritas, a VMware és sok más cég.

BÖNGÉSZŐ ALAPÚ FELÜGYELET

Az eddig szerver alapú szolgáltatások most már integráltak, webes felületen át, címtár alapon menedzselhetők, akár egy távoli munkaállomásról is. A Novell Open Enterprise Server a Novell iManager bevezetésével növeli a hatékonyságot és gazdaságosságot. Az iManager egyszerű, biztonságos, böngésző alapú eszközt kínál informatikai munkatársainak az erőforrások – többek között a biztonság, a felhasználók, a csoportok, a könyvtárak, a tárolás, a kiszolgálók és a nyomtatók – felügyeletéhez a Linux és NetWare kiszolgálók elosztott rendszerében. A Novell iManager átfogó képet ad a hálózatról, lehetőséget adva ezzel a változó hálózati igények korai értékelésére és hatékony lefedésére. Az iManager képes az adminisztrációs feladatok delegálására is (például jelszavak törlesztésére vagy hálózati

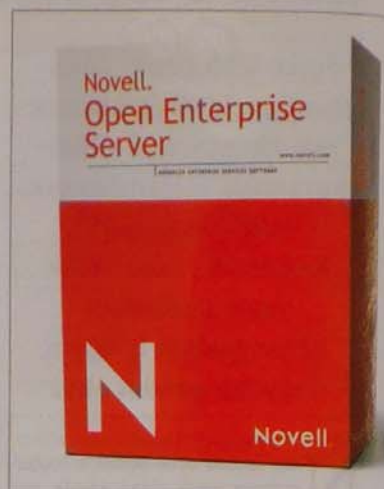

nyomtatók hozzáadására), így a lényeges, a cég eredményét közvetlenül befolyásoló projektekre lehet összpontosítani.

A központosított webes felügyelet segíti az ismétlődő felügyeleti feladatok és a szükségtelen utazgatások kiküszöbölését, ezzel idő és pénz takarítható meg.

TOVÁBBLEPÉSI LEHETŐSÉG WINDOWS NT-FELHASZNÁLÓK SZÁMÁRA

Jó néhány NetWare-felhasználó több platformot is használ, beleértve a Microsoft

Windows NT-t. Nekik mielőbb dönteniük kell, milyen irányban haladnak tovább, mert 2005-től a Microsoft nem támogatja a Windows NT-t.

A lehetséges alternatívák egyike a Windows 2003 platformra való áttérés, amely az elemzők szerint új hardver- és szoftverberuházás nélkül nem valósítható meg, és továbbképzést igényel. A Gartner Group által megbecsült költség, például az NT 4-ről Windows 2000-re történő átállás esetén 279 amerikai dollár felhasználónként.

A másik alternatíva a nyílt forráskódú megoldásokra és Linuxra való áttérés, amely költséghatékony és rugalmas megoldás. A Novell Open Enterprise Server segít a Linuxra való átállásban. Együttműködik a Windows szerverekkel és kliensekkel is, így a Windows NT-ről Linuxra migrálás problémamentesen megoldható.

PROBLÉMAMENTES FRISSÍTÉS A NETWARE-RŐL OPEN ENTERPRISE SERVERRE

Ha már készen állunk a frissítésre, nincs mitől tartanunk; az Open Enterprise Server beépített eszközei segítenek minket a váltásban. Legyen akár egyszerű vagy összetett szerverkörnyezetünk, a felhasználói programok felgyorsítják az adatok áthelyezését a régebbi szerverről az új szerverre. A frissítési folyamat előre modellezhető, filterezéssel, szinkronizációval, állományok összehasonlításával, majd az átállás egy egyszerű grafikus felületen megvalósítható. Így megelőzhető az adatvesztések és a hibák.

ÁRAK ÉS ELÉRHETŐSÉG

A Novell Open Enterprise Server március 10-e óta elérhető a Novell hivatalos viszonteladói partnereinél. Az árképzés követi a jelenlegi NetWare árakat.

Az Open Enterprise Server rendszerről további információt a <http://www.novell.com/oes> weblapon talál. ■

ÜZLET és kommunikáció

Corel az igazságügyben

Az amerikai Igazságügyi Minisztérium összesen 50 ezer számítógépére telepíti fel a WordPerfect 12 irodai szoftver-csomagot. A szoftvert gyártó kanadai Corel közölte, hogy a WordPerfect eladásai 2004-ben végre növekedésnek indultak. A Corel részesedése a Microsoft által uralt irodai szoftverek piacán kevesebb mint 10 százalék. Négy évvel ezelőtt éppen a Microsoft mentette meg a Corel-t egy 135 millió dolláros befektetéssel. Két évvel ezelőtt a Microsoftot kivásárolta egy kockázati tőke-társaság. (szt.hu)

Még több adatbázis

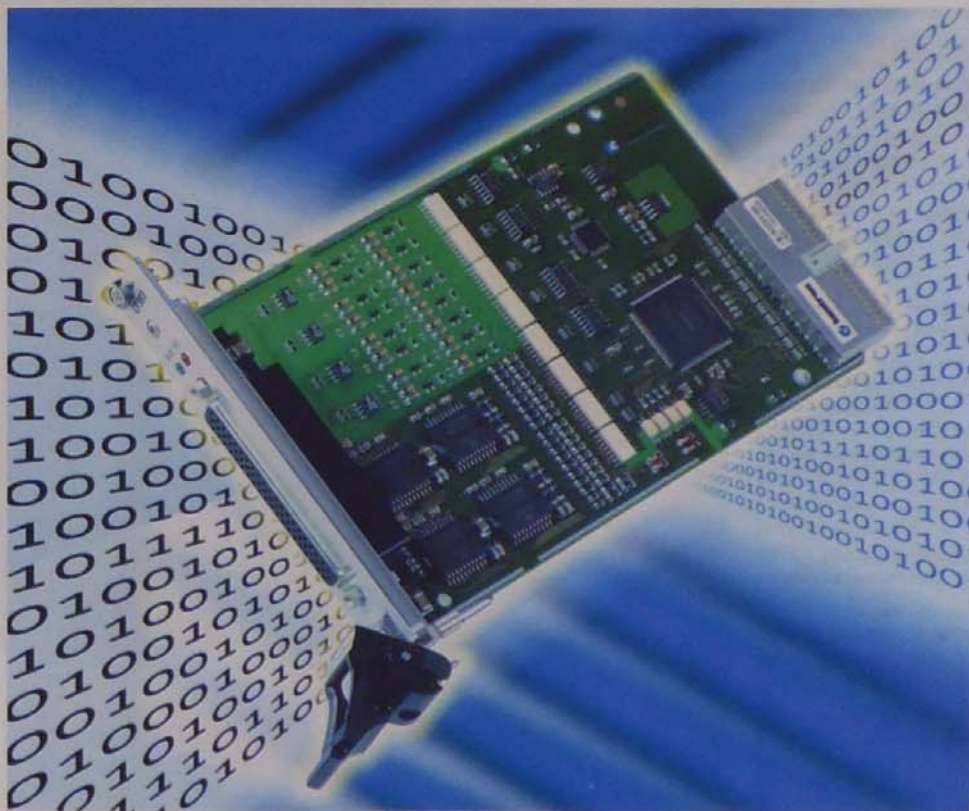
Az IDC szerint az adatbázis-kezelők piaca egészséges növekedésnek indult: az eladások tavaly 11,6 százalékkal 14,9 milliárd dollárra nőttek. A relációs adatbázis-kezelők királya tavaly is az Oracle volt – a cég 41,3 százalékos részesedést szerzett. A második helyet az IBM szerezte meg a piac 30,6 százalékkal, míg a Microsoft részesedése a lendületes növekedés után 13,4 százalékos. (szt.hu)

Lottó SMS-ben

A T-Mobile és a Szerencsejáték Rt. újjára indította a Mobil lottót. A megállapodás eredményeképpen a több mint négymillió t-Mobile-os SMS-ben játszhat, és szöveges üzenetben meg is vásárolhatja szelvényét az ötös, hatos, skandináv lottó, kenő, totó és góttó játékokra. Az új szolgáltatás előnye, hogy meghatározott összegig szerződés-kötés vagy külön adminisztráció nélkül igénybe vehető. Az előfizetők játékok árát számlájukkal, a kártyások m-com egyenlegükkel fizethetik ki. (szt.hu)

Digitális kultúra a köz szolgálatában

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM)

2003-ban elindította a Nemzeti Digitális Adattár (NDA) programot annak érdekében, hogy elősegítse a Magyar Információs Társadalom Stratégia egyik fő célkitűzését, az elektronikus dokumentumokhoz való hozzáférés megvalósítását (Cikkünk a 14. oldalon)

Helycsere a tárolópiacra

A tavalyi évben az EMC – megelőzve a Hewlett-Packardot (HP) – átvette a vezétést a merevlemez alapú külső tárolórendszer piacán – derül ki az IDC kutatási eredményeiből.

Az EMC közel 3 milliárdos forgalmával 2004-ben megszerezte a piac 21,1 százalékát. A HP 2,6 milliárd forint értékű eladásai 6,3 százalékkal csökkentek az előző évhez képest, piaci részesedése 18,7 százalék volt. – Amióta a HP átvette a Compaqot, ez az első alkalom, hogy az EMC visszaszerezte magának a vezétést – mondta Brad Nisbet, az IDC programmenedzsere.

A harmadik helyen 1,8 milliárdos forgalommal az IBM áll, ezt követi a Hitachi Data Systems 1,2 milliárdos forgalommal. A külső tárolóegységek szolgáltatói közül a leggyorsabban feltörekvő Dell az ötödik a listán. A gyártó forgalma 994 millió dollár volt, amely 18,7 százalékos növekedés a 2003-as adatokhoz képest.

A merevlemez alapú külső tárolóegységek 14,2 milliárdos összeladásai 4,7 százalékos növekedést mutattak, ez azonban a negyedik negyedére visszaesett 1 százalék alá. Az IBM évrázása különösen szerény volt 2004-ben; a negyedik negyedben forgalma 20,3 százalékkal volt kevesebb a 2003-as évről. Brad Nisbet szerint ezt a DS6000 és DS8000 tárolórendszerek szállításában tapasztalható késlekedés okozta. „Bejelentettek néhány csúcscategóriás terméket, azonban nem készültek el időben. Az ügyfelek vagy vártak a következő év első negyedéig, vagy pedig az EMC profitálhatott a késlekedésből.” A DS6000 és DS8000 októberben jelent meg, azonban csak mostanában kezdtek növekedni a szállítások.

Az EMC és a Dell – 844, illetve 276 millió dolláros bevétellel – a 2004-es év végén is megtartotta jó eredményeit. Az EMC bevétele 13,4 százalékkal, a Dellé pedig 15,2 százalékkal növekedett az előző évhez képest. A két cég együttműködött a CX300 és az AX100 tárolórendszerek megalkotásában, amelyeket mindkét gyártó értékesít. A negyedik negyedben az EMC 844 milliójával az élre került. A HP és az IBM a második és harmadik helyekre szorultak, a maguk 745 millió és 504 millió bevételével.

A világméretű tárolópiacot – beleértve a szerverekben lévő tárolókat is – a HP és az IBM vezeti. A teljes évben 20,8 milliárd dollár értékű lemez alapú rendszert adtak el. A HP 4,9 milliárd dollár értékű eladásaival megszerezte a piac 23,6 százalékát. Az IBM bevétele 4,3 milliárd dollár volt, s ezzel 20,6 százalékos piaci részesedést ért el.

Megváltozik az informatika szerepe

Az informatika kritikus versenytényezővé válik a következő öt év során, mivel a vállalatok a sikeres működés érdekében új termékek helyett mindinkább új üzleti modelleket vezetnek be – derül ki egy nemrég publikált globális vállalatvezetői felmérés eredményéből

Milyen változásokra számít öt éven belül az üzleti életben? Az Economist Intelligence Unit 23 ország több mint 4000 vállalatának vezetőjét kérdezte az SAP megbízásából. A válaszadók a stratégia és az innováció megvalósításának sebességét tartották a vizsgált időszak legnagyobb vezetői kihívásának, és több mint negyötödük vélekedett úgy, hogy a technológia központi

tényezőként támogatja vállalatukat az új üzleti modellek bevezetése és a megcélzott stratégia teljesítése terén. A vezetők közel háromötöde tartja az informatikát költséghatékonyság-növelő eszköz helyett egyre inkább valódi versenytényezőnek.

INNOVATÍV MEGOLDÁSOK

A nemzetközi minta több mint 60 százaléka nyilatkozott úgy, hogy vállalata a

már meglévő terméksaládokra koncentrálnak az új termékek és szolgáltatások fejlesztése helyett. A vezetők 54 százalékának cége nem új termékek bevezetésével, hanem egyre inkább innovatív üzleti modellek alkalmazásával törekszik a piaci versenyelőny megszerzésére.

Az SAP elnök-vezérigazgatója, Henning Kagermann szerint az innovatív üzleti megoldások szerepe és az új üzleti ökoszisztéma körvonalazódása alátámasztja az SAP következő öt évre kidolgozott növekedési stratégiáját. 2010-ben a vállalatoknak gyorsabban kell majd követniük ügyfeleik változó szükségleteit a sikeres működéshez – mondta Henning Kagermann. Az üzleti élet szereplői egyre inkább alaptervekenként koncentrálnak, így az ügyfelek rugalmasság és kényelem iránti elvárásainak teljesítésében fokozottan kell támaszkodniuk partnereik és beszállítóik integrált hálózatára. Az informatikastratégia központi szerepet fog játszani az ügyféligenyek hatékony és gazdaságos formálása és követése terén. A számítástechnika történetének következő fejezetében össze kell hangolni az informatikát az üzleti működéssel, és az egyszerű költségmegtakarítási törekvések helyett az IT-infrastruktúrát kell a versenyelőny megszerzésének szolgálatába állítani.

KRITIKUS SZEREP

Az eredmények tanúsága szerint a vállalatok egyre gyakrabban használják az informatikát ügyfeleik magartatásának előrejelzésére. A válaszadók arra számítanak, hogy a következő öt évben az ügyfelek viselkedésében és szükségleteiben fellépő változások azonosítása lesz az eredményes szolgáltatási és termékinnováció legfőbb akadálya. Közel negyven százalékuk nyilatkozott úgy, hogy e probléma tükrében valószínűleg többet fektet majd cége ügyfélkapcsolat-kezelő (CRM) megoldásainak fejlesztésére.

A válaszadók 61 százaléka szerint az informatika kulcsszerepet kap a közeljövőben az ügyfélkapcsolatok és az ügyfélkiszolgálás színvonalának javítása terén. A többiek (31 és 30 százalékos arányban) úgy vélik, hogy az informatikának az új termékek és szolgáltatások fejlesztésére,

az ellátásilánc-kezelésre, illetve az SCM területére lesz a legnagyobb befolyása.

Túl korai volna még az informatika elarctalanodását, elszükrülését jóslni – állítja Erik Brynjolfsson, a MIT Sloan School menedzsment-professzora és a MIT Center for eBusiness igazgatója. Épp ellenkezőleg: az üzleti élet szereplői valószínűleg minden eddiginél innovatívabban alkalmazzák majd az informatikát versenyelőnyük növelésére a következő öt éven.

BOVULÓ LEHETŐSÉGEK

Az EUI és az SAP 4000 cégvezető bevonásával végzett vizsgálata a MIT Center for eBusiness kutatásához hasonló eredményeket hozott. Mindkét felmérésből kiderült, hogy az informatika egyre fontosabb szerepet játszik az új üzleti modellek kidolgozása és az ügyfélközpontú működés terén. Az adatok és a számítástechnika árának csökkenése pedig csak

tágitani fogja az informatikával támogatott innovációban rejlő lehetőségeket.

A kutatási eredményekből ítélve az informatika adta versenyelőny nagyrészt az információ rögzítésének, átadásának és elemzésének képességéből ered. A válaszadók komoly javulásra számítanak a vizsgált időszakban a szükséges információk pontos és jól időzített elérése terén.

Az új technológiák értékelésekor a legtöbb vezető úgy vélte, hogy az új adatkezelési és analitikai eszközök gyakorolják majd a legnagyobb hatást vállalatuk innovációs képességeire a 2010-ig terjedő időszakban.

MUNKATÁRSUNKTÓL

We are a leading European IT company in providing multilingual document management services. As such we support our customers in Editing, Transforming, Translating, Publishing and Distributing information cross media.

To support our IT Development Team in Budapest, we are seeking to employ at the earliest date a

J2EE Software Engineer (m/f)
(Reference: SE0309)

Your role

The scope of this position is broad - it provides the opportunity to increase the efficiency of the entire euroscript group and thereby has a true and measurable impact on the day-to-day operations of the group. The function plays an active role in the entire development life-cycle: writing requirements, creating detailed designs, developing and testing your code as well as participating in design and code reviews. It provides an excellent career opportunity in an international environment for a highly motivated self-starter, who is eager to learn. Process orientation, a focus on quality and understanding of (Enterprise) Content Management Systems as well as the expertise in the J2EE technology are part of the requirements.

Your responsibilities

As a highly motivated J2EE Software Engineer you develop mission critical, distributed enterprise applications to be used by the different euroscript branches across Europe. You will be part of a team of developers in Krakow and thus develop an enterprise application which is critical to euroscript.

The requirements

- University degree in Informatics
- Professional experience in software development is essential, preferably using (Enterprise) Content Management Systems (e.g. Documentum), Workflow Management Systems, Web Services and Service-oriented Architecture (SOA), Distributed Systems.
- Experience with the complete life-cycle of software development using a rigorous development methodology (e.g. Rational Unified Process) is required. Experience in writing designs, participating in Design Reviews and Code Reviews is an asset.
- Experience in OOP, multi-threaded programming development, and solid understanding of relational database design concepts are required.
- Excellent Java, J2EE, EJB, JMS skills are required.
- Experience developing on Windows and especially on Unix (Solaris, Linux) development environments using the following technologies is required: Java, J2EE, C/C++, Web Services (SOA, SOAP, WSDL, UDDI), XML, XSL, XSLT, PHP, SQL, PL/SQL.
- Experience with Web UI technologies, including JSPs, Servlets, (X)HTML, Struts/Tiles, Rich Clients/RIA.
- Experience with the following tools is required: Application Server (Oracle AS, JBoss), Oracle Databases (9i/10g), Apache, Tomcat, CVS. Experience with Rational XDE, Eclipse is an asset.
- Self-motivation and strong verbal and written communication skills are required.
- Detail oriented and ability to work well with colleagues located across Europe.
- Sound knowledge of English.

Are you ready to take up the challenge? Please send your detailed application in English, including CV, copies of certificates, a recent photograph and salary expectations, mentioning the reference SE0309, to the address below. Please state your earliest starting date as well.

euroscript Magyarország Kft.
Budapest
Andrássy út 12.
H-1061
E-mail: hr@euroscript.hu
Fax: 354-1772

Tartalomszűrés tartalmasan

A vállalati biztonsági rendszereknek elengedhetetlen része az aktív tartalomszűrő rendszerek felépítése. A cég egy sor kellemetlen gondot előzhet meg használatukkal

A hagyományos központilag menedzselte vírusvédelmi rendszerek és tűzfalak felállításával a vállalati tartalomszűrő rendszerek felépítése erősíti a belső biztonságot. A vállalkozások eleinte ezekkel az eszközökkel a pornográf tartalmakhoz való hozzáférést korlátozták, ma azonban már a hozzáférés-menedzsmentre használják.

SZÜKSÉG VAN A SZŰRÉSRE

A Datamonitor 200 európai nagyvállalat körében végzett felméréseiből (a kutatást 2002-ben készítették) az derült ki, hogy a hálózati tartalmak szűrése és a feltételhez kötött, vagyis korlátozott hozzáféréssel megoldások alkalmazása kiemelt helyen szerepel a vállalatok hálózati beruházásaiban. Ez azt jelenti, hogy a különböző cé-

gek lassan kezdik felismerni, hogy az internet-hozzáférést milyen potenciális költségvonzatok lehetnek az offenzív tartalmak okozta pereskedések miatt.

Az internet rövid időn belül az egyik legfőbb munkahelyi figyelemelterelő tényezővé vált, mivel a vállalati dolgozók a munkahelyükön is gyakran látogatnak nem a feladatukhoz kapcsolódó, vagy nem odaillő - elsősorban pornográf - tartalmakat. Ennek érzékelhetően negatív hatása van a termelékenységére, és a vállalatok az esetleges bírósági eljárások következtében is jelentős károkat szenvedhetnek el. A cégek - elebe menve a problémáknak - igyekeznek minél hatékonyabb megoldásokat keresni a dolgo-

zók monitorozására és a hozzáférhető tartalmak szűrésére.

A megkérdezett 200 vállalat csaknem kétharmada számolt be arról, hogy szemmel tartja a dolgozók internethasználatát. Közülük 40 százalék rendszeresen, 23 százalék pedig időről időre ellenőrzi az alkalmazottakat. Sőt azoknak a cégeknek, amelyek ma még nem figyelik a dolgozók internethasználatát (ez a megkérdezettek 37 százaléka) kis része is fontolóra vette, hogy a jövőben esetleg felügyelni fogja a munkahelyi netezést.

NINGS KORLÁTOZÁS, DE SZERETNÉK

A megkérdezett cégek 41 százaléka semmilyen korlátozást nem szab a munkahelyi internet-hozzáférést. A fennmaradó 59 százalék csaknem egyöntetűen döntött a pornográf tartalmak szűrése mellett. A pornográf tartalmak nézegetése miatt induló perek veszélye érthetővé teszi a cégek aggodalmát és a cenzúrázást: az utóbbi időben számtalan olyan eset történt, amikor a vállalatoknak meg kellett válniuk a pornográf anyagokat nézegető és terjesztő alkalmazottaiktól.

A hozzáférést feltételekhez kötött cégek egyharmada az olcsó megoldást választotta: kizárólag írott irányelveket szab, de a dolgozók jó része aligha tartja magát ezekhez a szabályokhoz. A vállalatok egyötöde manuálisan ellenőrzi a korábban látogatott oldalakat jelző „history” állományokat, ez azonban roppant időigényes. A többiek speciális szoftvereket alkalmaznak. Módszerük sokkal hatékonyabb, mint az írott szabályzatok, és olcsóbb, mint a manuális ellenőrzés.

NEMCSAK URL-SZŰRŐ

A vállalat az internetes tartalmak szűrését internethasználati házirendjében, szabályozás szintjén is megoldhatja, s akik nem tartják magukat ehhez a házirendhez, azokat elbocsátás vagy pénzbírság fenyeget. Sokkal hatékonyabb a korlátozás, ha létező tartalomszűrő szoftvereket vagy ezekkel felszerelt célhardvereket vezetünk be: az egyszerű URL-szűrővel kívül ezek a megoldások egyenlően a házirend betartásában, a tartalom menedzselésében. Ha például tilos a vállalati internet-

hozzáférést fájlcsereelőzőn keresztül letöltésekre használni, a tartalomszűrő szoftverek beállíthatók úgy, hogy blokkolják ezeket a programokat. A fájlcsereelő szoftvereken keresztül a vállalathoz illegális vagy szerzői joggal védett tartalmak juthatnak, ennek jogi következményét a vállalat vezetője vállalja - néha akaratlanul is. Nem csak a jogi következmények miatt érdemes ezeket a programokat kitiltani; ezen az úton biztonságunk is sérülhet. A TruSecure felmérése szerint a Kazaa szoftverletöltések 45 százaléka tartalmaz rosszzindulatú kódokat.

ADATBÁZIS ALAPÚ SZŰRÉS

A legtöbb szoftver adatbázisba gyűjti a látott webhelyek listáját - így akadályozzák meg, hogy a munkatársak ezeket látogassák. Létezhet viszont egy sokkal drasztikusabb megoldás: az adatbázis csak a látogatható webhelyek rövid listáját tartalmazza. Az alkalmazás ezzel megvédi a felhasználót az adatbázis oldalaktól és a letölthető hackerprogramoktól.

ÜZENETES MUNKAIIDŐBEN

A Gartner jelentése szerint a vállalatok 70 százaléka tapasztal a munkavállalók gépein engedély nélküli csevegő és azonnali üzenetküldő alkalmazás használatát. A tartalommenedzselő programok arra is képesek, hogy személyre szabottan engedélyezzék vagy tiltsák a csevegőprogram használatát például mindenkinek tiltott ezek használata, kivéve az amerikai üzletfelekkel való kapcsolattartásért felelős munkatársat, aki délután négy óra után (az amerikai munkaidő elkezdésekor) használhatja a programokat.

SÁVSZÉLESSÉG-FOGYASZTÓ RÁDIÓK

Rendkívül népszerűek, de ugyanakkor sávszélesség-igényesek az internetes rádiók hallgatása és a streaming alapú internetes tévé nézése. A Nielsen NetRatings szerint a munkavállalók 44 százaléka hallgat internetes rádióadót munkaidőben. A tartalommenedzselő szoftverek segítségével a sávszélesség használata is feltételekhez köthető: például csak akkor lehet bárkinek rádiót hallgatni, ha a sávszélesség kihasználtsága nem éri el a 20 százalékot, de a teljes tiltásra is van lehetőség.

VASS ENIKŐ

Megkérdeztük...

Beke Tamás

...Beke Tamás, a tartalommenedzsment tanácsadóval foglalkozó Integrity Kft. kereskedelmi igazgatóját, hogy mennyire terjedtek el Magyarországon a tartalommenedzsment megoldások.

Valamilyen szűrés szinte minden hazai vállalatnál létezik, így például spamszűrés vagy vírusellenőrzés, azonban a sávszélességmenedzsment vagy webfiltering megoldások jórészt hiányoznak - tájékoztat Beke Tamás. A gyakorlati tapasztalat azt mutatja, hogy szükség van rájuk, de nem mindegy, hogy az emberek hogyan viszonyulnak hozzájuk. Egy állami szervezetnél például olyan szűrési rend lépett életbe, amely szerint az ott dolgozók csak a listán felsorolt weboldalakat látogathattak, s ez az előírás a vezetőkre is vonatkozott. A teljes internet-hozzáféréssel felszerelt számítógépeket egy külön szobába helyezték el, és az emberek oda járhattak internetezni. A legfelső vezetők egyike azonban eldöntötte, hogy ez alól ő kivétel, és így más webhelyeket is látogatott, példáját aztán sorban követték a középszintűk is - és kialakult a káosz.

Nem magánlevelek vagy személyes adatkommunikáció szűréséről van szó - mondta

Beke Tamás. Az adatforgalom és a vállalati levelek szűrhetők - a vállalat belső ügye, hogy mit és hogyan akar szűrni, vizsgálni és korlátozni.

Magánlevelek vizsgálata persze fel sem merülhet, hiszen magáncélú használatot vállalatok saját hálózatukon, informatikai rendszerükben általában nem engedélyeznek, noha megtűrhetnek.

Ha engedélyeznek a magáncélú használatot, akkor nem igényelhetnék vissza az általános forgalmi adót hálózati eszközeik, internet- és egyéb hasonló költségük után. A munkatársak előzetes tájékoztatása nélküli szűrés azonban nemigen tartom elfogadhatónak - de ez nem jogi, hanem etikai kérdés.

Más a helyzet, ha egy vállalat a munkatársainak internet-hozzáférést vagy elektronikus levelezést szolgáltat. Azt hiszem egyértelmű, hogy a szolgáltató - amely itt egyben a munkaadó is - miként járhat el. Az is más kérdés, ha egy vállalat megtűri a magáncélú használatot, akkor azt nem is ellenőrizheti és nem is szűrheti önkényesen.

A vállalatoknak ésszerűen kell működniük, és ehhez az is hozzátartozik, hogy adatkommunikációjuk felett ellenőrzést gyakorolnak. Ez minimum az ártalmas kódok (például vírusok) és a levélszemét elleni védekezést, és esetleg a látogatható weblapok körének szűkítését jelenti.

Az iPrism-megoldások

Az ügyfelek igényeiknek megfelelően választhatnak a legegyszerűbb manuálisan konfigurálható eszközöktől kezdve a fejlettebb szoftveres megoldásokon át a legmodernebb, kifinomult és naprakész adatbázisokra épülő, hardveres megoldásokig. A hazánkban is forgalmazott, a St. Bernard Software által gyártott iPrism és ePrism appliance-ok az utóbbiakhoz tartoznak. Az iPrism monitorozza, blokkolja a nem kívánt internetelérést, és ideális eszköz a webhasználati házirend érvényesítésére. Az ePrism második generációs levélszemétszűrő technológiát alkalmaz, az eGuard pedig emberi erővel szerkesztett, naprakész adatbázisra támaszkodik és heurisztikus

megoldásokat is alkalmaz. Úgy szűri ki a levélszeméteket, a vírusokat és más ártalmas kódokat, hogy az üzleti leveleket nem blokkolja. Az iPrism és ePrism eszközök nem az egyes szervereket, munkállomásokot védik, hanem határainknál a hálózatot. Ezeknek a termékeknek elsősorban nem az alkalmazottak korlátozása a célja, hanem a hálózat biztonságának megőrzése mellett a munka hatékonyságának növelése. Gondoljunk csak arra az adatra, miszerint az internet pornográf jellegű forgalmának 70 százaléka hétköznap, 9 és 17 óra között zajlik. Az így elvesztett munkaidő mellett óriási a nem megbízható oldalak látogatásából fakadó biztonsági kockázat is.

Szoftverszabadalom: itt most a lét a tét

A szoftverszabadalmakról szóló európai szabályozás elfogadása tovább késik, de az világosan látszik, hogy a szemben álló feleket nem szakmai szempontok vezetik, hanem gazdasági érdekek. Az irányelvtervezet látszólag a multinacionális szoftverfejlesztőknek kedvez, a jogalkotók szándéka szerint bizonyos rendelkezések azonban az amerikai irányzatok térnyerését akadályoznák meg

Továbbra is bizonytalan, hogy mikor fogadják el a „Számítógépel megvalósított találmányok szabadalmazthatóságáról” alkotott – közismertebb nevén a szoftverszabadalmakról szóló – EU-s irányelvtervezet. Amint arról korábban már beszámoltunk, novemberben Lengyelország elutasította a megállapodást, s emiatt az Európai Tanácsnak újból tárgyalnia kell a szövegről. Az EU államainak miniszterei tömörítő Európai Tanács március elején jóváhagyta a szoftverek szabadalmazthatóságáról szóló tervezet, amely így gyakorlatilag változatlan formában kerül újból az Európai Parlament elé.

SEMBEN ÁLLÓ FELEK

Bár az utóbbi idők egyik legtöbb vitát kavart informatikai tárgyú jogalkotási folyamata lassan a végéhez közeledik, az alapkérdés szakmai alapon nyugvó megítélése gyakran még a szakembereknek is sok fejtörést okoz – állapította meg *Ormós Zoltán* és *Homoki Péter* ügyvéd egy közelmúltban publikált tanulmányban.

A szoftverszabadalom kérdésében két, meglehetősen vegyes összetételű csoport sorakozott fel: az egyik oldalon a tervezet által legfőképpen érintett Európai Szabadalmi Hivatal, az európai nemzeti szabadalmi hivatalok, a különféle feltalálói és iparjogvédelmi civil szervezetek és néhány uniós informatikai vállalkozási szövetség (például az EICTA, az üzleti szoftverek kiadóinak szövetségéeként ismert BSA európai szervezete), és persze az európai piacon érdekelt nagyvállalatok vannak. Az ezen az oldalon állók érdekei persze eltérőek: a nagyvállalatok az innováció támogatása jegyében az Egyesült Államok szabadalmi rendszeréhez való közelítést és az egységes világszabadalom kialakítását szeretnék elérni, a másik tömb a mai hivatali és bírósági gyakorlatot igyekszik bizonyos mélységig rögzíteni és átláthatóbbá, uniós szinten egységessé tenni.

A másik, a „szoftverszabadalom-ellenes” – főleg civil szerveződések és „szabadidős” lobbistákból álló – oldal meglepő egységben lépett fel, és az iparjogvédelmi ügyekben eddig teljesen szokatlan irányból meghökkenítően erős nyomást gyakorolt

a magyar kormányzati álláspontra és az európai jogalkotási folyamatra – állapítja meg a tanulmány. E csoport irányvonala főleg a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztői és felhasználói határozzák meg, köztük természetesen a nyílt forráskódúban üzletileg érdekelt kis és nagy cégek is. A „civil” köztül külön is érdemes megemlíteni a Linux és BSD-k különféle szerveződéseit (EuroLinux Szövetség és nemzeti szervezetei, Linux Ipari Szövetség, Magyar BSD Egyesület), a Free Software Foundation európai partnerszervezeteit, illetve az ezekhez a szerveződésekhez közvetve kapcsolódó alapítványokat.

FEYVERKEZÉSI VERSENY

A „szoftverszabadalomról” kialakult vita talán legfontosabb eredménye a jogi szakértők szerint nem az iparjogvédelem szakmai kérdéseinek területére esik, hanem az iparág hatalmi térképére. Az Egyesült Ál-

lamokban az informatikai érdekeltségű nagyvállalatok között a hidegháborús korszakra emlékeztető „fegyverkezési verseny” folyik: ki tud minél több szabadalmat minél hamarabb begyűjteni. A versengést az mozgatja, hogy ha egyszer nem lehet eldönteni, hogy melyik szabadalmat mely szoftveres kódsor vagy üzleti eljárás sérti meg, akkor vagy súlyos licenccijfát kell fizetni, vagy kinek-kinek megfelelő számú „ütöképes” olyan szabadalmat kell tartania, amelyet a többieknek is érdemes keresztlicenccielnie. Egyéb lehetőség csak a most bizonytalan kimenetelű és drága pereskedés lenne – hangsúlyozzák a jogi szakértők.

Az Egyesült Államok szabadalmi jogi gyakorlata jóval liberálisabban ítéli meg a szoftvert is alkalmazó üzleti eljárások szabadalmazhatóságát – ha azoknak gyakorlati hasznuk van. A mostani szabályok szerint Európában és az Egyesült Államok-

ban sem lehet az üzleti folyamatokat, a matematikai egyenleteket és algoritmusokat, a felfedezett természeti törvényeket „önmagukban” szabadalmaztatni. A kérdés az, hogy ezeket a feltételeket ki milyen tágan értelmezi, ki mit ért azon, hogy „önmagukban”. Az Egyesült Államok gyakorlatában egy üzleti folyamat már nem tekinthető „önmagában levőnek” – vagyis szabadalmazthatóvá válik –, ha a leképezéséhez szoftvert használnak.

Európában viszont az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) és a nemzeti hivatalok is erősebb megszorítással értelmezik a műszaki jelleget. Az ESZH gyakorlatában az a jogelv használatos, hogy ha

Ahogy a Microsoft látja

Székely Tamás

– A Microsoft Magyarország támogatja a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmazthatóságáról szóló európai uniós direktívatervezet

annak jelenlegi formájában – válaszolta a *Számítástechnika* kérdésére *Székely Tamás* marketingigazgató. – A szabadalmi rendszer világszerte a nemzetgazdaságoknak alapfontosságú innováció elősegítésére szolgál, mivel kezdek a kutatásban és fejlesztésben részt vevő vállalatok befektetéseinek megtérüléséről, átláthatóvá teszi a világon zajló K+F tevékenységet, így az egymásra épülő találmányok a technika robbanásszerű fejlődését teszik lehetővé. A szabadalmi rendszer alternatívája a fejlesztési eredmények szabad meg-

osztása bárkivel, aki azt hasznosítani akarja, ellenérték kikötése nélkül. Az informatikában a nyílt forráskódú szoftverek terjesztése mutat hasonlóságot ezzel az alternatív módszerrel.

A Microsoft Magyarország marketingigazgatója szerint az európai gazdasági élet a hagyományos, szabadalom alappal megközelítést fogadta el, és a szabályozó hatóság is ezt képviseli. Egy jól működő szabadalmaztatási rendszer kezkeskedik róla, hogy az innováció eredményei elsősorban a szoftver kifejlesztőjének hozzanak hasznot. A szabadalmaztatás maga állandóan felügyelt folyamat. Ennek megfelelően a hatóság felelőssége és hatásköre gondoskodni a hitelességről, és meghatározni azt, hogy mi esik a szabadalmazható innováció kategóriába.

– Az állításokkal ellentétben a szoftverszabadalom a kisvállalkozások, fejlesztők érdekeit is védi, mert a találmányuk nem másolható a szó-

klasszikus értelmében. Egy ötlet levédése nekik is kitérés lehetőséget ad. Jó szem előtt tartani, hogy a nemzetközi szintre lépő, szoftverexportra berendezkedő kis- vagy közepes méretű vállalat piaci megítélésében a cég innovációs készsége, szellemi tőkéje a fő ismérv, és ennek a cég által fenntartott szabadalmak száma az egyik jó mérőszáma – véli Székely Tamás.

Vityi Péter, a Microsoft Magyarország Kft. ügyvezető igazgatója szerint a szerzői jog önmagában nem adhat elegendő védelmet a szoftverfejlesztőknek. A jogszabálynak más a célja: a szerzői jog legfőképp az illegális szoftvermásolást, -terjesztést hivatott megakadályozni. Az ötletek, elgondolások elutalajdonítását, a már kifejlesztett technológiáknak egy másik termékben való, engedély nélküli felhasználását véleménye szerint pusztán a szerzői jog nyújtotta védelemmel nem lehet hatékonyan megakadályozni.

egy egyébként tisztán üzleti-adminisztratív-pénzügyi – vagyis nem műszaki – folyamat számítógépi programot használ, attól még nem válik műszaki folyamattá, ez tehát nem ok a szabadalmaztatására. Ebből persze még nem lehet kikövetkeztetni, hogy Európában a szoftver szabadalmazható-e vagy sem, de az megmutatkozik benne, hogy az ESZH – jóllehet meglehetősen –, nem igyekezett az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) cikkelyeit a lehető legtágabban értelmezni, és „önszántából” elvetette az Egyesült Államokban addigra már kialakult jogértelmezési elvet.

Más jelek is utalnak arra, hogy az európai iparjogvédelmi szakpolitika konzervatívabb nézeteket vall, mint az egyesült államokbeli: az ENSZ szellemi tulajdonvédelmi szerve, a WIPO égisze alatt már 2000 óta folynak az előkészületek a sza-

badalmazhatóság feltételeit is rögzítő szabadalmi anyagi jog egységesítésére. Ezek a konferenciákon a különféle országok delegációi (s az unió részéről egy egységes delegáció) vitatkoznak egy nemzetközi egyezmény tervezetének szövegén. Az Egyesült Államok képviselői és néhány nem kormányzati szervezet is azon az állásponton van, hogy a tervezetből kerüljön ki minden, ami arra utalna, hogy a szabadalmazthatóságnak a műszaki jelleg a feltétele. Az EU-küldöttség azonban világosan kinyilvánította, hogy nem fogadja el a műszaki területre való korlátozás eltörlését, és pontosan emiatt az ellenállás miatt nem született eddig határozat a szabadalmazthatóságról.

A jogászok álláspontja szerint mindezek arra utalnak, hogy az irányelvet tervezet szövege mögött ösztönző jogalkotói

szándék húzódik meg: bizonyos rendelkezések éppen az egyesült államokbeli irányzatok térnyerését akadályozzák meg.

A SZABADALOM KÖLTSÉGHATÁSAI

A már idézett tanulmány szerint a hazai szabadalmi bejelentés nem kerül sokba, ha a szabadalmat a feltaláló jelenti be, akkor nagyjából ötvenezer forint körüli költséggel jár, egyébként közel kétszáz-ezer forinttal. Több országot érintő európai szabadalom megszerzéséhez már jóval magasabb díjat kell leróni – legalább másfél milliót. A szoftver fejlesztőinek és használóinak azonban nem ez lesz az igazi költség, hanem a licenccégek megfizetése vagy – ha azt nem akarják fizetni – a jogvédelem költségei. Igaz, hogy bitorlás esetén a jogosultnak kell bizonyítania és pereskednie, a megfelelő védelem egyáltalán nem elhanyagolható költségeit azonban ilyenkor is az alperesnek kell megelőlegeznie.

A licenccel költségeivel kapcsolatban megemlítendő, hogy a jogosultat milyen külső keretek korlátozzák a licenccégek meghatározásában. Ez a keret a versenyjog, azon belül is rendszerint az erőfölénnyel való visszaélés joga. Az Európai Bizottság és számos iparjogvédelmi szakember is úgy beszél, mintha a versenyjog éppen az ilyen jellegű visszaélések gyors és hatékony letörésére lenne kitalálva. Sajnos azonban – legalábbis a magyar infokommunikációs gyakorlatban – a versenyfelügyeleti eljárás az ilyen erőfölényes ügyekben általában másfél évig tart, mert a megalapozott döntéshez sokféle vizsgálatot kell végezni, sokféle adatot kell beszerezni. És még azt sem lehet elmondani, hogy itthon nagy gyakorlat alakult volna ki az efféle ügyekben. Az EU bizottságának és bíróságának gyakorlata persze jó-

val kiterjedtebb, de kialakult gyakorlatról ott sem beszélhetünk – hangsúlyozta Ormós Zoltán és Homoki Péter.

Egy másik kérdés is összefügg a szoftver-szabadalom költséghatásaival: a szabadalom mennyiben gátolja az ingyenes szoftver készítését, terjesztését? Sokan eléjejtik, hogy a szabadalom jóval elnézőbb a nem kereskedelmi hasznosítás, használat iránt, mint a szerzői jog. A szabadalmi oltalom mint kizárólagos jog ugyanis nem terjed ki „a magánhasználat céljából végzett, illetve a gazdasági tevékenység körén kívül eső cselekményekre”, az ilyen tevékenységgel szemben szabadalomra hivatkozva tehát nem lehet lépni. Addig tehát, ameddig a fejlesztés tényleg ingyenes és a fejlesztett szoftvert nem használják üzleti környezetben, a szabadalom bitorlása kizárt. Csak hogy hiába ingyenes a szoftver, a „végefelhasználás” tartozhat gazdasági tevékenységi körbe – ha például egy vállalkozásban használják, még ha belső célokra is. Ez a körülmény pedig sokak félelme szerint éppen azokat az üzleti felhasználásokat zárja ki, amelyek előmozdítanák a szabad szoftverek terjedését és népszerűsítését, egyszerűen csökkentik a csak implementációra, karbantartásra épülő üzleti modellek sikerének esélyeit is.

MOZSIK TIBOR–TRAUTMANN BALÁZS

IBM: szabadalmi felajánlás

Az IBM január 11-én a szabad szoftvereken dolgozó személyeknek, illetve csoportoknak nyílt hozzáférést kínált 500, eddig amerikai, illetve azzal párhuzamos külföldi szoftverszabadalommal védett fontos innovációjához. Az IBM szerint ez a valaha volt legnagyobb szabadalomfelajánlás és lényeges változás abban a módban, ahogyan a maga szellemi tulajdon-portfólióját kezeli és működteti. A felajánlás azoknak a személyeknek, közösségeknek és vállalatoknak szól, akik (amelyek) az Open Source Initiative (OSI) szabad szoftverekre vonatkozó meghatározásának – ma és a jövőben is – megfelelő szoftverek fejlesztésén dolgoznak vagy ilyen szoftvereket használnak. Az IBM ezzel a felajánlással olyan, az egész iparágra kiterjedő, közös „szabadalombankhoz” akar alapot teremteni, amelyben a szabadalmak további innováció platformjává szolgálnak az információtechnológiai fejlesztők és felhasználók körében általános érdeklődést keltő területeken. A szabadalomellenes szervezetek azonban képmutatással vádolják az IBM-et emiatt a lépés miatt –, hogy 10 ezer amerikai szabadalom közül 500-at ingyenesen elérhetővé tett –, mivel szerintük ez csak fogás a nyílt forráskódú szoftverközösség rokonszerveinek elnyerésére; az IBM másfelől tagja a szoftverszabadalom elismeréséért küzdő EICTA szervezetnek, és több európai parlamenti pártnál is lobbizott az irányelv elfogadásáért.

A Linux álláspontja

Balsai Péter

– Országunknak sokba kerülhet a szoftverszabadalom – állítja Balsai Péter, a Linux-felhasználók Magyarországi Egyesületének elnöke. – Ha

a szoftverrel kapcsolatos szabadalmi elképzeléseket az Európai Unió direktívája a mostani formában tartalmazza majd, az nagy hátrányokat okozhat Magyarországnak is. Az Európai Parlament által elfogadott direktíva tervezet megfelelőbb volt, de az előkészítő bizottság – a különböző szervezetek, vállalatok, lobbisták nyomására – sok fontos részletet törölt vagy átalakított.

Hazánkban a direktíva jelen formájának elfogadása esetén a vonatkozó jogszabályokban, illetve a szabadalmi hivatali gyakorlatban várható változások elősegítik majd

a számítógéppel megvalósított találmánynak álcázott szoftverszabadalmak létrejöttét is, és tovább fognak szigorodni a szabadalom bitorlókak sújtó szabályok.

Az egyesület vezetője szerint a szoftverszabadalom lehetőségét meghagyó direktíva támogatása nehezen egyeztethető össze a magyar kormány által is hirdetett és támogatott tudás alapú gazdasággal és társadalommal. A látható vagy bújtatott szoftverszabadalmak léte megnehezíti a fejlesztéseket, csökkenti vagy meg is szünteti a magyar fejlesztő cégek versenyképességét.

– A külföldi, várhatóan jórészt amerikai tulajdonú szabadalmak miatt az alkalmazások árába beépülő, költségekkel növelt szoftverlicenccégek nem a hazai gazdaságot élénkítik, hanem kikerül az országból. Ez egyfajta egységes európai adót is jelent, mert az EU tagállamainak fogyasztói az amerikai szoftverfejlesztő és szabadalomhalmazó

cégek bevételeit fogják növelni, a már bejegyzett és a várhatóan bejegyzendő szoftverszabadalmak révén. Egy EU-s szabadalom költsége átlagos védettségi időt feltételezve hozzávetőleg 29 ezer euró. A világszabadalom ennél drágább. Egy jó, a piacon önállóan helytálló szoftverhez százas nagyságrendbe kell majd szabadalmat bejegyeztetni vagy licenccelni. Belátható, hogy a szabadalommal védett elemek finanszírozására kevés fejlesztő cégnek van lehetősége, ezért lecsökken a magyar fejlesztések száma is – fejtegette Balsai Péter. – A GPL-licencre alapuló Linuxnak is súlyos nehézségeket okozna a szabadalom, mivel a GPL szerint a programok további költség nélkül, szabadon felhasználhatók, továbbfejleszhetők, ha a felhasználók, fejlesztők feltüntetik a program eredeti fejlesztőjének a nevét és betartanak még néhány további szabályt is.

Digitális kultúra...

(Folytatás a 9. oldalról)

A Nemzeti Digitális Adattár program egyik célja, hogy a digitális adatgyűjtéshez való hozzáféréssel elősegítse a nemzeti digitális kultúra fejlődését. Elsődleges feladata, hogy egységes keretrendszerrel támogassa a nagyrészt a közszféra által finanszírozott digitális munkákat a nemzeti adatgyűjtés minél hatékonyabb hasznosulása érdekében.

A KERETRENDSZER

Az NDA olyan keretrendszer, amely keresőfelületet, infrastruktúrát, egységes szabványt és nem utolsósorban láthatóságot, elérhetőséget ad a kulturális és egyéb közérdeklődésre számot tartó tartalmaknak, illetve könnyű hozzáférést tesz lehetővé az érdeklődőknek. Az NDA tehát nem

nisztérium kiemelt tíz partnert, amelyet a digitalizálás folyamatában támogatott, így mire a kereső elkészült, addigra több tartalomnak megvolt a szükséges metaadat-információja, így azok csatlakozhattak az NDA-hoz. Ezáltal stabil bázishoz jutottak a keresőmotor működésének teszteléséhez.

Az NDA partnerei között közgyűjtemények, magángyűjtemények, alapítványok, illetve kis, közép- és nagy intézmények, szervezetek is vannak. Ez jelképezi a Nemzeti Digitális Adattár filozófiáját. Eszerint tartalomszolgáltatás szempontjából nemcsak a nagy gyűjtemények anyagai fontosak, hanem a magánoldalaké is.

Az NDA egy helyre gyűjti össze mindazokat a metaadatokat, amelyek szétszórva találhatók a magyar interneten: a világ-

digitalizálásra anyagi támogatást nem tud adni, műszaki támogatást azonban igen, s ez többek között a tartalom metázását, a szükséges infrastruktúra kialakítását és az OAI szerver ingyenes biztosítását jelenti.

Az NDA folyamatosan keresi, kutatja azokat a lehetőségeket, amelyekkel a szolgáltatást és a tartalmat gazdagítani, bővíteni lehet. Például az NDA a nyilvános listák alapján az IHM tartalomfejlesztési, NKA, GVOP-pályázatainak nyertes intézményeit is megkeresi, hogy a pályázat keretében előállított tartalmakkal csatlakozzanak.

A TEMATIKUS KERESŐ

Az NDA-kereső nem más, mint egy tematikus kereső, amely az ismert internetes keresőprogramokhoz hasonlóan a felhasználókat a keresési kifejezésnek megfelelő, releváns tartalomra, vagyis az adatgazda honlapjára – link segítségével – egy adott pontra irányítja.

SZABVÁNYOK

Az NDA működési modellje a nemzetközi gyakorlatban is széles körben elterjedt Open Archive Initiative (OAI) elven alapul (ld. www.openarchives.org), melynek lényege az adat- és szolgáltatás-gazdai funkciók elválasztása egymástól. Az adatgazdák (archívumok) azok, amelyek a digitális tartalmakat, dokumentumokat őrzik, illetve a szabványok alapján ők állítják elő és tartják karban az elektronikus tartalmakat leíró információkat. Az OAI-eln szerinti a tartalom az adatgazdák birtokában marad, ám a leíró adatok szintjét megnyitja a szolgáltatás-gazdák számára.

Az NDA-val való együttműködés technikai alapja az OAI-PMH (Protocol for Metadata Harvesting) protokoll. Az OAI-PMH adatszere szerkezete alapvetően a nemzetközi gyakorlatban is széles körben elterjedt Dublin Core (DC) sémára épül, amelyet az NDA-hoz csatlakozó intézmények is át kell vennie. A DC azonban meglehetősen általános leírási módot tesz lehetővé, ezért az NDA-modell az úgynevezett minősített (qualified) DC-alkalmazását ajánlja partnerszervezeteinek.

Az NDA-rendszerhez való csatlakozás

NEMZETI DIGITÁLIS ADATTÁR

feltétele a metaadatok OAI-PMH protokoll szerinti szolgáltatása. Az adatgazdák elektronikus metaadatait begyűjtő („arató”) és azokat az NDA felé átadó OAI szerverprogramot az NDA ingyenesen biztosítja a tartalomgazdák számára. A Linux- és Windows-környezetben egyaránt futó OAI szoftver Java, .Net és PHP alapú változatai állnak rendelkezésre.

AZ NDA-PORTÁL – WWW.NDA.HU

Az NDA célja, hogy az nda.hu vezető portállá váljon, s a lehető legszélesebb körben ismertté tegye tematikus keresőjét. Az NDA-portál ugyanakkor az NDA működésével kapcsolatos hírek, tanulmányok, a csatlakozással kapcsolatos tájékoztató és támogató információk, ajánlások közzétételének is fontos eszköze.

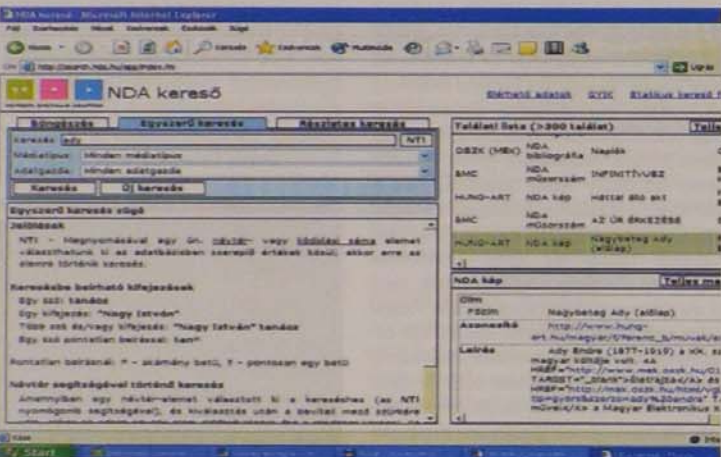
AZ NDA-KERESŐ

Az NDA-kereső – <http://kereso.nda.hu> – 2004 júniusától áll a felhasználók rendelkezésére, s azóta folyamatosan növekszik mind az NDA-portál, mind a kereső látogatottsága. Az NDA-kereső egyik egyedi szolgáltatása a névtér, vagyis az egységesen kezelt személy- és földrajzi-név-jegyzék, amely az elektronikus adatok visszakeresését könnyíti meg.

Az NDA tematikus keresőjében közel 200 ezer rekord érhető el, amelynek nagy részét az NDA bibliográfiai sémájának megfelelő állomány teszi ki. Az összes rekord több mint kétharmada bibliográfiai tétel, mintegy 30 ezer az elérhető képek száma, míg a műsorok és a filmek száma 5-5 ezer körül.

Az NDA keresőjében elérhető rekordok száma naponta növekszik, részben a már csatlakozott intézmények metaadatainak folyamatos frissítése, részben az újonnan csatlakozó intézmények illetésének eredményeként.

VASS ENIKŐ

Az NDA-keresővel különböző internetes adatbázisokban kutathatunk

központosított archívum, nem gyűjti és nem őrzi az elektronikus dokumentumok „kötelese példányait”. A tartalomgazdák továbbra is maguk gondozzák, fejlesztik és szolgáltatják saját anyagukat.

Az NDA-projekt első szakaszában elkészítették a koncepciót és a műszaki terveket, kiválasztották az NDA által használt szabványokat és ajánlásokat. Az ajánlások alapján a tavalyi év elején megkezdtek az infrastruktúra fejlesztését, az iroda felszerelését, illetve a keresőmotor és a weboldal fejlesztését. 2004 júniusában lezárult a projekt előkészítési fázisa, ekkor kezdett el működni a keresőmotor, még béta-változatban. A második fázisban főleg a tartalomgazdák körének bővítése, a szolgáltatás beindítása volt a feladat. Azt mondhatjuk, hogy ez a szakasz 2005 március végével lezárult, hiszen az NDA-nak közel 50 intézménnyel van együttműködési megállapodása, és több mint 150 000 rekordra kereshetnek rá a felhasználók.

TARTALOM

Egy keresőnek akkor van értelme, ha van tartalom. Az előkészületekkel párhuzamosan az Informatikai és Hírközlési Mi-

hálón a minisztériumi törekvések, a közszféra, állami intézmények, egyházak, magánszféra stb. aktivitásának köszönhetően egyre több digitális tartalom jelenik meg, ezek azonban a rengeteg adathalmazban könnyen elveszhetnek. Az NDA szerepe ezeket a tartalmakat összefogni és a felhasználó számára elérhetővé tenni, valamint a megfelelő publicitást biztosítani.

METATARTALOM

A tartalmak digitális formátumban felkerülnek az internetre, a gondot az okozza, hogy nem megfelelő módon: hiányoznak azok a metaadatok, amelyek alapján ezek a digitalizált tartalmak kereshetők lennének. Az NDA feladata közé tartozik, hogy a digitalizálás folyamatát elősegítse, a munka elvégzéséhez tanácsot, műszaki háttértámogatást adjon.

Az NDA-hoz gyakorlatilag bárki csatlakozhat. Ennek csak az a feltétele, hogy a digitalizált adatokat a www.nda.hu honlapról is letölthető minősített Dublin Core metaadatszabványnak megfelelő katalógusinformációval lássák el. Erre azért van szükség, hogy az NDA kereső kereshessen a metaadatok között. Az NDA a

Partnerintézmények

A/38, Centropa Magyarország Zsidó Családtörténelmi Kutatóközpont Közhazsnú Társaság
 Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság,
 Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület
 Magyar Rádió Rt. Archivuma, Magyar
 Mozgóképek Közalapítvány
 Németh László Városi Könyvtár Hód-
 mezővásárhely, Neumann János Digitális
 Könyvtár és Multimédia Központ
 Életfa Kulturális Alapítvány – Népmese.hu,
 Országos Széchényi Könyvtár
 Országos Széchényi Könyvtár, Postai és
 Távközlési Múzeumi Alapítvány,
 Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Babel Web
 Webantológia
 Békés Megyei Könyvtár Elektronikus Könyvtár
 Csillagvirág Alapítvány

Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday
 Könyvtára, Duna Múzeum
 Elektronikus Periodika Adattár, ErikaNet –
 Egységes Regionális Információs
 Közművelődési Adattár
 Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár,
 Hermann Ottó Múzeum
 Janus Pannonius Múzeum, Keresztény Múze-
 um, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
 Kurt Lewin Alapítvány, Ludwig Múzeum,
 Magyar Országos Levéltár
 MATARKA – Magyar Tartalomjegyzékek
 Kereshető Adattáza, Néprajzi Múzeum
 Országos Színház-történelmi Múzeum és Intézet,
 Petőfi Irodalmi Múzeum
 Tudományos Műszaki Tájékoztatás, Szép-
 művészeti Múzeum, Színházművelődési

TECHNOLÓGIA

Börtön egy e-mail betyárnak

Márciusban egy amerikai szövetségi bíróság hat hónap börtönre ítélte egy louisianai férfit rosszindulatú elektronikus levelek küldéséért. A 44 éves David Jeansonne beismerte, hogy az általa küldött elektronikus levélbe olyan kódot tett, amely átállította a címzettek gépén a Microsoft WebTV-t hívó szkriptet, s az az internetszolgáltató telefonszáma helyett a 911-es segélyhívó számot tárcsázta. A rendőrség közölte, hogy legalább 10 esetben kapott ilyen hívást. (www.computerworld.com)

2 gigabájtos flash-meghajtó

A SanDisk 2 gigabájtos kapacitású flash-meghajtóval bővítette a Titanium sorozatot; a meghajtó készülék háza a nevének megfelelően titánötvözetből készül. Az áprilisban piacra dobandó 2 gigabájtos típus ára 250 dollár, a már kapható 1 gigabájtosé 170 dollár, az 512 megabájtosé 85 dollár. Három Windows-alkalmazás jár hozzájuk: titkosító szoftver, outlookos adatszinkronizáló és állománymentő szoftver. (IDG News Service)

Gyorsabb írható DVD-k

A DVD+RW Alliance csoport ez év februárjában elfogadta a kétrétegű DVD+R szabványt; várhatóan áprilisban el is indul majd az ennek a szabványnak megfelelő meghajtók gyártása. A Philips Optical Storage cég marketingigazgatója szerint még az idén megjelennek a nyolcszoros sebességgel újrairó DVD+RW eszközök: azokkal nyolc perc alatt másolható le egy DVD-lemez és 15 perc alatt írható tele egy kétrétegű DVD+R-korong. (www.computerworld.com)

Februárban a könyvtárszerkezeten belüli navigáció problematikájának felvázolásával hagytuk abba, most innen megyünk tovább, áttekintjük a legfontosabb jótéteményeket, amelyek révén a shell az ó felhasználóját boldoggá teszi, automatikus könyvtár-váltás, nevesített könyvtárak, CDPATH, globbing, programozható parancskiegészítés, history, aliasok. A shell-programozásról és a különféle konkrét shellekről (bash, tcsh, zsh, eshell, 4NT, WinOne etc.) a következő számban lesz szó, és persze akkor is csak vázlatosan.

Lássuk, hol is tartottunk a múltkor.

„A CLI hajlékony, rendeltetése pedig az, hogy a felhasználó dolgát megkönnyítse, nem pedig az, hogy megnehezítse, mint gondolnánk. Ha tehát én be akarok lépni a C:\Program Files\Windows command shell preview alkönyvtárba, akkor nem azt írom, hogy cd /cygdrive/c/Program Files/Windows/command/shell/preview, hanem azt, hogy -msh, továbbá amennyiben a C:\cygwin\home\user\dox\idg\2005\rm05feb alkönyvtárban van dolgom, azt írom, hogy -feb.”

MÉLYEN ORGANIKUS KÉPZŐMÉNYEK

Folytassuk azzal, hogy a főntiek mindenekelőtt a Z shellre (röviden zsh), részben pedig a WinOne-ra és a 4NT-re érvényesek, mindhárom shell képes könyvtár

váltani úgy, hogy csak a célkönyvtár nevét közlöm vele, de nem teszsem hozzá, hogy akkor én most tulajdonképpen odamennék. Vagyis nem kell kiírnom, hogy „cd feb” hanem elég annyi, hogy „feb”. A shell ezen elgondolkodik, ilyen néven alias, shell funkció vagy belső parancs nincs, feb nevű végrehajtható állomány sehol sem található, akkor mi lehet az a feb? Csakis könyvtár lehet. Utánanézt, bingó, van ilyen könyvtár, tehát odamegyünk.

Némiképp bonyolítani látszik a helyzetet az a körülmény, hogy feb nevű könyvtár valójában nincs is, hanem csak rm05feb nevű van, sőt esetleg az se itt keresendő, hanem egy másik gépen, a messze távolban, de sebj. Írjuk be a promptnál, hogy

```
feb=//uborka/dox/idg/2005/rm05feb
```

majd ezt követően elég lesz leírunk a „-feb” vagy csak „feb” betűcsoportot, és a shell máris az uborka nevű távoli gép mélyeségs bugyraiba merül alá velünk. Ezt a trükköt a zsh tolvajnyelve a „named directories” kifejezéssel illeti (én pedig „nevesített könyvtárak” formában magyaráztam fentebb). Tehát ádtunk a távoli könyvtárnak egy rövid nevet, amit a zsh-n kívül senki se lát, és ami a zsh leállításával feledésbe merül, hacsak a konfigurációs állományba bele nem írjuk.

(Folytatás a 16–17. oldalon)

Felszállási engedélyre várva

Működés közben egy noteszgéppel mutatta be a Toshiba a CeBIT-en az általa készített üzemanyagcella prototípusát. De mint a cég képviselői elmondták, még jó néhány problémát – méret, súly, szabályozás – kell az eszközzel kapcsolatban megoldani, így a következő három évben előreláthatólag még nem tudják kereskedelmi forgalomba hozni.

A cég korábban úgy vélekedett, hogy a noteszgépek áramellátására tervezett metanol alapú DMFC (Direct Methanol Fuel Cell) üzemanyagcella 2004-re piacképes lesz, de az időpont azóta folyamatosan tolódot.

A DMFC üzemanyagcellát hordozható elektronikus készülékek telepeinek a helyettesítésére fejlesztették ki. Működéséhez csak metanol és levegőt használni üzemanyagként, az áramtermelés „mellékterméke” pedig hő és víz. A CeBIT-en bemutatott prototípus egy metanolfeltöltéssel egy B5 méretű Portege M300 noteszgépet látott el körülbelül 20 watt teljesítménnyel, mintegy 10 órán keresztül.

A Toshiba nem között műszaki adatokat a celláról, amelynek a térfogata körülbelül egy liter, a súlya pedig egy kilogramm. Tomoaki Arimura, a cég Methanol Fuel Cell Group részlegének szakértője szerint ennek a méretnek és súlynak a felére-harmadára kell csökkennie, és 25-30 watt teljesítményt kell ahhoz szolgáltatnia, hogy a termék piacképes legyen. Ennek nincs műszaki akadálya, de a piaci siker további feltétele, hogy a repülőgépekre az utasok felvihessék az üzemanyagcellát. Ez várhatóan 2007 decemberétől lesz lehetséges, amikor az ENSZ megfelelő bizottsága dönt a szabályozásról. Az NEC a szabályozás hiánya miatt halasztotta el saját DMFC-cellájának az évre tervezett forgalmazását.

A tajvani Antig Technology Co. cég a CeBIT-en bemutatta – állítása szerint a világ első – CD-ROM meghajtó méretű DMFC üzemanyagcelláját, amely a CD-ROM meghajtó helyére illeszthető a noteszgépekben. A 435 gramm súlyú cella 7,2 volt feszültségen 10 watt teljesítményt ad. A cég kiállította a 128 gramm súlyú akkumulátorfeltöltő DMFC üzemanyagcelláját is, amely 5,5 volt 3 watt teljesítményt ad le, és egy óra alatt tölti fel egy átlagos mobiltelefon akkumulátorát. A noteszgép-akkumulátorok töltéséhez ajánlott cellának 17 volt 12 watt a teljesítménye, a súlya azonban több mint fél kilogramm, pontosan 629 gramm.

Viszont ez kivédhető, dönthetünk úgy, hogy a Word szót után beírt karaktereket a shell csakis *doc-* és *rtf-* állományok neveivel egészítse ki, a *cd* parancs után csak alkönyvtárak neveivel hozakodjon elő, az *unzip* után zip állományokkal és így tovább, ezen óhajunkat rögzítjük a konfigurációs állományban, például a Worddel kapcsolatban a következőképp:

```
compctl -g '(doc|rtf)' word
```

A fenti megoldás eredetileg a *tsh*-ből származik, egyszerű, viszont nem korszerű. Ma már egy jóval elegánsabb, de sokkal bonyolultabb módszer van divatban, ám annak az érintőleges taglalása is messzire vezetne. Legyen elég erről annyi, hogy létezik egy remek, bár félbehagyott kézikönyv a Z shellhez (Peter Stephenson: *A User's Guide to the Z-Shell*), e könyv 6. fejezete a programozható kiegészítéssel és csakis azzal foglalkozik, terjedelme, mármint ezé a fejezete, mintegy 257 ezer karakter. Vagyis a jelen cikk terjedelmének *tizennégyeszerese*, noha amúgy meglehetősen kompakt szövegről van szó, például hangulatos tájleírások nincsenek benne egyáltalán.

KOMMUNIKÁCIÓELMÉLETI ÉS SÖRÜGYI KITERŐ

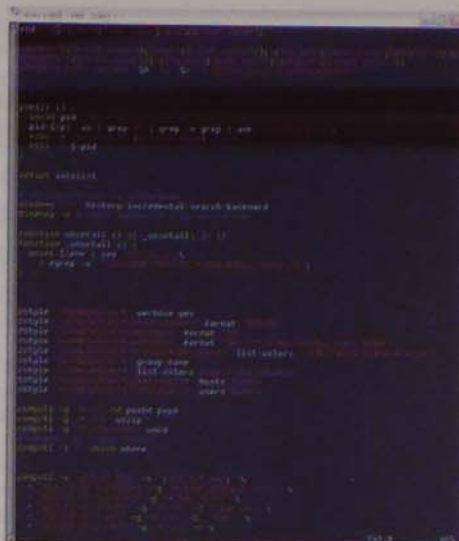
Ami konkrétan a parancskiegészítést illeti, azzal kapcsolatban vegyük figyelembe, hogy parancs igen sok van, a shell számára minden végrehajtható állomány neve parancs is egyszersmind, így azután nem várható, hogy például a „*wo*” karakterek alapján a shell rájöhessen, hogy mit akarunk. Be kell írni szépen, hogy *urd*, *wird*, *owrd*, *wore*, *wored*, *sord*, vagy ahogy sikerül, a shell pedig udvariasan megkérdezi, hogy nem a Word-re gondoltunk-e netalán. Ha igen, akkor megnyomjuk az *yt*, és elindul a Word, ha nem, akkor visszahívhatjuk és kijavíthatjuk a parancsot, vagy dönthetünk úgy is, hogy feladjuk az egészet és a jövőben inkább az élet más területein próbáljuk a boldogságot feltalálni.

Tehát a shell akkor is megsejtí, hogy mit akarunk, amikor csak a parancs első egy-két betűjét írjuk le, és akkor is, amikor többet írunk, de rosszul. Azaz, mint a múlt hónapban már hangozlattam, parancssor használata egyáltalán nem azt jelenti, hogy sokat gépelünk, sőt még azt se, hogy hibátlanul gépelünk, hanem azt jelenti, hogy használjuk az operációs rendszert és a különféle segédprogramokat – tehát a CLUE – nyújtotta szolgáltatásokat, munkát adunk a szoftverkörnyezetnek. Ha viszont a GUI-t használánk, akkor a szoftverkörnyezet adna munkát nekünk.

Némelyik parancsunk természetesen hosszú lesz és komplikált, hiszen a CLUE egyik legfőbb erénye éppen az, hogy hosszú és bonyolult parancsokat is elfogad. A CLUE annyiban különbözik a GUI-tól, mint a gyerek a macskától, az előbbi a siker reményében le lehet küldeni a boltha sörért, az utóbbival pedig leginkább annyit közölhetünk, hogy sicc. Mai fogalmaink szerint a macska minden kétséget kizáróan *user friendly* élőlény, hiszen nem állítja a gazdáját súlyosabb kommunikációs kihívások elé, másfelől viszont nem hoz sört. Ki-ki döntse el maga, hogy mi a fontosabb.

MÉLYSÉGES MÉLY A MÚLTNAK KÜTJA

Hosszú és bonyolult parancsok tehát csakugyan vannak, sőt az is előfordulhat, hogy valamelyik hosszú és bonyolult parancsot később újra kiadnánk (mondjuk, mert elfogyott a sör), vagy átszerkesztett formában adnánk ki (chipset is akarunk), de nincs kedvünk az egészet beírni megint. Nem is kell, hiszen ott a *history*, véselt dolgaink automatikusan generálódó dokumentuma, amiből bármikor bármit előszedhetünk. Illetve nem bármikor, a *history* méretét a *HISTSIZE* paraméter határozza meg, legyen ez, mondjuk, 3000. Tehát minden beírt parancs, még mielőtt végrehajtható, tétellel, pontosabban eseményé válik ebben a 3000 so-

Részlet a *zsh* konfigurációs állományából. Valójában több ilyen állomány van, ezeket a felhasználó nagyjából maga hozza létre, folyamatosan módosítja őket és büszke rájuk

ros listában, onnan visszahívható, átszerkeszthető, újra kiadható. Rémlik például, hogy a múlt hónap folyamán az *Amál* szót a gépünkön tárolt valamennyi szövegállományban *Klotilda* cseréltük, az erre szolgáló parancs hosszú volt és komplikált, nem is emléksznék rá pontosan. Nem gond, beírjuk, hogy

```
!%Klotild?
```

Entert ütünk, és máris előttünk a múlt hónapban oly eredményesen használt parancs, melynek révén most *Klotild*ot tudjuk tovább cserélni, a rohanó idők magasabb követelményeivel teljes összhangban. Ha az újrahaznosítandó parancs nem ennyire régi, akkor kereshetünk se kell, a *history* megjeleníti előttünk a korábbi események számozott listáját, illetve a lista legfrissebb tételeit, amelyekre a sorszám alapján hivatkozhatunk, meg még igen sokféleképp, ám ez most nem fontos. A fontos az, hogy nincs kedvünk a *history* szót újra meg újra beépítőgni. Annyit akarunk csak írni, hogy „*h*”.

Nem igazán valószínű, hogy volna ember a földön, aki a shellben a *history* szót ismétlődő jelleggel használja. Az ilyesmit egyszerű írjuk le, ebben a formában:

```
alias h=history
```

és a továbbiakban a „*h*” azt fogja jelenteni, hogy *history*. Általában *alias* lesz minden olyan parancsból, ami egyfelől négy-nél több karakterből áll, másfelől pedig elképzelhető róla, hogy életünk folyamán legalább még egyszer használni fogjuk. Továbbá igen gyakran *alias* lesz a kétbetűs parancsokból is, mint például az állományok törlésére szolgáló *rm*, amit mindig az *i* opcióval akarok használni, hogy tehát kérdezzem vissza a törlés előtt. A CLUE felhasználója amit csak lehet, félautomatikus-automatikus üzemmódba tesz át, néha kicsit több időt fordít az automatizálásra, mint amennyit a munka elvégzése a hagyományos úton megkövetelne, ám ez nem szempont, a végrehajtás mindenképp elegáns lesz, és közben a felhasználó is jól érzi magát.

Az *alias*ok kezelése az *eshell*ben a leglátványosabb, visszahívjuk a *history*ből közelmúltban kiadott és eredményesnek mutató parancsok bármelyikét, elé írjuk a parancssorban, hogy *alias parancsnév*, ahol a „*parancsnév*” szó helyén nyilván egy két-három betűs,

de megjegyezhető rövidítés áll, Entert ütünk és kész. Az *eshell* öntevékenyen elmenti, tehát állományba írja az aliasokat, más shelleknél e tárgyban a felhasználónak kell intézkednie, ám ez nem nagy ár mindazért a könnyebbségért, amit az aliasok létezése jelent.

KULCS A BOLDOGSÁGHOZ

Mondtuk fentebb, hogy a régi idők nagy parancsait a jelen követelményeinek megfelelően átszerkesztve szeretnénk újra felhasználni. Tegyük fel, hogy minden este elküldünk egy *Excel*-dokumentumot a mi Lajos nevű kollégáinknak, ezt nyilván nem interaktív módon, a parancssorból műveljük, valahogy így:

```
mutt -a lajosnak.xls -s „Itt az anyag” \
lajos@lajos.hu < lettertext
```

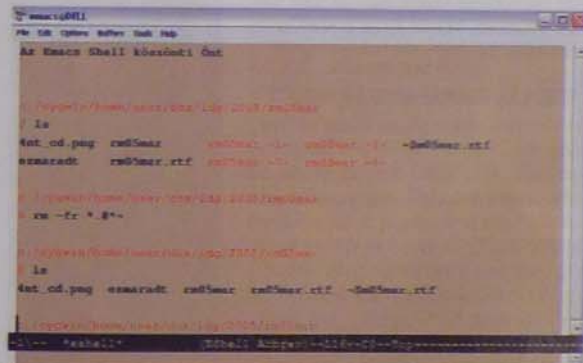
Ha nemcsak Lajosnak küldünk anyagot rendszeresen, hanem másoknak is, akkor ezt a parancsot időnként visszahívjuk, módosítjuk és újrará bocsátjuk megint. Esetleg eszünkbe juthat, hogy a shell – mindenekelőtt a UNIX-shell – nemcsak interaktív eszköz, hanem programnyelv is egyben, némelyek komplett alkalmazásokat írnak benne, IRC-klient például. Noha ezt a nyelvet a boldogtalan outsider is használja a maga egyszerű módján, hiszen már a *prompt*hoz beírt parancsokban is lehet feltételmegadás, ciklus és efféle, továbbá a shell konfigurációs állománya is egy shell script, amit *font* nevezett boldogtalan outsider írt, ez az állomány általában nem igazán rövid, és néha nem is túl egyszerű. A nyájas felhasználó tehát csendben programozgat a *pad* alatt, úgyhogy akkor mi is felcicomázunk ezt a parancsot, emezt-amazt hozzáírunk, így shellfunkció vagy önálló script lesz belőle, és a továbbiakban úgy használjuk, hogy

```
k állománynév emailcím
```

ahol a *k* a script neve, ami nyilván a „*küldd*” szót rövidíti, és ekként számunkra is megjegyezhető. Lehetséges viszont, hogy a különböző helyekre eljuttatandó állományok elnevezése a mi gyakorlatunkban konzekvens és jól felismerhető mintát követ, vagyis írhatunk olyan scriptet is, amely a fájlnevből egyértelműen kikövetkezteti, hogy az illető dokumentumot hova kell küldenie. Utána csak annyit írunk a *prompt*hoz, hogy

```
k állománynév
```

a script pedig kiválasztja a címzett e-mail címét, az odaillő levélszöveget és tárgymegjelölést, majd az egé-

Az *eshell* az Emacs egy ablakában fut, anyanyelve a Lisp, dokumentációja maga a forráskód, azt lehet olvasgatni, nagyon érdekes

szet postára adja. Nem mondanám, hogy ezzel az ötlettel nemzetgazdasági szinten számottevő munkaidő-megtakarítást érünk el, viszont valamelyest megőcsicsk tovább egyszerűsítettük az életet. Számunkra ez sikerélmény, amitől az agyunkban dopaminok, endorfinok és szerotoninok termelődnek, vagyis elégedettek leszünk és boldogok.

Kellhet nekünk ezen kívül még valami?

VÁNCSA ISTVÁN

Elveszett állományok

Sajnos kevés olyan állományrendszer használatos manapság, amely eleve eszközt adna a törölt állományok visszaállítására. A legnépszerűbb FAT és NTFS rendszerek alapjában egyáltalán nem segítik a visszaállítást, és speciális segédeszközökkel is csak legfeljebb jó eséllyel kaphatjuk vissza azt, amit letöröltünk

Vannak alapszintű állomány-visszaállítási lehetőségek – például a „lomtár” – az operációs rendszer (s nem az állományrendszer) szintjén. De az is csak akkor működik, ha a felhasználó nem kapcsolja ki, s csak addig tudja a „törölt” állományokat visszaállítani, amíg ki nem ürítik a lomtárat.

Ha azonban alaposabban megismerjük a valóban törölt állományok visszaállításának módját, akkor hamar rájöhettünk, hogy a rendszeres biztonsági másolat készítése elengedhetetlen még akkor is, ha jó „eséllyel” sikerülhet visszaállítani néhány elveszett dokumentumot.

„JÓ ESÉLY”

Ha számokban akarjuk kifejezni a „jó esély” nagyságát, akkor azt mondhatjuk, hogy a 90 százalékos arány már igen jónak számít. Ez persze szubjektív dolog, hiszen ha 10 elveszett fényképből vagy Word-dokumentumból sikerül 9-et visszaállítani, akkor nagyon elégedettek lehetünk, de ha egy adatbázis 10 táblájából csak 9-et, akkor az adatbázis használhatatlanná válik, vagyis hiába kaptuk vissza így vagy úgy az „adatok” 90 százalékát, teljes lesz az adatvesztés.

A „jó esély” tehát felhasználónként más és más lehet, de az biztos, hogy a 100 százaléknál kisebb hányad igen sokszor elégtelen. Marad tehát a rendszeres biztonsági mentés!

FIZIKAI ÉS LOGIKAI VISSZAÁLLÍTÁS

Az elveszett adatok visszaállítása két nagy csoportra bontható. Az egyik a fizikai visszaállítás; erre akkor kényesülünk, ha maga a hordozó sérült meg, s azáltal közvetve a rajta levő adatok is. Ez a helyzet például akkor, ha egy merevlemez fejegysége, motorja tönkremegy, vagy beázik a tároló. A fizikai visszaállítás után az esetek túlnyomó többségében még logikai visszaállításra is szükség van.

S hogy mikor lehet fizikai visszaállítással próbálkozni? Különös ismérv, de az adatmegsemmisítőknél talán nem közömbös, hogy ha az adathordozót a Curie-pontja fölé hevítjük (vagyis a fölé a hőmérséklet fölé, amelyen az anyag elveszti mágnesességét), akkor elveszt minden adatot, vagyis a visszaállítás lehetetlenné válik. Ha vasról, acélról van szó, akkor ez a hőmérsékletérték 770 Celsius-fok, és egyáltalán nem lehetetlen, hogy lakástűzben vagy gyári tűzben a lemez ilyen hőmérsékletre hevüljön.

Furcsa módon a kemény talajra esett

merevlemezekről is csak nagyon kis valószínűséggel lehet állományt visszaállítani. Ha ugyanis az eltérés tengely irányú fordulatonként meghaladja az 50 mikrométert (50 ezred millimétert), akkor az olvasófej vagy „belever” a tárcsába – és az további adatvesztéssel jár –, vagy nem kerül elég közel a lemezhez, s emiatt nem is tudja róla leolvasni az adatot.

Éppilyen reménytelen a helyzet akkor is, ha a tengelyre merőleges torzulás meghaladja az 1 mikrométert, mivel ilyenkor az olvasófej nem maradhat meg a sávban, azaz össze-vissza olvassa majd az adatokat a tárcsáról.

Ha már nem lehet megfelelően forgatni a merevlemez tárcsáját, akkor az adat-visszaállítónak nagyon nehéz a feladata. Bevett, kereskedelmi módszer nemigen van ilyen esetekre, s mi is csak az érdekesség kedvéért említjük a Magnetic Force Microscope (MFM) eszközt: az bármely – álló – anyag felületéről „mágneses” fényképet készíthet. Ezeket a fényképeket az-

tán össze kell illeszteni, s így visszanyerhető az elveszett adatsokaság (persze egy közbülső logikai visszaállítás után). Ez a módszer azonban roppant költséges, nem biztos tehát, hogy valamelyik adat-vissza-

állító cég is ezzel dolgozna. Sokan úgy gondolják, hogy a mai merevlemezek részegységeit is ki lehet cserélni, mint a korábbiakat, s attól majd újra olvashatóvá válik az egység. Csakhogy a merevlemez nagy részét összeszerelés után egyedileg hangolják, lehetetlen tehát ezt vagy azt a részegységet egy másik merevlemez megfelelő részegységével pótolni – még az ugyanabból a sorozatból való merevlemez részegységeivel sem.

Ha a fizikai visszaállítás sikeres volt, jöhet a logikai visszaállítás. Az a hordozón levő állományrendszert, állományokat állítja vissza – ezek teljesen függetlenek a hordozó konkrét fizikai felépítésétől, kioldozásától.

A logikai visszaállítás sokszor semmivel sem egyszerűbb feladat, mint a fizikai, mi-

vel az állományrendszerek többsége – amint arra a cikk elején már utaltunk – nincs felkészítve a törölt állományok „visszatörlesztésére”.

FAT ÁLLOMÁNYRENDSZER

A FAT állományrendszert főképp a korábbi, DOS alapú operációs rendszerek használták. A maga módján igen sikeres is volt, mivel nagyon egyszerű, s arra, amire kellett, nagyon jól megfelelt. A megbízhatatlanság volt a legnagyobb baja, s az a felépítéséből fakadt.

A FAT rendszerben egy állomány kioldozásához a merevlemez három külön területéről kellett adatokat kioldozni: az állomány nevét, méretét, dátumát, idejét és első fizikai klaszterének helyzetét a directory entry adta meg. Ez mutatott az állomány fizikai klasztereinek listájára, amelyek a FAT-ben (File Allocation Table) voltak eltárolva. A FAT-ben tárolt címek pedig már az állomány darabjainak tényleges helyére mutattak.

Eszményi állományrendszerben minden állomány egyetlen összefüggő blokkot foglal el, elég tehát megmondani an-

Megkérdeztük...

Molnár Géza

...a töröltek, formázások fizikai behatásáról Molnár Géza, a KÜRT Rt. adatmentési vezetőjét: – Mit is tesz pontosan a formázás? Való-

banban felülírja az adatokat?

– Alapjában kétféle formázás létezik: az alacsony szintű meg a magas szintű. Az alacsony szintű formázást ma már csak az SCSI merevlemezeken engedik, a hagyományos ATA/SATA felületű adathordozók nem. Régebben az alacsony szintű formázással fizikailag is mindent törölhettünk a lemeztől, a gyárilag jelölt rossz szektorokat is, s az semmiképpen sem szerencsés dolog.

A magas szintű formázásnak szintén két változata van: a gyors és normál formázás. A gyors formázás a FAT rendszerekben csak partíciós adatokat töröl, a visszaállítás valószínűsége 50 és 100 százalék közé esik; NTFS rendszerekben ez az arány 100 százalék.

A hagyományos formázás nem töröl

többet a „gyors”-nál, csak még egy felülettesztet is lefuttat a hordozón. Ha azonban a FAT „format” parancsát „/u” opcióval indítjuk el, akkor a rendszer írás-olvasástesztet végez, vagyis az adatok véglegesen elvesznek a lemeztől. NTFS rendszerben erre sincs lehetőség, ott igazából nem lehet törölni formázással, csak valamilyen speciális segédeszköz révén.

– Mi a helyzet a tartalmat felülíró törölőszoftvelekkel?

– Sok közülük voltaképpen semmit sem csinál, csak törli az állományt. Ha kizárjuk ezeket és csak azokat nézzük, amelyek valóban felülírják a tartalmat a törlés előtt ... hát azok tényleg visszaállíthatatlanul törlik az állományokat. A szabványok ma azt mondják, hogy a biztonságos törléshez négyeszer kell felülírni a tartalmat, de ennyiszer felesleges.

Ez az érték azért maradt meg ennyire, mert a régebbi meghajtókban elméletileg megtörténhetett, hogy a széles sávok miatt a ténylegesen felülírt adatok mellett szórványokban megmaradt a régi adat is, bár ez is

csak elméleti lehetőség volt. A mai meghajtók olyan vékony sávokat írnak, hogy már az egyszerű felülíró állományokat is lehetetlen visszaállítani. – S ha a felhasználó írja felül őket egy másik állománnyal, akkor visszaállíthatók?

– Ha az eredeti állomány nagyobb volt, mint az azt felülíró állomány, akkor csak az állomány eleje sérült, a maradékot tehát vissza lehet állítani. A manuálisan felülírt törlés ilyenformán nem ad 100 százalékos védelmet.

– A szilárdtest-tárolók miben különböznek a mágneslemezeketől a visszaállíthatóság terén?

– Ezek a meghajtók csatlófelületeket tekintve ugyanúgy működnek, mint a merevlemezek, ugyanazokkal a szoftvekekkel lehet tehát visszaállítani a törölt állományokat, mint a sérült merevlemezeit. Fontos azonban megjegyezni, hogy ezek a „visszaállító” szoftvekek sokszor nagyobb kárt okoznak a hordozók adatain, mint amekkorát a törlés véghez vitt.

nak a blokknak a méretét és kezdőhelyzetét, a többi már magától adódik. A valóságban azonban az állományok tartalma fizikailag szétszóródhat a merevlemezen (fragmentálódhat), a FAT egy-egy bejegyzése tehát a tárolónak egészen eltérő helyére mutathat. Ennek az a nagy baja, hogy ha megsérül a FAT-tábla, akkor szinte biztos, hogy elvesz minden (fragmentált) állományunk is.

Ez a kijelentés egymagában még nem pontos, mert ha az állomány kisebb, mint egy klaszter (rendszerint 32 kilobájt), akkor a directory entry elegendő az állomány visszaállításához, mert tartalmazza a bejegyzés első klaszterének helyét.

Ha az állomány nagyobb és fragmentálódott, akkor kizárásos alapon elkezdhetjük összekeverni az összefüggő darabokat, s ez egy megfelelő intelligenciájú visszaállító szoftvernek is egészen jól mehet (erre azonban nem szabad számítani).

Ha a directory entry sérül, akkor nincs nagy baj, mert csak a felhasználónak fontos állományadatokat vesznek el, maga az állomány és a pozíciója megmarad a FAT-ben.

Ha azonban az állomány adatterülete íródik felül, akkor nem lehetséges a visszaállítás. Elméletileg a szórt mágnesség MFM-mel fényképezve talán visszaállítható lenne, de a mai merevlemezekeken olyan nagy az adatsűrűség, hogy ez gyakorlatilag kivihetetlen.

Ha egy FAT rendszerben letöröljük a partíciós táblát, akkor a FAT-tábla nem sérül, ha tehát sikerül újra létrehozni a korábbi partíciós táblát (s erre jó esélyünk van), akkor nagy valószínűséggel menni fog az állományok visszaállítása is.

Furcsa, de a formázás sem tesz túl nagy kárt a FAT rendszerekben, ilyenkor ugyanis „csak” a FAT-tábla és a gyökér directory entry törölődik, a nem fragmentált állományok tehát még mindig jó eséllyel visszaszerezhetők.

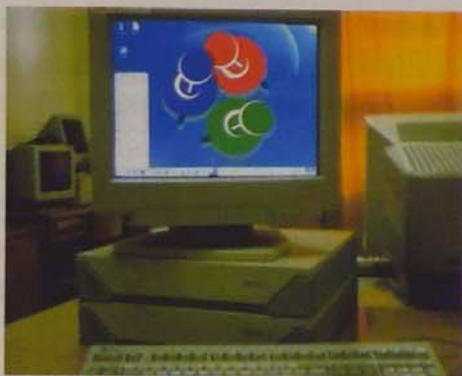
A FAT rendszerekben az állományok törlése okozhatja a legnagyobb „károkat”, mert törléskor a rendszer az E5-ös

hexadecimális kódú karakterre cseréli az állomány nevének első bájtyát, és törli a FAT-beli bejegyzéseket is. Az állomány neve tehát biztosan sérül, és ha az állomány fragmentálódott, akkor sérülnek a benne tárolt adatok is.

Ha a felhasználó könyvtárat töröl, akkor a rendszer csak a könyvtár nevének első bájtyát cseréli ki, de felszabadítja a könyvtárban levő összes állomány FAT-bejegyzését; ha tehát fragmentáltak voltak az állományok, akkor a visszaállítás nagyon nehéz lehet.

NTFS ÁLLOMÁNYRENDSZER

Az NTFS állományrendszer jóval robusztusabb és sokkal többet tud a FAT-es rendszereknél, nem meglepő tehát, hogy az összes mai Windows rendszer ezt használja a FAT helyett. Egyetlen hátránya van csak: az, hogy bonyolult, s emiatt nem tökéletesen kompatibilis más rendszerek-

kel (a bonyolultság egyébként sok esetben a beagyazott világból is kizárja).

Az NTFS állományrendszer csak két helyen tárolja az állományok betöltéséhez szükséges adatokat, s nem háromban, mint a FAT. Az egyik az MFT (Master File Table), a másik maga az állományadat. Az MFT-ben van megadva az, hogy hol van az állomány, hogy mi a neve és mekkora a hossza, s ezzel jobb az esélyek a visszaállításra.

Az MFT-ből másolatokat is tartanak a Windowsok, nem valószínű tehát, hogy egyszerre mindkét példány tönkremenjen. S ha tönkremenne is, az NTFS felépí-

tése sokkal jobb lehetőséget ad az állományok egyben maradására, valószínűbb tehát, hogy sikerül őket visszaállítani.

A partíciós tábla törlése az NTFS rendszerekben sem okoz túl nagy bajt: gyakorlatilag minden megmarad rajta.

A formázás még kevésbé zavaró, mert az csak egy új MFT-táblát hoz létre, s emiatt csak az első néhány bejegyzés sérül meg a meglévő MFT-táblában, s azokat könnyen vissza lehet állítani.

Ha NTFS állományrendszerből törölünk állományokat, akkor az az MFT-ben csak mint újabb adat íródik be, az MFT bejegyzés és az állomány tartalma sértetlen marad. A visszaállításhoz, ha időközben nem íródtak felül az adatok, nincs semmi akadálya.

RECYCLE BIN

Az állományok törléskor – ha a rendszer megfelelőképpen van beállítva – ebbe a speciális könyvtárba kerülnek, vagyis valójában nem törölődnek, viszont átneveződnek, valamilyen betű + szám-eredetikerjesztés névre. Például a Vakacio.doc nevű állományból értelmetlen D65.DOC név lesz. Ha őrítjük a lomtárat, akkor a D65 nevű állomány fog végül törölődni, visszaállításakor tehát minden értelmetlen név és DOC kiterjesztésű állományt meg kell vizsgálnunk.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Még mielőtt azt gondolná a tisztelt olvasó, hogy ebben a szakaszban majd megmondjuk, hogy melyik a jó visszaállító szoftver és melyik a rossz, leszögezzük, hogy ez nem megy. Nem megy egyfelől azért, mert voltaképpen nincs „jó” és „rossz” szoftver, másfelől azért, mert néhan olyan szoftvernek csinálnánk reklámot, amely nem lenne minden környezetben megfelelő.

Inkább csak tanácsot adnánk a visszaállítás folyamatához. Először is fontos, hogy bármilyen rendszerben töröltünk is, azonnal állítsuk le a gépet, mert a rendszerek folyamatosan hoznak létre újabb és újabb állományokat, és írják fel őket a merevlemezre, vagyis esetleg pillanatok alatt újra felhasználódnak az éppen törölt állományunk. Ez a veszély sokkal kevésbé fenyegeti a felhasználót, ha adatait

nem azon a partíción tárolja, ahol a gazda operációs rendszer fut. Ilyenkor a törlés után nem kell azonnal leállítani a rendszert, viszont figyelni kell arra, hogy azt a partíciót semmire se használjuk a visszaállítás befejezéséig.

Mielőtt nekilátnánk valamilyen szoftverrel újrahasznosítani a lemez tartalmát, előbb mindenképpen készítsünk róla biztonsági mentést (image backup). Ha a szoftver nem kínál ilyen funkciót, akkor nyugodtan keressünk helyette másikat! Ez a lépés azért fontos, mert sok visszaállító alkalmazás nem kezeli megfelelőképpen az állományokat, de valamit csak csinálnak velük, s azzal elkerülhetetlenül a későbbi próbálkozásokat. Ha a biztonsági mentésen dolgozunk, nyugodtan lehet kísérletezni bármelyik szoftverrel.

Előzetesen mindig győződjünk meg arról, hogy a lemez nem sérült-e fizikailag (a fizikailag sérült lemezt lassan ismeri fel a BIOS; az ilyen lemez fura hangokat hallat stb.). Ha a lemezen fizikai sérülés is van, akkor minden próbálkozás csak rontja az adatmentés esélyeit! Ilyenkor célszerűbb adatmentő cégekhez fordulni.

A legtöbb valmit is érő visszaállító szoftver használatához behatóan ismerni kell az állományrendszereket és a merevlemezeket, óvakodjunk tehát az egygombos „mindent visszaállít” megoldásoktól. Azok többnyire csak tönkreteszik a még menthető adatokat is.

Végezetül – ha ez első hallásra talán furcsán hangzik is – számoljunk! Vajon megéri-e órákat tölteni ennek vagy annak az állománynak a visszaszerzésével, és több tíz (száz, ezer!) dollárt költeni visszaállító szoftverekre vagy visszaállító cégek szolgáltatására? Sokszor egyszerűbb újra megszerezni, létrehozni a szóban forgó állományokat, bár valószínűleg az időben elkészített biztonsági mentés a legolcsóbb megoldás.

HORVÁTH ÁDÁM

KLICK Hasznos webhelyek

Az NTFS működése (Microsoft):
tinyurl.com/627h
A FAT működése (Microsoft):
tinyurl.com/4k1oo
Visszaállító-szoftverek: www.radiio.de
/e/easy-recovery.html

A PBS International Kft. TECHNIKAI SUPPORT MUNKATÁRSÁKAT keres.

Megbízunk, a világ vezető kommunikációs megoldászállítója, új lehetőségeket kínál tehetőseges friss diplomások és már tapasztalt memók számára, akik szeretnének egy multinacionális, high technológiai környezetet, jövedvő, kellemes csapatot, folyamatos szakmai és nyelvi képzést biztosító vállalattal dolgozni. Megbízunk további sikeres működéséhez olyan szakembereket jelentkezésüket várjuk, akik rendelkeznek felsőfokú műszaki végzettséggel (telekommunikációs szakirány előnyt jelent), folyékonyan beszélnek angolul, szeretnének komplex problémák megoldásával és ügyfélkezeléssel foglalkozni.

A feladat: az ügyfelek telekommunikációs rendszerének hibajavítása távoli hozzáférés útján, Európa szerle, angol nyelven. Technikai segítségnyújtás a megbízó cég telekommunikációs termékeivel, megoldásával kapcsolatban.

A sikeres pályázóknak megbízunk folyamatos szakmai és nyelvi továbbképzést, valamint versenyképes fizetés-csomagot ajánl, amely a kiemelkedő havi bér mellett tartalmaz egyéb juttatásokat is.

Amennyiben hirdetésünk felkeltette érdeklődését, új önéletrajzát küldje el az alábbi címre: info@pbs-job.hu

PBS International Személyzeti Tanácsadó Kft, 1135 Budapest Tüzér u. 39-41.
Tel: 329-2002, fax: 329-3676, www.pbs-job.hu, e-mail: info@pbs-job.hu

FÓKUSZ, a hét témája

Új trendek a mobilpiacon

Az infokommunikációs szakma nagy vására, a hannoveri CeBIT idén csalódást okozott. A vilgcégek nem álltak elő annyi újdonsággal, mint a korábbi években. Kivétel volt a mobil-üzletág, amely ismét képes volt szenzációkat felvonultatni

A mobiltelefonok operációs rendszereinek piacán a Microsoft Windows Mobile és a Symbian rendszerek vetélkedése mellett a hátsó ajtón becsusszan a Linux. A saját fejlesztésű Palm OS-szel büszkélkedő PalmSource, Inc. is a nyílt forráskódban látja a jövőt: az új Cobalt nevű operációs rendszerét Linux alapokra építi.

Az idén a leggyakrabban emlegetett új szolgáltatás mobiltelefonokkal kapcsolatban a mobiltévé. Ez a szó már az idei cannes-i GSM-világkongresszuson is igen gyakran elhangzott.

KEZÜNKBEN A TELEVÍZÍÓ

A mobiltévé-tartalmakat két, egymással versengő csatornán juttatják el a felhasználókhöz. Az első esetben a hagyományos tévéadás sugárzási rendszerét használják ki, és tévéantennával felszerelt mobiltelefon adnak a felhasználók kezébe. A második esetben a jelet a szolgáltató a létező mobilhálózaton keresztül küldi a felhasználó készülékére. A különbség a két csatorna között az, hogy az első esetben egy adott műsort több felhasználó felé sugároznak, míg a második esetben egy az egyhez történik az adatátvitel.

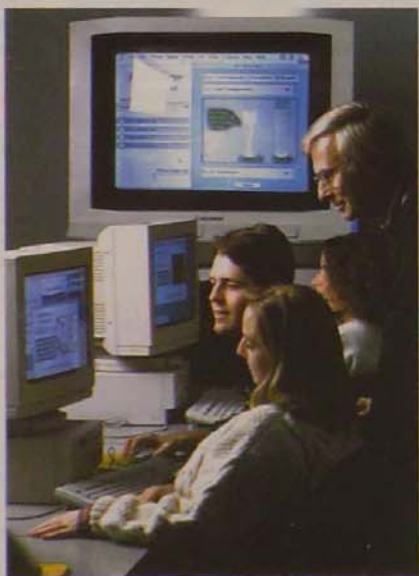
A német Vodafone a Siemens prototípusán a kiállítás ideje alatt élő közvetítést adott. A telefonra egy speciális antennát szereltek, amelyet a DVB-H (digitális video Broadcasting - Handheld - Digitális Videoadás kézigépekre) standard szerint készítettek el. A DVB-H standardot, múlt év-

ben fogadta el az Európai Telekommunikációs Standardok Intézete, s a technológiát sikerrel tesztelték a múlt évben Berlinben, a Nokia készülékeivel.

INTEGRÁLT TECHNIKÁK

A tévé mellett a zenét is felfedezték a mobiltelefon-készüléket gyártók: a Sony tulajdonában lévő Walkman márkanév most már nemcsak a hordozható magnót jelöli, hanem az MP3-lejátszóként is használható W800-as típusjelű mobiltelefont is.

Persze a fényképezésről sem szabad megfeledkezni: a múlt évben a CeBIT-en bejelentett telefonok fényképezőgéppel készített képek felbontása egy megapixelnél alig volt több, idén pedig a két és ennél több megapixel-es kamerák hódítanak. Szakértők szerint a processzorok órajeléhez hasonlóan a telefontulajdonosok a nagyobb-nál nagyobb megapixelű fényképezőgépes telefonokkal fognak majd „villogni”. Már láthatáron van az öt megapixel felbontású fényképezőgépes telefon is.

A hannoveri kiállításról nem hiányoztak a GSM és WiFi technológiákat integráló készülékek sem. Ha azon keserünk, hogy valami mintha hiányozna még a telefonokból, igazunk van: egyetlen telefon sem tud még szkennelni. Vagyis tud, de egyelőre csak egy prototípus: a Realeyes3D kifejlesztett egy olyan technológiát, amely lehetővé teszi, hogy a telefonnal beszkennelt dokumentumot elfaxoljuk vagy e-mailben továbbküldjük.

Generációváltás: harmadik helyett negyedik?

Egyes elképzelések szerint 2010-re már elérhetők lesznek azok a negyedik generációs mobilhálózatok, amelyek átviteli (letöltési) sebessége globálisan elérné a másodpercenkénti 100 megabitet

Ilyen sebességgel már kiváló minőségben lehet letölteni majd a telefonokra a videoklipeket, sportközvetítéseket és más multimédiás programokat. A még csak az elterjedés kezdeti szakaszában lévő 3G-s mobilhálózatokon 2,4 megabit/másodperc átviteli sebesség a jellemző – ehhez képest a körülbelül 7-10 év múlva piacra érkező 4G-s készülékek másodpercenként 100 megabites letöltési sebessége ma még gyakorlatilag elképzelhetetlenül gyors. Az új, negyedik generációs technológia megteremtheti a szélessávú

ONLINE

szt.hu/cikkek/detel
szt.hu/cikkek/szahaly
szt.hu/cikkek/mobilitas

mobiltelefonos alkalmazások hozzá illő technológiai hátterét, és az új műszaki megoldások kifejlesztésére is teret nyithat.

MULTIMÉDIA TELJES KÖRBE

Az új eljárás a mai 3G-hez képest közel negyvenszer gyorsabb, így már kiváló minőségű videokonferencia, sebesebb internetes kapcsolat szavatolható a mobilkészüléken keresztül, és emellett kikezdetetlen minőségű mozikat, zenéket, videoklipeket tartalmazó albumok is letölthetők lesznek.

(Folytatás a 22. oldalon)

Veszélyforrás: vírusok

Alig háromnegyed éve jelentek meg a mobiltelefonokat veszélyeztető vírusok is. A számítástechnikai szakemberek szerint azonban ezek a kártevők könnyen megsemmisíthetők. A vírus első változata a Cabír volt, amely főleg a Nokia telefonok ellen irányult

A Cabírt, az első mobilvírust 2004 júniusában észlelték először, és a Symbian operációs rendszert használó telefonokat támadta. Ez a támadás olyan veszélyes volt, hogy a mobiltelefonokat teljesen meg tudta semmisíteni. Mondhatjuk azt is, hogy egyenesen a „levegőből” hatolt be a telefonba.

TÁMADÁS A LEVEGŐBŐL

Az FB-4 mobilsoftver-fejlesztő cég az első mobilvírus megjelenésére reagálva

kiadta antivírus szoftverét. A program nem csak alapszolgáltatásokat kínál.

Az FB-4 Virus Guard nevű szoftvere az SMS-sel érkező vírusok elleni védelem mellett titkosítási feladatokat is ellát a Symbian operációs rendszerét használó telefonokon, köztük az Arima, a Benq, a Motorola, a Nokia, a Samsung, a Siemens és a Sony Ericsson modelljein. Az FB-4 Virus Guard a Series 60, Series 80 és a UIQ Symbian operációs rendszerekben működik. Telepítés után a szoftver a fel-

Kapcsolat hálózat nélkül

A vezető tanácsadó cégek elemzése szerint 2008-ra egy átlagos háztartásban körülbelül 6-féle vezeték nélküli hálózatot fognak használni, és hozzávetőleg 500-féle mobil-eszköz (telefon, zsebszámítógép) lesz a piacon – nyilatkozta lapunknak Orosz Mihály, a FreeSoft Mobilitás Üzletágának igazgatója. Ezek mindegyike együtt fog működni valamilyen vezeték nélküli hálózati technológiával, és nagyjából 90 százalékuk e-mail küldésre/fogadásra is alkalmas lesz. A mobil széles sáv terjedésével párhuzamosan az eszközök teljesítményében is növekedés várható, így nem lesz akadály például a telefonos videoszolgáltatásoknak sem.

SZABVÁNYOK ELŐRETÖRÉSE

Várhatóan a szabványosítás terén is előrelépés lesz, mivel ma egyre nehezebb olyan szolgáltatást adni, amely minden készüléken, teljes egészében igénybe vehető. Orosz Mihály szerint a jövőben valószínűleg egyeduralgokká válnak a fejlesztő cégek által kiterjeszthető operációs rendszerek. Hozzátette – a mobil-eszközök fejlődésének jóvoltából az úgynevezett „okos telefonok” hamarosan kiszorítják a piacról a PDA-kat.

A mobil operátorok körében komoly versenyre lehet számítani, mivel a WLAN és a WiFi technológiák elterjedése révén – akár egész városokra kiterjesztve – összefüggő nagy sávesszélességű elérést lehet biztosítani, kedvező áron. A vezeték nélküli technológiák bevezetése néhány esetben már most is olcsóbb a vezetékessel, még

FreeSoft

vállalati szinten is. 2010-ig várhatóan a vállalatok 80 százaléka használ majd vezeték nélküli technológiákat a mobiltelefonok mellett. Mivel nagyon sok különböző eszköz és szabvány létezik, a biztonsági kérdések problémákat vehetnek fel, de megfelelő szakértelemmel és körültekintéssel a kívánatos biztonsági szint elérhető – hangsúlyozta Orosz Mihály.

FÜZŐS KONZOLIDÁCIÓ

A FreeSoft ez év januárjában felvásárolta a MoolTech Kft-t, és az így szerzett szakértelemre támaszkodva létrehozott egy külön üzletágat „üzleti mobilitás” néven, amely a legújabb mobiltechnológiákkal foglalkozik. A fúzió mindkét fél számára előnyös, hiszen a MoolTech a FreeSoft segítségével a nemzetközi piacon is megjelenhet termékeivel, illetve szolgáltatásaival, továbbá stabil pénzügyi háttérhez jut. Ez többek között a fejlesztési munkákat is nagyban elősegíti.

A FreeSoft célja, hogy innovatív, új mobilszolgáltatások kifejlesztésével és bevezetésével olyan megoldásokat kínáljon ügyfeleinek, amelyek segítségével hatékonyabban tudnak dolgozni. A cég nagy lehetőséget lát a mobiltartalom-szolgáltatásban. Mobil Média Portál keretrendszerének használatával a mobiltartalmak eszközfüggetlenül kezelhetők, egy szerkesztési rendszerben tárolhatók, valamint különféle készülékekre eljuttathatók. A rendszer automatikusan felismeri a hozzá csatlakozó eszközt, és a megfelelő tartalmat kínálja fel neki. A cég mindazoknak ajánlja termékét, akik mobiltartalmakat szeretnének értékesíteni.

KREATÍV ÖTLETEK

A FreeSoft nagy hangsúlyt fektet a kommunikációs termécsalád fejlesztésére is, amely a különféle vállalati folyamatok során keletkezett információkat (határidőnapló, levelezés) teszi elérhetővé mobil-eszközök segítségével.

Orosz Mihály úgy gondolja, hogy nagy lehetőség rejlik a különféle mobilszolgáltatásokon át (SMS kódbevitel, MMS, WAP, Java-játékok, csengőhang) megvalósítható marketingkampányokban, mivel a vásárlói lojalitás megteremtésére különösen alkalmasak a mobil-eszközök. Olyan egyszerű kreatív ötletek megvalósítására alkalmasak, amelyekkel a hagyományos promóciós kampányokat kiegészítve azok hatásossága nagymértékben fokozható, igen költséghatékony módon.

KLICK Ha többet akar tudni

www.freesoft.hu

T-Mobile: iroda a mellényzsebben

A vállalatokat és vállalkozásokat jelentős versenyelőnyhöz juttatja a gyors információ-áramlás és az azonnal teljes értékű kommunikáció.

Napjainkban a vezeték nélküli mobil levelezőrendszernek jelentős üzleti értéke van.

A T-Mobile az ezt felismerő cégek számára – együttműködve az IBM céggel (Research in Motion) – Magyarországon is elérhetővé teszi a legkorszerűbb e-mail megoldást, a BlackBerry-t. A nyolc hónapos, felhasználók bevonásával zajló próbaüzem befejeztével, március 1-jétől a T-Mobile vállalati ügyfelei kereskedelmi szolgáltatásként vehetik igénybe a push e-mailt, és nemcsak Magyarországon, hanem a világ 47 országának 67 hálózatában. Ennek előnye, hogy (az arra alkalmas készüléken) a levelek a beérkezéskor külön letöltés nélkül azonnal olvashatók, hasonlóan ahhoz, amelyet a munkatársak az irodai levelezőrendszer esetében már megszoktak. A készülékre érkező e-mail szövege mellett a különböző csatolmányok, például Word, Excel, Power Point állományok és képek is megtekinthetők. A T-Mobile hazai és GPRS partnerhálózatában a BlackBerry használatával az irodai levelezésben használt minden fontos funkció – e-mail, naptár, névjegyzék – azonnal elérhető, és az adatok a mobiltelefonon, valamint a központi szerveren külön szinkronizáció nélkül is valós időben azonosak. A szolgáltatás a meglévő kártyával vagy egy havidíjmentes második SIM-kártyával egyaránt használható.

Támadása SMS-ben és interneten a mobilok ellen

használó kérésére átnézi a rendszert, állandóan figyeli az esetleges vírusfertőzés bármilyen jelét, hasonlóan egy PC-alkalmazáshoz. A Znet elemzői szerint ez az első komoly, üzleti szintű alkalmazás, amely kifejezetten a Symbian telefonok védelmére készült.

Egy ilyen programra valóban szükség van, mivel újabb mobilvirus jelent meg: a Bluetoothon át terjedő Cabir féregvírus után a nyár végén felfedezték a Mosquito trójai vírus is, amely fontos minősítésű SMS-eket küldöz szét a telefonról, a tulajdonos tudta nélkül.

JELZÉSEK A KASPERSKYTŐL

Egy-két vírus megjelenése után persze nem lehet általánosítani, de jobb félni, mint megijedni. 2004 végén a Kaspersky Laboratórium weboldalán újabb vírusok megjelenéséről írtak, és a figyelmeztetés

nem volt vaklármá. A 2005-ös év elején megjelent a Cabir vírus néhány változata, s ezek emberi beavatkozás nélkül, önállóan terjedtek szét. A mobilvírusok száma azóta nagyon megnőtt. Itt megemlíthetjük a Losco nevű vírust, amely az elektronikus levelezés útján kezdett terjedni. Behatolt a számítógépben a Symbian operációs rendszerbe, és ott *velasco.sis* file néven megtelepedett. Innen egyenesen vezetett a mobiltelefonok információs programjába.

A Kaspersky Labs emellett elsőként fedezett fel egy olyan trójait, amely kifejezetten a kézi számítógépekre veszélyes. Nem sokkal később a többi, antivírus szoftverek fejlesztésével foglalkozó cég is megerősítette a vírus létezését. A trójai a Brador.a nevet kapta.

A Kaspersky Labs szerint elképzelhető, hogy a Brador.a orosz vírusíróktól származik. A Brador.a megjelenésének azért is van nagy jelentősége, mert ez az első olyan Pocket PC-re írt program, amely valóban okoz károkat. A trójai ugyanis megnyit egy TCP-kaput, amelyen át a támadók könnyedén átvehetik a vezérlést a kézi számítógépek felett. A Brador.a e-mailek mellékleteként vagy letöltött állomá-

nyok révén kerül rá a számítógépekre. A Brador.a azokat az ARM alapú eszközöket veszélyeztet, amelyek a Windows Mobile 2003 rendszerre épülnek.

nyok révén kerül rá a számítógépekre. A Brador.a azokat az ARM alapú eszközöket veszélyeztet, amelyek a Windows Mobile 2003 rendszerre épülnek.

TRÓJAIK AZ SMS-BEN

A Brador.a menetrendje:

- > bemásolja magát a Windows StartUp könyvtárba *Sochas.exe* néven, így a trójai a Windows minden indulásakor lefut.
- > megpróbálja e-mailben elküldeni a támadóknak a fertőzött kézisámítógép IP-címét.
- > kinyitja a 2989-es TCP-kaput, amelyen át a számítógép feltérthető.

Ez azt jelenti, hogy az elkövetkező időszakokban, években a számítástechnikai szakembereknek nagy gondot és sok fejtörést okoz majd az egyre inkább terjedő mobilvírusok megállítás, az övintézkedések megtétele.

VALERIUS KOZSOV

A Pannon előretörése a mobil multimédiában

Egy év alatt több mint kétszeresére nőtt a Pannon GSM multimédiás és adatszolgáltatásait igénybe vevő felhasználók száma, és duplájára nőtt a multimédia-portál látogatottsága. A mobilkészülékekről elérhető portálon nagy az érdeklődés a mobil széles sávra optimalizált új tartalmak, elsősorban az aktuális televíziós műsorok iránt. A beszédforgalmon kívüli szolgáltatások bővítésével új lehetőségek nyílnak meg – mondta Somlyai Dóra, a távközlési társaság kommunikációs

igazgatója. Például a mobil-előfizetők száma 2003 és 2004 decembere között közel 10 százalékkal emelkedett, a WAP-forgalom ugyanebben az időszakban 100 százalékkal bővült. A mobiltársaság ezt a tendenciát igyekszik újabb és újabb ajánlataival kihasználni. A Pannon GSM-előfizetők például február közepé óta nyomon követhetik az RTL Klub tégnaposműsorait, sorozatait, a mobilra letölthető zeneszámok listája pedig már közel tízezer dalt tartalmaz.

Stratégiai partnerek mobiliában

A Vodafone komolyan gondolja a jövőt, és már most olyan szolgáltatásokat kínál, amelyek nélkülözhetetlenné válnak a következő években. A Vodafone egyik lépésével a jelenben, másik lépésével azonban már a jövőben van. A kutatás és fejlesztés adja azt a technológiai előrelépést és tudásbázist, amelyet a nagyvállalat kereskedelmi stratégiájának előkészítésénél használ fel. Nemzetközi szakemberei folyamatosan figyelik és értékelik a várható trendeket a létező és új technológiák területén, figyelemmel kísérik a társadalmi életstílusok változásait, a felhasználók viselkedését, ugyanakkor a környezetvédelmi és energiaellátás kérdéseit sem hagyják figyelmen kívül. Ezeknek a trendeknek a figyelembevételével

dolgozzák ki a hordozható vezetékek nélküli jövőre vonatkozó forgatókönyveket és stratégiákat, amelyekben fontos szerepet játszik az is, hogy a jövőbeni technológiák milyen hatással lesznek az ügyfelek életvitelére. A technológiai trendekről szóló elemzésben a nemzetközi Vodafone szakemberei szerint a technológiai fejlődés sebessége minden egyes újabb felfedezéssel növekszik. A legújabb termékek fejlesztési ciklusa évek helyett hónapokra redukálódik. A technológiai fejlődés okosabb, kisebb készülékeket eredményez; bizonyos esetekben az áramköröket már molekuláris szinten égetik a készülékekbe. A technológiában már nincs akadálya a tühegyeni kommunikációs készülékek megépítésének.

(Folytatás a 20. oldalról)

A ma használatos készülékek késői követői telefonálásra, hangátvitelre természetesen továbbra is alkalmasak lesznek, a hangsúly azonban eltolódhat a jóval komolyabb, vezetékek nélküli szolgáltatások irányában. Ennek okán tovább erősödik majd az a probléma, amelyet a szélessávú internetszolgáltatók és a mobiltelefonos szolgáltatók egyaránt érzékelnek: vagyis a technológiai lehetőségek bővülésével egyre nagyobb az igény a színvonalas tartalomszolgáltatásra. A feltároló lehetőségek ugyanis fokozzák a színvonalas multimédiás tartalmak iránti igényeket.

Nagyjából 2010 körül a 4G mobiltelefonok beszerzése – amelyeket kifejezetten a szélessávú internetezésre és a legmodernebb kommunikációs lehetőségek kihasználására fejlesztenek – előreláthatólag semmivel sem lesz költségesebb mulatság, mint amennyibe ma egy prémium kategóriába tartozó luxus készülék kerül.

GLOBALIS KOMMUNIKÁCIÓ

Egyes kutatóintézetek szerint a ma még csak a laboratóriumok kísérleteiben alkalmazott 4G hálózatok igazi fölényét az hozza meg, hogy életre hívják az olyan roamingtechnológiákat, amelyek segítségével egy szimpla készülékkel is elérhetünk majd számos eltérő mobilhálózatot a világ bármely pontján. Ez gyakorlatilag azt jelentheti, hogy a készülék használóinak

módjuk nyílik a föld bármelyik pontjáról bármely gyártó összes telefonmodelljével kommunikációs kapcsolatot létesíteni.

Elemzők szerint a műszaki fejlesztések következtében nem lesz érdemes arról vitatkozni, hogy milyen hálózat érhető el egy tetszőleges vidéken; a szolgáltatók feladata kimerül majd abban, hogy az alkalmazásokat és a szolgáltatásokat megismertessék a felhasználókkal.

Persze a 4G-s kutatások kapcsán a technológiai fejlesztések iránt szkeptikus elemzők is hallatják hangjukat. Úgy vélik, hogy a legtöbb mobiltelefon-használó gyakorlatilag kizárólagosan hangátvitelre (beszélgetés, hangposta), valamint szöveges üzenetek (SMS) küldésre használja a készülékét. Sokak szerint az MMS-küldés és -fogadás sem váltotta be eddig a hozzá fűzött reményeket, és így felmerül a kérdés, hogy a mobilhasználóknak egyáltalán szükségük van-e 3G-s vagy akár csak egy 2,5G-s mobiltelefonra, a 4G-s lehetőségekről már nem is beszélve.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: BAN ZSUZSA, VASS ENIKŐ, ÁROKSZÁLLÁSI GÁBOR

IX. VEZÉRIGAZGATÓ TALÁLKOZÓ

2005. április 13-14. (szerda-csütörtök) • Szidónia Kastélyszállóda Röjtökmuzsaj

FÓKUSZBAN A VERSENYKÉPESSÉG

Moderátor:
Dr. Bögöl György

A versenyképesség mindig viszonylagos: egy ország vagy egy vállalat versenyképessége önmagában nem értelmezhető, csak másokéval összemérve. A versenyből nem lehet kiszállni mondván, hogy időt kérünk, most pihenünk egy kicsit, rendezzük sorainkat.

Versenyképesség nélkül nincs gazdasági fejlődés, nincs pénz beruházásokra, oktatásra, kultúrára, az infrastruktúra fejlesztésére, társadalmi célok megvalósítására. A versenyképesség javítása tehát létfontosságú feladat.

Felkért előadónk:

- Baráth Etele, Miniszterelnöki Hivatal • Varga Mihály, Költségvetési és Pénzügyi Bizottság
- Auth Henrik, MNB • Kroó Norbert, MTA
- Török Gábor, Vision Consulting • Mosonyi György, MOL Rt. • Christopher Mattheisen, MATÁV Rt.

Jelentkezés és információ: Tel./fax: 374-0173 • www.cebc.hu

Támogatóink:

INFORMÁCIÓ és társadalom

A pénz boldogít

Idén több technológiai cég tulajdonosa is bekerült a világ tíz leggazdagabb embere közé. A lista első helyét továbbra is a 49 éves *William Gates* foglalja el. A Microsoft-vezér 46,5 milliárd dolláros vagyonnal vezeti a toplistát. *Carlos Slim Helu* a negyedik helyen áll – több dél-amerikai telekommunikációs cég tulajdonosa; vagyona 23,8 milliárd dollár. *Paul Allen*, a Microsoft társalapítójának 21 milliárdja a hetedik helyhez volt elegendő, *Lawrence Ellison* pedig 18,4 milliárdos vagyonával a kilencedik. Az összegek az idei február 11-i állapotot tükrözik. (*forbes.com*)

Modern kalózok

Hollywood egyik legnagyobb filmstúdiója, a Warner Brothers a filmlopások elleni keményebb fellépést vár az amerikai kormánytól és a rendőrségtől. Becslések szerint a filmkalózok évente 7 milliárd dolláros veszteséget okoznak a gyártóknak. *Josh Berger*, a Warner nagy-britanniai igazgatója szerint: „Szükség van arra is, hogy az újonnan csatlakozott EU-államok határozottabban küzdjenek a kalózkodás ellen.”

(*Financial Times*)

Pocsek oktatás

Jelentősen visszaesett az Egyesült Államok pozíciója a technológiai piacon az oktatás romlása miatt – hangsúlyozta több amerikai vállalat vezetője. *Pat Gelsinger*, az Intel alelnöke szerint „pocsek az oktatási rendszerünk”. Az Intel külföldi fejlesztőbázisain külföldi szakembereket alkalmazhat, de az Egyesült Államok számára ez katasztrofális következményekkel járhat – mondta Gelsinger. *Craig Mundie*, a Microsoft technológiai igazgatója is osztja ezt a véleményt, hozzátéve, hogy cége orosz szakembereket alkalmazását tervezi. (*zdnet.com*)

Közvélemény-kutatók alkonya

Az Egyesült Államokban egyre nagyobb nehézséget okoz a közvélemény-kutatóknak a vezeték nélküli telefonnal csökkenő száma. Az amerikai felnőtt lakosság körében növekszik a „csak mobiltelefon”-osok (cell phone only) aránya. Ők azok, akik gyakran költöznek, inkább bérlik a lakásukat, mint vásárolják, egyedülállóak és nincs szükségük vezeték nélküli telefonra. Emiatt szokásaik, életmódjuk – az egészségügyi kérdésektől kezdve a politikai véleményig – nehezen rögzíthető. Sőt, a „csak mobil”-lakosság gyorsan növekszik: 2001-ben az amerikai lakosságnak csak fél százalékát tette ki, mára ezt 7 százalékra becsülik. A 15-24 év közötti korcsoportban ez az arány közel 20 százalékos.

Több kutatócég állítja, hogy a szakmának gyorsan kell valamilyen megoldást találnia, amíg még kezelhető a probléma. A helyzetet azonban az is nehezíti, hogy az emberek egyre kevésbé hajlandók felelni a kérdőbiztosoknak. A telefonos felméréseknek megvan az az előnyük, hogy gyorsan lehet lebonyolítani őket, de a mobilosok nem örülnek ennek. Roaming esetében ez hátrányosan érinti őket anyagilag, és sokszor a személyiségi jogok is felmerülnek: az illető csak a rokonoknak és barátoknak adja meg a számát, így felháborodik, ha más céllal hívják. De az is előfordul, hogy szó nélkül bontják a hívást.

Már a 2004-es amerikai elnökválasztás idején is érezhető volt a vezeték nélküli telefonok csökkenése, és a következő választásnál ez egészen biztosan gondot fog okozni: a választások előtti felmérések valószínűleg torz eredményeket fognak adni. A helyzetre több megoldás kínálkozik: az egyik, hogy a mobilosokat inkább hétvégén hívják, amikor nyugodtabbak és ráérnek. Egy olyan jóváírási megoldást is ki lehetne dolgozni, amellyel kártalanítani lehetne a megkérdezetteket, ha valamilyen költségük keletkezik a hívás miatt. Emellett arra is szükség van, hogy a közvélemény-kutatók kidolgozzanak egy etikai kódexet a megkérdezettek biztonsága érdekében (például ne zavarják őket vezetés közben).

Digitális nővér és virtualizáció

Napról napra újabb fejlesztések látnak napvilágot, amelyeknek egyetlen célja egészségünk megóvása, illetve javítása. A nemzetközi eredmények és tapasztalatok talán az itthoni viszonyok szempontjából is tanulságosak

(Cikkünk a 24–25. oldalon)

Digitális...

Sok páciens, amint elhagyta a kórházat, visszatér a régi rossz szokásokhoz: túl sok kávét iszik, nem szedi a felírt gyógyszereket és a hipermarketekben megtölti a kosarakat mindenféle egészségtelen enivalóval. A németországi Fraunhofer Intézet által kifejlesztett „digitális nővér” segít a betegeknek abban, hogy egészséges életmódot kövessenek. Ehhez szükség van egy mobilterminálra – például mobiltelefon vagy PDA –, amely riaszt, ha eljött a napi torna ideje, vagy tanácsokat ad diétás ételekre vonatkozóan. A terminálra szoftvert telepítenek, és ez a hálózaton át kapcsolódik a klinika vagy az orvos rendelőjének szerveréhez.

A „digitális nővér” – rövidebb nevén: *digi.dou* – eredetileg az elhízásban szenvedő gyerekeknek és felnőtteknek fejlesztették ki azzal a céllal, hogy a mindennapi életben is segítsenek alkalmazni azokat a módszereket, amelyeket a kórházban használtak. Kerstin Heuwinkel, a dortmundi székhelyű Fraunhofer Szoftver- és Rendszerfejlesztő Intézet (ISST) munkatársa elmondta: „A gyógyulási folyamatban a legfontosabb a motiváció és az önfegyelem. De az eszközünk arra is lehetőséget ad, hogy a gyerekek kapcsolatban álljanak más páciensekkel, és tapasztalatot cseréljenek a gyógyulási folyamatról.” A *digi.dou* projektben a legnagyobb kihívás az volt, hogy miként jelenítsék meg a tartalmat. „El kellett döntenünk például azt, hogy a készülékre milyen gyakorisággal érkezzenek az automatikus felszólítások. Ez fontos a beteg motivációja szempontjából, de ezzel párhuzamosan arra kell serkentelnünk őket, hogy önállóan gondolkodjanak” – mondta Kerstin Heuwinkel. A kutatóknak arra is megoldást kellett találniuk, hogyan fogadtassák el a fiatal páciensekkel az információkat és a tanácsokat. A megoldás az volt, mindezt játékosan kell prezentálni. A diétás étrendet például kvíz formájában küldik el; minden feladatért pontokat lehet szerezni, s az összegyűjtött pontok összehasonlíthatók más páciensekével.

A következő lépés az, hogy a betegek kezelését kö-

vessék a digitális nővérrel, majd 18 hónapon keresztül anélkül. Ha bebizonyosodik, hogy a készülék csökkenti a posztoperatív kezelés költségeit, akkor a kutatók elérték a fő céljukat, mégpedig azt, hogy olyan segítséget adhassanak az egészségügyi kezeléshez, amelyet felírhatnak az orvosok vagy a kórházak szolgáltatóként nyújthatnak.

Több időt a betegre

Ennél nagyobb léptékű projektet zárt le az IBM nemrég Spanyolországban, az Extremadura tartományában. A négyéves munka eredményeként létrejött Spanyolország legnagyobb, Linux alapú informatikai rendszere.

A projekt célja a meglévő egészségügyi eljárások újratervezése és a szétszórt információs rendszerek integrációja volt. Abból indultak ki, hogy az egészségügyi szolgáltatás hatékonyságát javítja, ha egy-egy páciens adataihoz, leleteihez, röntgenfelvételeihez a megfelelő jogosultságokkal rendelkező orvosok időponttól és helyszíntől függetlenül azonnal hozzáférhetnek. Ezt az igényt nagymértékben integrált informatikai rendszerekkel lehet kielégíteni. Az Extremadura egészségügyi szolgáltatójának kiépített megoldás körülbelül 14 ezer szakembernek ad hozzáférést a hét minden napján, a nap 24 órájában, bármelyik egészségügyi szakterületről származó információhoz. A hozzáférhetőség és az emelt minőségű szolgáltatások mellett a rendszer a betegek adatainak biztonságát is garantálja, és kiküszöböli a papírmunkát.

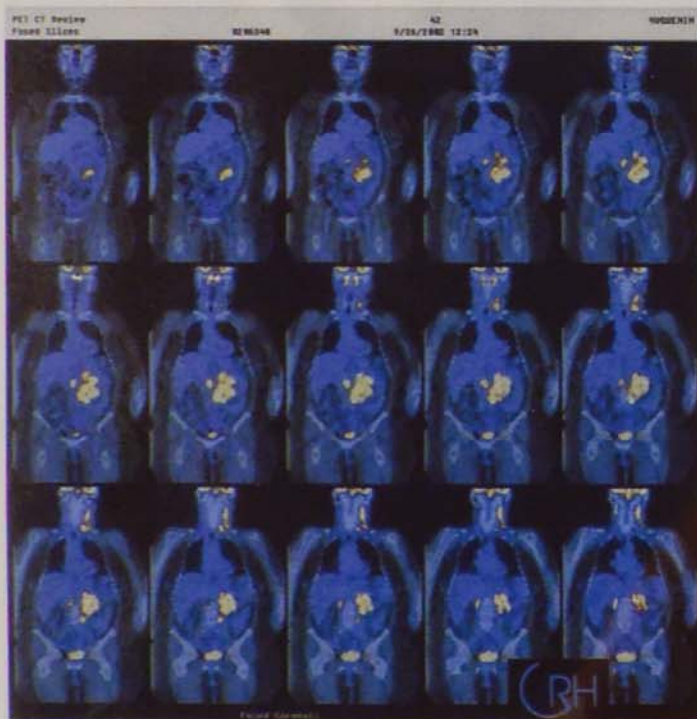
A projekt műszaki infrastruktúrája 28 IBM xSeries és 6 p5-570 kiszolgáló, amelyek a 64 bites IBM-technológiát

és a POWER5-öt tartalmazza. Emellett Virtualization Engine technológiával és szimultán többszálú (SMT - Simultaneous Multithreading) kapacitással is ellátták őket. Ezek a jellemzők a menedzsment költségek csökkenése mellett nagyobb teljesítményt adnak közel 70-80 százalékos kihasználtsággal a végfelhasználónak (esetünkben: az orvosok). Az összes szerver Linux operációs rendszerrel fut.

Harangi János, az IBM Magyarország egészségügyi és élettudományi üzletfejlesztési menedzsere a projekt kapcsán elmondta: a versenyszférában ma már egy bizonyos szervezeti méret felett általános a vállalati irányítási informatikai rendszerek használata, mert ezek valós idejű adatokat szolgáltatnak az üzleti folyamatok teljes egészéről. Mindez nemcsak az események követségére és a pontos nyilvántartásra teremt lehetőséget, hanem arra is, hogy a döntéshozók időben felismerjék a változásokat, és gyorsan reagáljanak rájuk.

Ezek az alkalmazások az egészségügyi intézmények munkáját és hatékonyságát is javítják. Az elektronikus vállalati irányítási rendszerek – akár csak egy cég esetében – egy kórház főkönyvi, számviteli és pénzügyi feladatait támogatják, és használatukkal lehetőség van a különböző gazdálkodási, készlet-nyilvántartási, logisztikai feladatok számítógépes megoldására, automatizálására is. Az elektronikus körülvételezésre és betegadatbázisra épülő kórházi informatikai rendszerek jóvoltából több idő jut a gyógyító tevékenységre, a betegellát-

Az IVSZ jövőjéről

A közélet, a gazdasági élet és a szakma ismert és elismert szervezetévé vált az elmúlt években az IVSZ. Véleményünket hallja a közvélemény, a politika és a média is. A folytatásban azonban változásra, új stratégiára van szükség. A piac szereplői, szervezetünk tagjai konkrét eredményeket várnak, hiszen ahogy a gazdaság más területein, úgy az ICT-szektorban is számos megoldandó probléma van. A legfontosabb feladatok egyértelműek: a kis- és középvállalatok hatékony érdekképviselete, és piacunk bővítése.

Ezen a piacon a multinacionális nagyvállalatok érdekérvényesítő képessége nagy. A piac szereplőinek – így az IVSZ tagságának többségét is – azonban a kis- és középvállalatok adják. Márpedig ennek a jelentős, és összességében a gazdaságban komoly értéket előállító csoportnak

De arról sem árt beszélnünk a kormányzattal, hogy nem szerencsés, ha a kormányzatban belül három kézben van az ágazat ügye. A politika sajátossága, hogy az egyes hatalmi centrumok igyekeznek minél több jogkört és forrást magukhoz rendelni. Addig ezzel nincs nagy baj, amíg nem egymással versengő hatalmi centrumok jönnek létre. Márpedig az informatika kormányzatban belüli kezelése éppen ilyen versengés áldozata.

De a piacbővítést, keresletbővítést más eszközökkel is segíteni lehet. Sok szó esik manapság az adóreformról, az áfa-csökkentésről. Már most, a tervezési szakaszban ott kell lennünk, bele kell szólnunk a dolgok menetébe. Mert ha van ágazat a mai Magyarországon, amelyet igazán sújt a mostani adórendszer, akkor az az ICT-szektor. Ma az állam két és fél-szeresét (!) veszi el a fogyasztásra jutó bérnek, majd ha véletlenül profitot termel egy vállalat, akkor a 16 százalékos nyereségadót követően még 25 százalék forrásadóval sújtja. Az adórendszer ma mindenkit belekényszerít az „ügyeskedésbe”. Márpedig ez csak a stresszbetegség számát növeli, a foglalkoztatottakat és az

adóbevételeket nem. De a források jelenleginél ésszerűbb elosztása is a piacbővítést szolgálja. A hangsúlyt az elektronikus közigazgatás fejlesztésére kell helyezni. Vagyis a tartalom és a szolgáltatások bővítésén keresztül kell növelnünk a piacot. Ennek érdekében végre kell hatni minél előbb a digitális archiváláshoz, vagy az elektronikus aláíráshoz szükséges törvénymódosításokat. Mindezek, amiket felsoroltam, persze csak példák. Érdekeink érvényesítése akkor lesz sikeres, ha egységes koncepcióval állunk elő. Ezért el kell készítenünk egy tömör, világos iparági programot, amelyben meghatározzuk, hogy hol, miben látjuk a kitérési pontokat, és mire van szükségünk, hogy piaci lehetőségeinket jól kihasználjuk. Magam öt éve vezetek egy dinamikusan fejlődő középvállalatot. Végigéltem a kisvállalati lét minden nyúgát, a piacunkra jellemző, néha kíméletlen versenyt. Barátaimmal, kollégáimmal, ismerősökkel és ismeretlenekkel számtalanszor beszélgettünk arról, mit és hogyan lehetne jobban csinálni, mivé fejlődhetne a magyar ICT-szektor, ha több levegőt és több lehetőséget kapna. Optimizmussal töltött el, hogy sokan gondolkodtunk ugyanabban az irányban. Vagyis reménykedhetünk benne, hogy ágazatunk szereplői egységesen, együttműködésben lépnek fel, ha érdekeink érvényesítéséről van szó. Ez már önmagában is kisebb csoda a mai Magyarországon.

KOVÁCS ZOLTÁN

Azt is meg kell értetnünk a politikai döntéshozókkal, hogy az ICT-ágazat fejlődése egyben Magyarország stabil gazdasági növekedésének és a versenyképesség javulásának is záloga

is artikulálni kell az érdekeit a döntéshozatal legkülönbözőbb szintjein. Legyen szó törvényalkotásról, közbeszerzésről vagy költségvetési támogatásról, a kkv-k számára lehetőséget kell biztosítani nemcsak arra, hogy véleményüket megfogalmazzák, hanem arra is, hogy a döntéseket befolyásolni tudják – még akkor is, ha nem áll mögöttük egy-egy multinacionális vállalat háttértámogatása.

Van azonban olyan terület is, ahol a nagyvállalatok és a kkv-k érdekei tökéletesen egybeesnek: a piacbővítés. A magyar ICT-piac bővítésének sokféle módja van. Egyik ilyen a gazdaságpolitika befolyásolása. El kell értnünk, hogy a pénzügyminiszter ne csak egy kiadási tételnek tekintse ezt az ágazatot, hanem valódi iparágának, ahol értéktérítő vállalatok működnek. Ahol az állam által adott minden forint busásan megtérül, nemcsak az államnak, hanem a vállalatoknak is. De azt is meg kell értetnünk a politikai döntéshozókkal, hogy az ICT-ágazat fejlődése egyben Magyarország stabil gazdasági növekedésének és a versenyképesség-javulásának is záloga. Vagyis ami jó nekünk, az jó az egész országnak, következőképpen jó az államnak és a politikának is. Különös aktualitást ad ennek az, hogy közelednek a parlamenti választások. Nekünk, a piac szereplőinek el kell értnünk, hogy a 2006-os választási kampányban minden párt programjában hangsúlyos szerepet kapjon az informatika, az infokommunikáció.

Olvasói levelek

Tisztelt Olvasóink!

Továbbra is várjuk kérdéseiket, felvetéseiket és véleményüket a levelek@ldg.hu címre. Leveleikre e-mailben és az újságban is válaszolunk.

Nagy érdeklődéssel olvastam a múlt heti számban Füzes Péter véleményét az RFID használatáról. Nekem azonban úgy tűnik, ez a technika – legalábbis Magyarországon – még csak a jövő zenéje, hiszen a mai raktározási, vagy ahogy mostanság mondják, logisztikai helyzet még messze elmarad akárcsak egy általános informatikai infrastruktúra adta lehetőségektől. Nincs az a vonalkód, amelyik például megakadályozná a raktári lopások újbóli, vészes terjedését. Bárki jön ki a raktárból, egyszerűen letépi a papírt, és kísétál, különösen, ha laza az ellenőrzés. A chip egyelőre csak a göngyölegesen szerepel, és nem az egyes árukon. Pedig a rádiófrekvenciás azonosítás nagy előnye lehet, hogy egyfolytában mutatja, éppen akkor hol van az áru. De ez apró, kisebb értékű árucikkeknel szintén nem járható út, hiszen a chip többbe kerül, mint maga az áru. Úgy vélem, egyelőre a chip árának csökkentésére kellene a leginkább figyelni.

Tisztelettel: Kovács Gyula, raktárvezető

Az online hírek között megjelent „Túl bonyolultak a mobilok” című cikkre szeretnék reagálni. Véleményem szerint

szükség van az új technológiákra, mert vannak olyanok, akiknek munkájához, életviteléhez szükség van az új funkciókra, és élnek minden új, a korszerű technika adta lehetőséggel. Mellettük viszont valóban jó lenne gondolni azokra is, akiknek nincsenek ilyen nagy igényeik. Számukra a gyártók részéről elérhetővé kellene tenni ugyanolyan minőségű, de csak az alapvető (a telefonon kívüli) funkciókat tartalmazó, belépő szintű termékeket. Az új készülékeknek nem elsősorban a bonyolultságban látom a problémát, hiszen nem tudom elhinni, hogy azok, akik eljutnak a mobiltelefon-használatig, ne tudnák megtanulni azt a pár funkciót, amely nekik szükséges, csak azért mert színes, grafikus kijelzője van a telefonnak. Szerintem ez még könnyítés is (most a nehezen kezelhető billentyűzetekre nem térnék ki). A gond a készülékek árával van. Piacra kellene dobní megfizethető áron azok számára is telefonokat, akik nem akarnak csak a készülék miatt új előfizetést kötni (új előfizetéssel a drága telefon is olcsó).

Üdvözlettel: Albert Jenő

Mindkét levélíróknak köszönjük hasznos észrevételeit!

KLIKK Olvasóink kérdéseire válaszolunk és várjuk véleményüket
www.szt.hu/forum.php
sz.hu/cikkek/levelek

AKTUÁLIS ÜZLETI TECHNOLOGIA INFORMÁCIÓ

Következő számunk tartalmából

Térképek bitekben

Mit takar a Digitális Földtani Térkép? Mit jelent a földtani térképezés? Mi köze van a motornak a térinformatikához? No és a köveknek a hulladékgyűjtéshez? Ezekre a kérdésekre kaphatnak választ következő lapszámunkban az olvasók.

Az e-kormányzati stratégia

A magyar e-kormányzati stratégiát a Miniszterelnöki Hivatalhoz tartozó Elektronikus Kormányzat-központ (EKK) dolgozta ki és tette ismertté a nagyközönség számára. A stratégia egyrészt lefedti az e-kormányzat minden területét, más-

részt logikus egységbe kapcsolja a meglévő – és a még hiányzó – akciókat és projekteket.

Hangpiac: tessék választani!

A hangpiac liberalizálása tulajdonképpen a szabad választás lehetőségét teremti meg a közönség számára. Pontos dátumokhoz Európa egyik országában sem lehet kötni. Európa nyugati tételén elvben 1998-tól számítják a piac felszabadítását, de jó két évre volt szükség ahhoz – újabb brüsszeli direktívák megfogalmazása után –, hogy a szolgáltatók között valóban megkezdődjön a verseny.

E SZÁMUNK HIRDETÉSEI (ADS' INDEX)

ADM	7. oldal	MGE UPS	behúzás
Agni-Tech	7. oldal	Nemz. Technológiai Kht.	14. oldal
Álláshirdetés	6. oldal	Panda Software	11. oldal
CEBC	22. oldal	PBS International	19. oldal
CIO Fórum	2. oldal	PC World	32. oldal
Euroscrip	10. oldal	Ricoh	5. oldal
Horton Mo.	19. oldal	Siccontact	11. oldal
Integrity	6. oldal	Studio 21	31. oldal

Linux: gyarapodó fenyegetések

**A Linux sem csodaszor,
hanem olyan szoftver,
amelyen más programok
futnak, de ezek
az alkalmazások hibásak
is lehetnek – mondja
az F-Secure szakértője**

Sokszor elhangzik, hogy a Linux mint operációs rendszer, no meg a Linux alapú programok biztonságosabbak más platformoknál. Mennyire igaz ez az állítás? – kérdeztük egy budapesti szakmai nap alkalmából Ari Inki, a finn F-Secure biztonsági vállalat szakértőjét.

– Abból kell kiindulni, hogy a Linux egy szoftver, amelyen más szoftverek futnak – felelt Ari Inki. – A szoftverek pedig hibákat (bugokat) tartalmaznak, és ha a hiba egyben biztonsági rés is, akkor azt ki lehet használni. Ha megnézzük a Linux heti hírek weboldalt, akkor ott szerepel egy külön rovat a fenyegetésekről: mi történt a múlt hetekben, milyen új tá-

madható hibát fedeztek fel. A lista pedig minden héten meglehetősen terjedelmes, és minden sebezhetőség kiaknázható. Tehát önmagában a Linux nem teljesen biztonságos. Nem csodaszor, hanem csupán egy program, kiaknázható hibákkal.

– Vajon mi a helyzet a vírusok terén?

– Ha a klasszikus vírusokat nézzük – azokat, amelyek tönkreteszik a merevlemezt és/vagy a számítógépet –, akkor tény, hogy Linuxra nem készül annyi vírus, mint például Windowsra. A fenyegetések tárgya azonban folyamatosan bővül. Magam is Linux-rajongó vagyok és nagyon remélem, hogy nem lesznek linuxos vírusok, de a szomorú igazság az, hogy igenis vannak. Mi több, a vírusok és általában a fenyegetések mindinkább hálózathoz kapcsolhatók. Ez azt jelenti, hogy a támadókat egyre inkább a széles sáv érdekli: az internetre kapcsolt kiszolgálókat keresik, olyanokat, amelyek szélessávú kapcsolatot használnak. Az ilyen kiszolgálókat soha sem támadják klasszikus vírus-

sokkal. A támadók abban érdekeltek, hogy a gép tökéletesen működjön, és ők kihasználhassák a szélessávú kapcsolatot. Ezért azt mondhatjuk: valóban nem készül sok vírus Linuxra, de a támadások köre bővült, és ma már nem csak a klasszikus vírusok fenyegetnek.

– Ön előadásában több védekezési tippet adott Linuxra, amelyek gyakorlatilag ugyanazok, mint a Windowsnál: ne nyissunk meg ismeretlen csatolmányokat, használjunk tűzfalat, vírusellenes programot és így tovább. Elmondhatjuk, hogy egy nap majd a Linux ugyanolyan mértékben lesz támadható, mint a Windows?

– Szeretném azt hinni, hogy nem. De ha a teljes képet nézzük, akkor láthatjuk, hogy vannak Linux alapú irodai programcsomagok, és az emberek Linuxon is olvasnak, írnak e-maileket, úgyhogy attól tartok, csak idő kérdése, mikor születnek például a klasszikus, e-mailen terjedő, linuxos levelezőprogramok hibáit kihasználó vírusok.

Ari Inki

Vírusok: most már MMS-en is

Megjelent a világ első MMS-en is terjedő kártevője, a Commwarrior – jelentette márciusban az F-Secure Corporation.

A vírus Symbian Series 60 operációs rendszeren futó mobilkészülékekre veszélyes, és MMS-ben, illetve Bluetooth kapcsolaton keresztül terjed. A legfrissebb F-Secure Mobile Anti-Virus felismeri és semlegesíti a kártevőt. Az F-Secure szakemberei március 7-én délután észlelték a Commwarriort. A vírus a mobilkészülék telefonkönyvében tárolt telefonszámokra és e-mail címekre véletlenszerűen multimédiás üzeneteket (MMS-eket) küld, s ezáltal megsokszorozhatja a gyanútlan felhasználó telefonszámait. Eddig két variánsát azonosították a vírusnak. A Commwarrior feltehetően Oroszországból származik, mivel egy orosz nyelvű üzenet tartalmaz: „OTMOP03KAM HETI!” („Nem az a gyhalottaknak!”) Az F-Secure Mobile Anti-Virus build 28-as vagy frissebb adatbázisával képes eltávolítani a kártevőt.

A vírus részletes leírása: www.f-secure.com/v-descs/commwarrior.shtml

KLICK Ha többet akar tudni:

www.f-secure.com/solutions
hn.net/security

E-mail Lifecycle Management

Lotus Domino és Microsoft Exchange rendszerekhez

A víruskereső, spamszűrő, titkosító, archiváló- és elosztórendszerek használata napjainkban már elengedhetetlen. A feladatok különböző szoftverekkel történő izolált megvalósítása sokszor nehézkes és nem elég hatékony.

Az iQ.Suite az E-mail Lifecycle Management filozófiával teljes körű, modulárisan felépülő e-mail kezelő megoldást nyújt.

Bővebb információ: www.group-technologies.hu

SICONTACT
a megbízható partner

GROUP
TECHNOLOGIES

e-mail biztonságban

Március közepe óta a Sicontact Kft. a német Group Technologies AG biztonságtechnikai alkalmazásokat gyártó vállalkozás Premium Advanced partnere – tájékoztatott Csiszér Béla ügyvezető igazgató. A Magyarországon kevésbé ismert cég termékei Európában főleg az olyan pénzügyi szervezeteknél terjedtek el, amelyek rendkívül fontosnak tartják az információk biztonságát.

– A mai kommunikáció döntő részét e-mailen bonyolítjuk le, ezért szükség van az információk titkosságát és az adatok védelmét szolgáló rendszerre.

Az iQSuite az e-mail teljes életútját menedzselő megoldás, nemcsak egy részfeladatra összpontosít, mint spamszűrés vagy vírusellenőrzés, hanem az e-maillal kapcsolatos összes feladatokat ellátja.

A szerveroldali megoldás Lotus Domi-

nóval, Microsoft Exchange-vel és SMTP-vel használható. Az alkalmazás az e-maillal csak megfelelően kódolva és aláírva engedni elküldeni.

A program a levél elküldése előtt vírusellenőrzést és tartalomszűrést végez, a bejövő e-mailek esetén pedig e vizsgálatok mellett megnézi, nem spammel van-e dolga.

A marketingosztály munkatársai például küldhetnek egymásnak videoállományokat, hiszen meg kell beszélniük a cég legújabb tévéreklámját, de az ügyfélszolgálat munkatársainak ez tiltott, vagyis egyéni szintre lebontott jogosultságokat lehet beállítani – mondta a Sicontact képviselője. Az iQSuite kiküldés előtt ellenőrzi a levél vagy a csatolmány valós tartalmát, és a beállítások függvényében engedélyezi annak továbbítását. Ha egy egyénileg kódolt levéllel találkozik, akkor azt a levelet várakozólistára teszi, az illetékes pedig megvizsgálhatja a titkos üzenet további sorsát. Hasonlóképp ellenőrizhető, hogy szerződést csak az arra jogosult személy küld vagy sem. A levél archiválását és tárolását is elősegíti az alkalmazás: a beérkező levelet az esetleges módosítások lehetősége nélkül archiválja, megjelöli, hány évig kell tárolni.

A Group Technologies megoldásait a német pénzügyi intézetek hazai képviselőitől (például Raiffeisen Bank), illetve az APEH-nél használják.

Sicontact

A 2003-ban alakult Sicontact Kft. az Eset Nod 32 antivírusrendszerének, a Kerio Technologies tűzfalrendszerének, a biztonságos csoportmunkát segítő levelezőrendszerének és a Lavalys Consulting alkalmazás és hálózati menedzsment szoftverének a képviselője. Március közepétől elvállalták a német Group Technologies AG magyar képviselőit.

Megjósolhatók a víruskitörések

A brit MessageLabs bejelentette: meg tudja jósolni a nagyobb víruskitöréseket. A meglepő kijelentés mögött komoly kutatómunka áll.

A cég e-mail vírus- és spamszűréssel foglalkozik, rendszerén naponta 100-150 millió e-mail halad át, és ezeket folyamatosan elemzi. Figyeli a spamek és vírusok tendenciáit, és mivel a vírusmentességre szokatlan garanciát ad, számára

erősebb, hatékonyabb e-maildisztribúciós infrastruktúra kialakítására. Amikor ez az infrastruktúra összeszűkül (hiszen a felhasználók eltávolítják a vírusokat), ők az erőforrások növelése céljából kénytelenek újabb gépeket megfertőzni, amit újabb vírusokkal tudnak elérni.

Az összefüggés felismerése után a MessageLabs szakértői újabb kutatásokba kezdtek és megállapították, hogy ténylegesen, iparszerűen működik együtt a két bűnözői kör. Ez ad magyarázatot arra is, miért nem rombolnak igazán a modern vírusok: ez a vírusíróknak nem érdekük, hiszen nekik az észrevétlenség és a működőképesség fenntartása az új céljuk.

A felismerésnek gyakorlati haszna is van. Egyrészt a MessageLabs képes felkészülni a nagyobb vírusáradásokra, másrészt a szolgáltatásban már olyan mechanizmus működik, amely az SMTP-kapcsolat felépítésekor, az e-mail küldés megkezdése előtt, illetve rögtön az első levél megérkezése után képes felismerni, hogy nagy valószínűséggel spamek fognak érkező. Ilyenkor a kapcsolat sebességét annyira lelassítja a rendszer, hogy nagy tömegű e-mail küldésére alkalmatlanná válik, megkímélve így a MessageLabs felhasználóit a spamek millióitól.

NEMES DÁNIEL

Hogyan működik a MessageLabs szolgáltatása?

A MessageLabs a spam- és vírusszűrés, e-mailtartalom-szűrés új módját vezette be: az internet szintű szűrést. Ez azt jelenti, hogy nem szükséges szoftvert telepíteni, a felhasználóhoz már szűrt e-mail forgalom érkezik. A rendszer működésének lényege, hogy az e-mailek irányításáért felelős MX-rekordokat az ügyfél korábbi szervere helyett a MessageLabs irányítótornyaira állítják, ahol a szűrés történik. Ezáltal csökken az ügyfél bérelt vonalainak, szervereinek terhelése, illetve – közvetlen kapcsolat hiányában – a rendszer védelmet ad a hackerek ellen is. A mintegy 2000 szerveren feldolgozott napi 100-150 millió e-mail segítségével tanított rendszer kimagasló szintű spamszűrést kínál. Ezen túl a MessageLabs, illetve hazai képviselője, a filter: max szokatlan garanciát nyújt: 100 százalékos pénzvisszatérítést vállal az adott havi előfizetési díjra, ha akár egyetlen vírus is átjut a rendszeren. Ezenfelül elérhető a rendszerben felnövekvő, illetve belépő szintű internetes tartalomszűrés is.

Növekvő veszélyek

Egyre súlyosabb veszéllyel járnak a spyware-ek, vagyis a kémprogramok – figyelmeztet a Panda Software biztonsági vállalat. A cég szerint kizárólag a spyware-ek ellen nem lehet védekezni, átfogóbb biztonsági megoldásokra van szükség. Tulajdonképpen sokfajta rosszindulatú kód – malware – ellen kell védekeznünk. Hogy meggátoljuk a kémprogramokat, a megoldás a naprakész anti-malware védelem és egy tűzfal, amely blokkolja azokat a kapukat, amelyek át a felhasználó tudtán kívül információt lehet továbbítani. A Panda Software a saját fejlesztésű Platinum Internet Security 2005 rendszert ajánlja, amely magában foglalja a legfejlettebb antivírus technológiát és a leghatásosabb rendszert az összes internetes veszély észlelésére és eltávolítására, beleértve a kémprogramok észlelését és eltávolítását is.

A Panda Software termékeiben egy erőteljes tűzfalvédelem is helyet kapott a legújabb TruPrevent Technológiával együtt, amely képes észlelni és eltávolítani az ismeretlen vírusokat és betolakodókat.

A malware-ek elterjedésének alapvető oka a programok készítőinek pénzügyi nyereségvágya. Tételezzük fel, hogy egy kémprogram információt gyűjt a felhasználókról, majd a program készítője eladja az információkat marketing cégeknek, amelyek reklámozási adatházist készítenek belőle. Az adware-ek sikerének hasonló története van. Ezek a hirdetések komoly mellékkeresetet kínálnak, mivel a cégek hajlandók fizetni azért, hogy a hirdetésük mindenki számára látható legyen, függetlenül attól, hogy a felhasználó meg akarja-e nézni a hirdetést vagy sem. A jelszónaplózó programokat leggyakrabban pénzügyi adatok kigyűjtésére használják, például számlaszámok, hitelkártya-adatok, jelszók, PIN-kódok kigyűjtésére, hogy ezzel is elősegítsék az online csalásokat. Az eddig említett rosszindulatú programokat széles körben terjesztik, és többnyire észrevétlenül installálódnak fel a felhasználók számítógépeire. Ezért azután nem szokatlan, hogy egy védelem nélküli számítógép vírusellenőrzésekor túlzottan rosszindulatú program bukkan elő.

A Panda Software szakemberei a megfertőződött felhasználóknak is azonnali, ingyenes megoldást kínálnak. A Panda Software Hungary hivatalos weboldalán, a www.pandasoftware.hu oldalon található ActiveScan letöltésével és futtatásával a károsultak „fertőtleníthetik” számítógépeiket.

létkérdés, hogy mielőbb felismerje az ártó kódokat. Az elemzések során figyeltek fel az összefüggésre a vírusok és a spamek között.

Régóta gyanították ugyan, hogy a vírusírók és a spammerek egy ideje összefüggnek, hiszen a modern vírusok a spammerek technikáit alkalmazzák a terjedésre: nagy tömegű e-mailben, gyakran hamisított címekre küldik szét saját magukat. Gyanús az is, hogy az utóbbi 1-2 év vírusai nem voltak különösebben veszélyesek, nem okoztak nagy károkat, nem töröltek például merevlemezeket. Ugyanakkor azt is látták, hogy a spammerek a vírusok által megfertőzött PC-ket használják szemételevek küldésére. Közvetlen bizonyítékot azonban mindeddig nem sikerült találni a két „iparág” együttműködésére.

A MessageLabs kutatói a szolgáltatás fejlesztése kapcsán vizsgálni kezdték a vírusok által megfertőzött, spamek küldésére használt úgynevezett „open relay” PC-ket. A mennyiségi vizsgálat során találtak rá az összefüggésre. Az open relay-ek száma ugyanis értelemeszerűen egy nagyobb víruskitörés után megugrott, majd ahogy a felhasználók vírusmentesítették PC-iket, úgy csökkent. A spamek száma pedig ezzel a trenddel párhuzamosan mozgott. Egyetlen magyarázat adódik: a spammerek tudatosan a fertőzött PC-ket használják kiletük elfedésére és – az elosztott rendszerekhez hasonlóan – minél

Az új vírusok új antivírus stratégiát igényelnek!

Kérje, 30 napos, ingyenes próbaverzióunkat!

Panda Software Hungary
Tel.: (06-1) 469 60 80
E-mail: hungary@pandasoftware.com

www.pandasoftware.hu

A vállalati védelem mint egységes egész

Nem nehéz meggyőzni arról az informatikai szakembereket, hogy az adatvagyon védelme adja a kárt okozó események utáni helyreállítás alapját, de csak igen ritkán gondolunk a védelem, a rendszerek és az adattárolás kezelésére úgy, mint a vállalat egységes egészévé való megővésének részére. Tekintettel a számítástechnikai környezetben jelen levő sérülékenységek számára és gyors kiaknázhatóságukra, újra át kell gondolnunk, hogyan is kellene ezt a három kezelési környezetet használnunk, hiszen: „Az egyetlen igazán biztonságos infrastruktúra a vezérelt infrastruktúra!”

MIT TEGYÜNK VÉSZHELYZET ESETÉN?

A zavarhelyzet alatti vezérléshez elengedhetetlen, hogy a vezérlőszoftver a három, alapvető átmeneti szakasz – a zavar felismerése, az átmeneti helyzet kezelése és a normális működéshez való visszaté-

Ha a vezérlés állapota „zavart”, ellenőrzött módon kell cselekedni a rendszer normális állapotának helyreállítása érdekében. Az ellenőrzési szakaszból adódnak azok a végrehajtandó előírások, szabályok és útmutatások, amelyek alapján a cselekvési szakaszban el kell járni.

A cselekvési szakaszban úgy kell reagálni a zavarra, hogy az infrastruktúra újra normális, „biztonságos” állapotba kerüljön. A cselekvési szakaszban végrehajtandó tevékenységek nagyrészt azonosak a normális állapot tevékenységeivel, azonban jóval gyorsabban és megbízhatóbban kell lezajlaniuk. A védelmi javításokat például gyorsan, és zavar nélkül kell telepíteni, jöllehet az operációs rendszerek és a felhasználói programok frissítése jellemzően a változások kezelésének szokásos folyamata szerint zajlik. A védelmi javítások eltervezése és telepítése alatt a vállalat sebezhető.

rés iránti tevékenység – során képes legyen tenni a dolgát. Ennek a megelőző jellegű védelmi rendszernek a cselekvéshez és a zavar kiküszöböléséhez az alapját adó infrastruktúrára kell támaszkodnia. Ebben áll a védelem, a rendszerek és a tárolás kritikus kapcsolata.

A rendszernek fel kell ismernie és világossá kell tennie a zavar forrását és természetét. A vállalatok közelgő zavarhelyzetre való figyelmeztetéséhez védelmi érzékelők biztosítják a szükséges információkat.

Egy másik példa a szokásos és a zavarhelyzetben zajló hasonló folyamatokra a rendszerek és az adatok helyreállítása. A hagyományos, biztonsági másolatot készítő rendszerek az adatmentést a szokásos működés közben hajtják végre, de csak igen ritkán tartalmaznak olyan eljárást, amellyel a legnagyobb zavart okozó esemény ideje alatt is lehetséges a helyreállítás. Mivel a szokásos és a zavarhelyzeti állapotot kezelő feladatok nagy része hasonló, logikusan következik, hogy ha a zavarhelyzetre tervezünk, akkor a szokásos állapot kezelésekor is javasult fogunk tapasztalni a reagálóképességben.

Fontos, hogy ismerjük a szokásos és a zavarhelyzet egész vállalatra kiterjedő kezelésének működési körét. Az átmeneti szakaszban a vezérlőszoftvernek össze kell kapcsolódnia az egész számítástechnikai környezettel, és kezelnie kell azt.

Ehhez a körhöz tartoznak a szerverek, a hálózati eszközök, az asztali és hordozható gépek, valamint a kézi eszközök – a vezetékes és a vezeték nélküli hálózathoz csatlakozók egyaránt.

VEDEKEZÉS ÉS HELYREÁLLÍTÁS

Az adat-helyreállítás fokozott gondot okoz, mivel a támadások gyakoriságának növekedésével a helyreállítás szükségességének a valószínűsége is megnövekedett. Emellett a mai infrastruktúrában a pénzügyi jelentések pontossága, a személyes információk titkossága, a védelmi és más eljárások tanúsítása a vezetők személyes felelősségévé vált. Ezt olyan szabályozások kényszerítik ki, mint a Sarbanes-Oxley, a HIPAA és a FISMA. A helyreállító megoldásoknak ki kell terjedniük az asztali és hordozható gépekre, a kézi eszközökre, a szerverekre, és percekben mérhető idő alatt kell teljesíteniük.

Egyre nyilvánvalóbb, hogy ha kezelni akarjuk infrastruktúránkat, akkor azt a vállalat szokásos és zavarhelyzeti működése egyaránt meg kell tennünk. Ideális esetben egy szervezetnek olyan, modulokból felépülő alkalmazáskészlettel kell rendelkeznie, amely a szokásos és a zavarhelyzeti működés átmenetének mindkét irányú vezérlésében biztonságosan részt tud venni. Az alkalmazások stratégiája öt modulból áll:

- > a telepítés tervezése – olyan virtuális tervezési környezet, amely egyszerűíti a telepítő- és helyreállító-csomagok létrehozását. Ennek az a célja, hogy a telepítő-környezet létrehozásához jobb eredmény mellett kisebb szakértelem és ráfordítás is elegendő legyen.
- > a szoftverek biztosítása és célba juttatása – olyan központi célba juttató környezet, amely a számítástechnikai működtető környezet helyi és távoli telepítését automatizálja.
- > javításkelés és segítségnyújtás – olyan helyi és távoli tevékenység, amely a szoftverek érvényessége és a problémák önműködő kezelése biztosítható.
- > vagyonnevelés – ez a rendszerek életciklusának gyakran természetesnek

vett, de fontos alapja. Az önműködő felidítés, a leltár, a szoftverhasználat és licencfigyelés, valamint a használatból kivonás, az újrahazsnoztás és a jelentéské-

Védelmi feladatok

A vállalat kezelésének és védelmének adminisztratív feladatai összetettek, és azokat átszövi a vállalat normális működésének automatizálására vállalkozó, lazán integrált szoftver.

- > A tűzfalkezelés
- > A vírusazonosítók frissítése
- > Az adatmentés
- > A felhasználói programok frissítése
- > A szoftverlicencknek való megfelelés
- > A sérülékenységek felmérése
- > A katasztrófa utáni helyreállítás
- > A tárhely biztosítása
- > Az operációs rendszerek frissítése és az azokról való gondoskodás
- > Az archiválási szabályzat
- > A fájlhelyreállítás
- > Az eszközeleltár és jelentéskészítés
- > Az új célra való felhasználás
- > Az általános működési környezet szabályai
- > A javítások telepítése

szítés mind a vagyonnevelés része, és az ebbe a csomagba tartozó alkalmazások használják.

> védelem, helyreállítás és archiválás – hardvertől független, helyi és távoli, önműködő mentési, helyreállítási és archiválási környezet. Az informatikai részlegnek képesnek kell lennie arra, hogy rövid idő alatt visszaállítsa a teljes működőképességet.

Az egységes egészévé kezelő stratégiával az informatikai szervezetek jóval hatékonyabbak lesznek, a személyzetnek a védelmi gondokkal való bajlódás helyett több ideje lesz a fontos feladatokra.

DON KLEINSCHNITZ

*Symantec, vállalatvezérlési részleg
termékszálítási alelnök
(a cikket rövidített változatban közöljük)*

A McGraw-Hill Professional Kiadó az Egyesült Államokban megjelentette a *Keep Your Kids Safe on the Internet – Védje meg gyermekét az interneten* – című könyvet. A kötet érdekessége, hogy mellékletként a Computer Associates biztonsági szoftverét is tartalmazza.

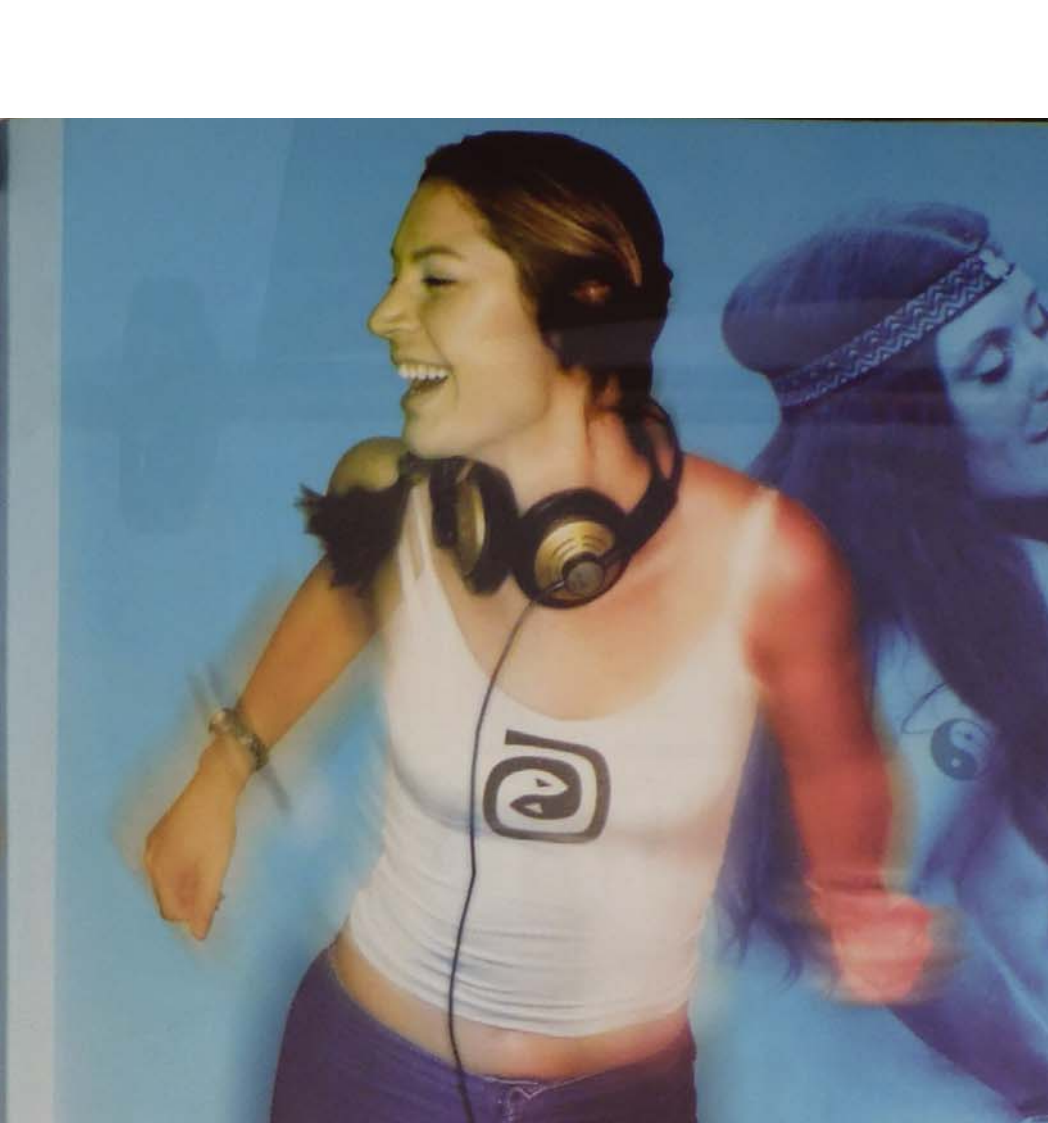
Az internet használatával járó kockázatok és veszélyek elhárításáról szóló könyv fontos intelmekkel szolgál mindazoknak a szülőknek, akik szeretnék megvédeni gyermekeiket az ott olvasható káros tartalmaktól. A Crimés Against Children Research Center tanulmánya egyéves időszakot vizsgálva megállapította, hogy a rendszeres internethasználó fiatalok közül minden ötödik találkozik legalább egy szexuális jellegű

közlekedéssel vagy ajánlattal. A könyv a CA eTrust EZ Antivirus 2005 biztonsági szoftver egy példányát is tartalmazza; ezt a terméket a kötetben is ajánlják megoldásként. A szerző, *Simon Johnson* biztonsági szakértő szerint fontos, hogy a szülők közvetlenül felügyeljék a gyerekek tevékenységét internetezés közben – például úgy, hogy a számítógép a nappaliban, vagyis „szem előtt” legyen, és a szülők közösen netezzenek a gyerekekkel. Így könnyebben terehelhető a gyerekek figyelmé a biztonságos tevékenységek felé. Íme néhány Johnson további javaslata közül.

Védje meg gyermekét!

1. Ahogyan az idegenekkel szemben is tartózkodónak kell lenni, úgy az interneten sem szabad „szóba elegendni” olyanokkal, akiket nem ismerünk.
2. Nagy ivben kerülni kell azokat, akik durva dolgokat írnak, a valódi név felől érdeklődnek, fényképet vagy telefonszámot kérnek, esetleg személyes találkozárra tesznek ajánlatot.
3. Soha, sehol és senkinek sem szabad megadni a személyes adatokat, például a nevet, címet, telefonszámot vagy az iskola nevét.
4. Senkinek sem szabad elárulni a jelszót, csak a szülőknek.

5. Az interneten megismert személyekkel nem szabad személyesen találkozni.
6. Nem szabad saját fényképet kiadni idegeneknek az interneten keresztül.
7. Nem szabad webkamerán vagy mikrofonon keresztül cselelni ismeretlen emberekkel.
8. Nem szabad ismeretlen személytől vagy ismeretlen helyről származó állományokat vagy játékprogramokat menteni, illetve futtatni azokat. Ezek nagy valószínűséggel olyan számítógépvírusok vagy programok, amelyek kárt okozhatnak a számítógépben.
9. Nem szabad olyan üzenőfalnak válaszolni és olyan cselelő partnerekkel beszélgetni, ahol közönséges hangnemet használnak.

discreet®

3ds max® 7
evolution continues

3ds max 7

Új mérföldkő a 3D modellező, animációs és rendering megoldások piacán, mely az új intuitív alkotó eszközei és a munkafolyamatokat segítő munkakörnyezete révén az óriási adatmennyiséggel dolgozó alkotók legigényesebb elvárásainak is megfelel.

studio21®

Studio21 Solution Center
1132 Budapest, Nyugati tér 4.
Telefon/Fax: (1) 359 6410
www.a21net.com

CINEMA 4D

Release 9

A Cinema4D napjaink legdinamikusabban fejlődő professzionális 3D modellező és rendering megoldása. A rugalmasan alakítható felhasználói felület, a teljes N-Gon támogatás, a subpolygon displacement, a hard IK, a motion és FK-IK blending, a cloth material csak néhány példa a 9-es verzió több mint 100 újdonságából.

PCMagazin - ÜDVÖZÖLJÜK ÚJ OLVASÓINKAT!

MELLEVE 5 CD

PCMagazin - ÜDVÖZÖLJÜK ÚJ OLVASÓINKAT!

DUPLA DVD + 1 CD

PC WORLD

www.pcmagazin.hu

www.pcworld.hu

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI MAGAZIN 14. ÉVFOLYAM 4. SZÁM 2005. ÁPRILIS ÁRA: 1847 FT, ELŐFIZETÉSSEL 1160 FT

5 CD!

WINDOWS XP
64 BITES VÁLTOZAT
EGY TELJES ÉVIG MŰKÖDŐ, KIADÁS ELŐTTI TESZTVERZIÓ

DVD + 1 CD
melléklet

WINDOWS XP
64 BITES VÁLTOZAT
EGY TELJES ÉVIG MŰKÖDŐ, KIADÁS ELŐTTI TESZTVERZIÓ

AJÁNDÉK

TELJES VERZIÓ

ASHAMPOO
CD Recording Suite 4
KÖNNYEN HASZNÁLHATÓ
CD-ÍRÓ ALKALMAZÁS,
VADONATÚ VÁLTOZATI

PRÓBAVERZIÓ

XARA 3D 6
KÉSZÍTSÉN ÁLLÓ ÉS MOZGÓ
3 DIMENZIÓS FELIRATOKAT,
GRAFIKÁKAT, KÉPERNYŐ-
VÉDŐKET!

AJÁNDÉK

EXKLUZÍV

PC WORLD
Segélyvonal CD 4.0
MEGOLDÁS MINDEN
SZOFTVERES PROBLÉMÁRAI
AKTUALIZÁLT VÁLTOZATI

WINDOWS

44 Windows-tipp:
a telepítéstől a finomhangolásig

CeBIT
első kézből

Tudósítás a világ legnagyobb
számítástechnikai kiállításáról

Dávidok harca
Mac mini vs. mini PC

Április 1-jétől az újságárusoknál!

www.pcworld.hu

PC WORLD